

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Aplikace přestupkového zákona ve vybraném územním
samosprávném celku**

Bc. Gabriela Barthellová, DiS.

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Gabriela Barthellová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aplikace přestupkového zákona ve vybraném územním samosprávném celku

Název anglicky

Application of the Infractions Act within a Selected Territorial Self-Governing Unit

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, zda vybraný městský úřad postupuje efektivně při řešení přestupků a předložit doporučení na zlepšení procesu řešení přestupků na zvoleném městském úřadě. Dílčím cílem bude zejména zjistit druhy nejčastěji řešených obecných přestupků na vybraném městském úřadě a porovnat je se stejnou agendou na jiném vybraném městském úřadě.

Metodika

V teoretické části diplomové práce bude použita zejména metoda deskripce, analýza právních předpisů, odborné literatury, dalších relevantních zdrojů a dále bude použita metoda komparace.

V praktické části práce, která navazuje na teoretická východiska, bude použita metoda pozorování, metoda analýzy podkladů, dat a dalších údajů souvisejících s řešením obecných přestupků a komparace relevantních údajů.

Dále bude použita metoda kvalitativního šetření a budou porovnány výstupy z tohoto kvalitativního šetření.

Zjištěná data budou s pomocí metody syntézy zpracována a na základě těchto výsledků budou navrženy doporučení a opatření na efektivní řešení obecných přestupků.

Doporučený rozsah práce

60 – 80

Klíčová slova

přestupek, trestný čin, skutková podstata, zavinění, odpovědnost, správní trest, správní řízení, příkazní řízení, rozhodnutí, efektivnost

Doporučené zdroje informací

ČERNÝ, Jan, HORZINKOVÁ, Eva a KUČEROVÁ, Helena. Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů. Praha : Linde, 2011. 978-80-7201-859-8.

ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLAUF, Václav a TAUBER, Milan. Přestupkové právo, Komentář k zákonu o přestupcích a výňatky ze souvisejících zákonů. Praha : Linde, 2011. str. 457. 978-80-7201-830-7.

JEMELKA, Luboš. Správní řád: komentář. 4. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. str. 818. ISBN 978-80-7400-484-1.

JEMELKA, Luboš. Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení: komentář. Praha : C. H. Beck, 2013. str. 610. 978-80-7400-501-5.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel a kol. Přestupky. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012. str.254. Stanoviska: sborník stanovisek veřejného ochránce práv; 9. ISBN 978-80-7357-945-6.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Denisa Cívínová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2017

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Aplikace přestupkového zákona ve vybraném územním samosprávném celku " jsem vypracoval (a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor (ka) uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 03. 2018

Poděkování

Rád (a) bych touto cestou poděkoval (a) vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Denise Cívínové za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytovala v průběhu zpracování této diplomové práce.

Poděkování patří také zaměstnancům Městského úřadu Cheb a Aš za ochotu a spolupráci při poskytování potřebných informací, které byly podkladem pro vypracování praktické části práce.

Bc. Gabriela Barthellová, DiS.

Aplikace přestupkového zákona ve vybraném územním samosprávném celku

Souhrn

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku řešení obecných přestupků ve vybraných územně samosprávných celcích. Teoretická část analyzuje současnou platnou právní úpravu přestupků a definuje nejdůležitější pojmy z přestupkového zákona. Zabývá se nejen hmotně-právní částí zákona, ale vymezuje i procesní část upravující postup při řešení přestupků před zahájením řízení až po rozhodnutí ve věci. V praktické části práce jsou představeny dva městské úřady z Karlovarského kraje, které se přestupkovou agendou zabývají. Jsou podrobeny kvalitativní analýze dat z let 2014 až 2016 ke zjištění, které skutkové podstaty přestupků se na vybraných úřadech nejvíce řeší, jaké instituty se při řešení nejčastěji používají a zda uložené správní tresty jsou efektivní. Efektivita uložených správních trestů je zjišťována pomocí zaplacených pokut uložených v přestupkovém řízení. Počty zaplacených pokut jsou porovnány s celkovými počty uložených pokut za spáchané přestupky v daném roce. Na závěr jsou vyhodnoceny výsledky analýzy dat a komparace a je konstatována neefektivnost správního trestání. Na základě praktických zkušeností autorky jsou uvedeny problémy, se kterými se lze při řešení přestupků setkat a na praktickém případě je komparována stará a nová právní úprava přestupků.

Klíčová slova: přestupek, trestný čin, skutková podstata, zavinění, odpovědnost, správní trest, správní řízení, příkazní řízení, rozhodnutí, efektivnost

Application of the Infractions Act within a Selected Territorial Self-Governing Unit

Summary

The diploma thesis deals with the problems of addressing general infractions within selected territorial self-governing units. The theoretical part analyzes applicable legislation governing infractions and defines the most important terms of the Infractions Act. It deals not only with the substantive part of the Act but it also defines the procedural part stipulating the procedure in addressing infractions before commencement of the proceedings up to decision in the case. The practical part of the thesis introduces two municipal authorities from the Karlovy Vary Region dealing with the agenda of infractions. They are subjected to qualitative analysis of data from 2014 to 2016 in order to ascertain which merits of infractions are most addressed by the selected municipal authorities, which institutes are most frequently used by them and whether the imposed administrative punishments are effective. The efficiency of imposed administrative punishments is established on the basis of fines imposed in the infractions proceedings that have been paid. The number of paid fines is compared with the total number of fines imposed for infractions committed in the relevant year. In conclusion, the results of data analysis and comparison are evaluated and inefficiency of administrative punishment is established. Based on the author's practical experience, the thesis specifies problems that can be encountered when addressing infractions and there is a practical example comparing the old and the new legislation providing for infractions.

Keywords: offence, criminal act, factual basis, fault, responsibility, administrative penalty, administrative proceedings, command proceedings, decision, effectiveness

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	17
3.1 Členění zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	17
3.1.1 Časová působnost zákona	17
3.1.2 Územní působnost zákona	18
3.1.3 Osobní působnost zákona	18
3.2 Hmotně-právní část	18
3.2.1 Přestupek.....	19
3.2.2 Znaky přestupku	19
3.2.3 Přestupky pokračující, hromadné a trvalé.....	20
3.2.4 Opomenutí a spolupachatelství.....	21
3.2.5 Odpovědnost za přestupky.....	22
3.2.6 Okolnosti vylučující protiprávnost	25
3.2.7 Zánik odpovědnosti za přestupek	27
3.2.8 Správní tresty	29
3.2.9 Ochranná opatření.....	33
3.2.10 Mladistvý	34
3.3 Procesní část – řízení o přestupku.....	35
3.3.1 Postup správního orgánu před zahájením správního řízení	36
3.3.2 Nalézací řízení	39
3.3.3 Rozhodnutí.....	47
4 Vlastní práce	51
4.1 Městský úřad Cheb.....	51
4.1.1 Městský úřad Cheb v roce 2014	53
4.1.2 Městský úřad Cheb v roce 2015	56
4.1.3 Městský úřad Cheb v roce 2016	59
4.1.4 Porovnání roků 2014-2016	61
4.2 Městský úřad Aš.....	62
4.2.1 Městský úřad Aš v roce 2014	62
4.2.2 Městský úřad Aš v roce 2015	64
4.2.3 Městský úřad Aš v roce 2016	66
4.2.4 Porovnání roků 2014-2016	69

4.3	Praktický příklad řešení přestupku.....	69
4.3.1	Praktický příklad řešený podle z. č. 250/2016 Sb.....	70
4.3.2	Praktický příklad řešený podle z. č. 200/1990 Sb.....	72
4.3.3	Srovnání postupů	73
4.4	Praktická aplikace zákona v období od 1. 7. 2017.....	75
5	Výsledky a diskuse	79
5.1	Porovnání dat získaných z Městských úřadů Aš a Cheb.....	79
5.1.1	Průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele ve vybraných Městských úřadech Aš a Cheb.....	80
5.1.2	Efektivita uložených správních trestů na vybraných úřadech	81
5.1.3	Zhodnocení aplikace z. č. 250/2016 Sb. v praxi.....	82
6	Závěr.....	85
7	Seznam použitých zdrojů	88
8	Přílohy	90

Seznam obrázků

Obrázek 1-	Příklad možného přerušování běhu roční promlčecí doby	28
------------	---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	53
Tabulka 2 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2014	55
Tabulka 3 -	přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2014	56
Tabulka 4 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	57
Tabulka 5 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2015	58
Tabulka 6 -	přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2015	58
Tabulka 7 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	59
Tabulka 8 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2016.....	60
Tabulka 9 -	přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2016	61
Tabulka 10 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	63
Tabulka 11 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2014.....	64
Tabulka 12 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	64
Tabulka 13 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2015	65
Tabulka 14 -	přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat	66
Tabulka 15 -	způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2016.....	67
Tabulka 16 -	přehled uložených pokut na Městském úřadě Aš v roce 2014 - 2016.....	68
Tabulka 17 -	průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele v obcích.....	80
Tabulka 18 -	pokuty uložené na Městském úřadě v Chebu	81

1 Úvod

V České republice byl podle statistik v posledních letech zaznamenán značný nárůst kriminality, především v oblasti drobné kriminality. Vzrostla drobná kriminalita, protože pachatelé těchto činů jsou si vědomi toho, co patří ještě pod pojem přestupek a je i jako přestupek řešeno, a co je již považováno za trestný čin, který spadá do kompetence soudů, a jsou za něj ukládány vyšší tresty. V zájmu celé naší společnosti je ochránit občany České republiky proti takovému jednání a regulovat ho právními předpisy. Regulace deliktního jednání všeobecně vyjadřuje, jaké činy považujeme za tolik nebezpečné, že je nutné chránit společnost za pomoci práva. Trestné činy jsou řešeny soudy, ale drobná kriminalita, která spadá do kategorie přestupků, je řešena správními orgány ve správním řízení.

Na obecních úřadech se při řešení přestupků a správních deliktů postupovalo do 30. 6. 2017 zejména podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích¹, ve znění pozdějších předpisů a dále podle mnoha dalších speciálních zákonů, protože přestupkový zákon byl pouze částečnou kodifikací přestupků. Tato právní úprava byla od roku 1990 již více než 80 krát novelizována a byla dlouhodobě z důvodu velké komplikovanosti neúnosná a volala po sjednocení do jednotné právní úpravy. Přestupkový zákon vykazoval zásadní nedostatky v procesní rovině, především v oblasti jiných správních deliktů. Procesní úprava přestupků se řídila zákonem o přestupcích se subsidiárním použitím správního řádu², ale jiné správní delikty byly výhradně projednávány podle správního řádu s podpůrnou úpravou procesních odchylek uvedených v zákonech upravujících skutkové podstaty jiných správních deliktů. V přestupkovém zákoně chyběla obecná právní úprava odpovědnosti za jiné správní delikty a musela se komplikovaně dovozovat pomocí analogie trestního zákoníku³, přestupkového zákona a trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Dovození pomocí analogie způsobovalo v praxi správních orgánů při aplikaci jednotlivých skutkových podstat jiných správních deliktů značné problémy. Tuto nepřehlednost má nová právní úprava změnit tak, aby byla obecnou normou obsahující definice přestupků, a má stanovit pravidla pro projednávání všech přestupků. Od 1. 7. 2017 nabyla účinnosti nová právní úprava zákon č. 250/2016 Sb., o

¹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁴, která zcela nahradila dosavadní právní úpravu zákona o přestupcích. Je vyústěním snahy zákonodárců o legislativní změnu a reformu správního trestání. Tento kodex ještě doplňuje zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích⁵, který upravuje vybrané skutkové podstaty přestupků na různých úsecích veřejné správy. Přínosem nové právní úpravy je sjednocení právní úpravy odpovědnosti za správní delikty právnických osob, fyzických osob a podnikajících fyzických osob do jednoho právního předpisu, utvoření jednotného pojmu přestupek, který nahradí dosavadní správní delikty a jiné správní delikty, a jednotná úprava řízení o přestupku. Při psaní diplomové práce chybí k novému zákonu o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich soudní judikatura a větší zkušenosti z praktické aplikace zákona, avšak práce vychází ze zkušeností a dosavadních praktických znalostí získaných při výkonu působnosti správního orgánu v oblasti řízení o obecných přestupcích.

Řešení přestupků a přestupková agenda souvisí s výkonem státní správy, která je součástí veřejné správy a prostřednictvím přenesené působnosti ovlivňuje regionální rozvoj České republiky.

Diplomová práce je členěna do 6 základních kapitol, které na sebe tematicky navazují. V teoretické části práce jsou vymezeny základní pojmy z oblasti přestupků, jednotlivé skutkové podstaty obecných přestupků a je provedena komparace zákona o přestupcích ve znění pozdějších předpisů s novým právním předpisem zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

V praktické části diplomové práce jsou uvedeny příklady jednotlivých skutkových podstat obecných přestupků řešených na vybraných městských úřadech, způsob jejich řešení a je provedeno srovnání efektivnosti při jejich řešení na vybraných městských úřadech. Při porovnání se vychází z dat získaných ještě před účinností zákona č. 250/2016 Sb.⁶ tak, aby bylo možné tato data vyhodnotit. V závěru práce je zhodnocena nová platná právní úprava řešící odpovědnost za přestupky z pohledu praxe na městských úřadech. Předpokladem diplomové práce je, že nový koncentrovaný zákon směřuje ke zjednodušení aplikační praxe nejen pro správní orgány, ale i pro adresáty veřejné správy, jelikož podmínky správně-právní odpovědnosti jsou nově soustředěny do jednoho zákona.

⁴ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁵ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

⁶ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Správním orgánům by nová právní úprava měla usnadnit jejich činnost při projednávání přestupků, protože sjednocuje procesní pravidla a obsahuje dostačující legislativní podklad s jasnými indiciemi, jak postupovat v řízení o přestupku.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce bude zjistit, zda vybrané Městské úřady Aš a Cheb postupují efektivně při řešení přestupků, předložit návrhy a doporučení na zlepšení procesu řešení přestupků na zvolených městských úřadech a dále navrhnout opatření na odstranění případných zjištěných nedostatků.

Dílčím cílem diplomové práce bude uvést, jakým způsobem je zakotveno řešení přestupků v právním řádu České republiky. Dalším dílčím cílem bude zjistit druhy nejčastěji řešených obecných přestupků na Městském úřadě Cheb, porovnat je se stejnou agendou na Městském úřadě Aš a posoudit, které instituty se při řešení v praxi používají nejčastěji.

2.2 Metodika

Ke zpracování diplomové práce bude použito běžných metod právně sociologického výzkumu.

V teoretické části práce bude provedena analýza textů právních předpisů, odborné literatury a literární rešerše. Podkladem bude současná platná legislativa, odborná literatura a metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky.

Metodou deskripce bude popsáno členění zákona č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, a vymezena časová, osobní a územní působnost zákona.

Za pomoci literární rešerše a analýzy právních předpisů budou definovány nejdůležitější pojmy z přestupkového zákona. Metodou deskripce bude popsána hmotně-právní část zákona se zaměřením na vymezení pojmů přestupek, znaky přestupku, subjekty přestupku, odpovědnost, okolnosti vylučující protiprávnost, správní tresty, ochranná opatření a mladistvý. Metodou komparace budou vystiženy zásadní hmotně-právní změny v nové platné právní úpravě oproti úpravě platné do 30. 6. 2017 s uvedením názorných praktických příkladů při jejich výkladu.

V druhé teoretické části práce bude za pomoci extenzivní logické interpretace vymezena procesní část zákona s rozdělením na deskripci aplikace přestupkového zákona před zahájením řízení, důkladný popis nalézacího řízení až po vydání rozhodnutí.

Metodou komparace budou zachyceny změny v procesní části právních úprav přestupků a budou dokresleny pomocí názorných praktických příkladů.

Na teoretická východiska bude navazovat praktická část, ve které budou představeny vybrané územně samosprávné celky. Nejprve se práce zaměří na deskripci Městského úřadu Cheb, konkrétně na odbor správní a obecní živnostenský úřad, oddělení přestupků. Bude analyzovat počet referentů řešících v jednotlivých letech 2014 až 2016 přestupky v návaznosti na změny právních předpisů, nároky kladené na znalosti referentů a na rostoucí či klesající administrativní zátěž.

Z dat získaných z ročních statistik Městského úřadu Cheb budou za pomoci metody analýzy vyhodnoceny počty jednotlivých skutkových podstat řešených přestupků, komparací bude zjištěn jejich vzájemný procentuelní poměr a bude konstatována nejčteněji zastoupená skutková podstata přestupku.

Následně za pomoci analýzy dat bude vyhodnocen nejvíce používaný institut řešení přestupků na Městském úřadě Cheb. Metodou pozorování, z informací od dotázaných referentů z oddělení přestupků a z praktických zkušeností autorky bude vyhodnoceno, proč se konkrétní institut řešení přestupků v praxi používá nejčastěji. Pro analýzu nejčastěji použitých metod řešení obecných přestupků budou využity statistické údaje z interních údajů Městského úřadu Cheb, které budou zachyceny pro lepší názornost v grafech.

Za pomoci analýzy dat bude z údajů získaných o uložených pokutách zjištěno, kolik pokut bylo v daném roce zapláceno na místě, kolik pokut bylo uloženo v příkazním řízení a ve správním řízení. K celkovému počtu pokut bude určena jejich souhrnná výše v českých korunách a od té se odečtou pokuty zaplácené v blokovém řízení na místě a pokuty, které byly následně zapláceny na přidělený variabilní symbol v daném roce. Komparací bude zjištěno, kolik pokut nebylo v daném roce zapláceno a procentuelně se tato část vyčíslí. Výsledek bude znázorňovat efektivnost ukládání pokut ve správním řízení.

Na závěr se ze získaných analýz dat z jednotlivých let 2014 - 2016 budou komparovat celkové počty řešených přestupků a přestupky rozdělené podle jednotlivých skutkových podstat, a bude zjištěno, zda se jedná o vzrůstající nebo o klesající trend v počtu řešených přestupků, a která konkrétní skutková podstata je nejčteněji zastoupená.

V další části bude představen Městský úřad Aš, odbor dopravy a silničního hospodářství, přestupky obecné, jeho správní obvod a počet obyvatel, který spravuje. Součástí bude popis, které skutkové podstaty se na oddělení přestupků řeší, a počet referentů, kteří se danou problematikou obecných přestupků zabývají.

Z dat získaných od referenta oddělení přestupků z Městského úřadu v Aši bude analýzou zjištěno poměrné zastoupení jednotlivých skutkových podstat přestupků v letech 2014 – 2016. Komparací bude zjištěno, která skutková podstata je nejvíce zastoupená a kolik přestupků bylo v daném roce celkově řešeno.

Následně za pomoci analýzy dat bude vyhodnocen nejvíce používaný institut řešení přestupků na Městském úřadě Aš. Z informací od dotázaného referenta z oddělení přestupků a metodou pozorování bude vyhodnoceno, proč se konkrétní institut řešení přestupků v praxi používá nejčastěji.

Na závěr budou u Městského úřadu Aš vyčísleny počty uložených pokut a jejich celková výše. Efektivitu správního trestání nebude možné zjistit, protože nebyla poskytnuta data o počtech zaplacených pokut v letech 2014-2016 z důvodu jejich neevidování na Městském úřadě Aš. K posouzení efektivity je nutné tyto údaje zjistit, aby bylo objektivně možné zhodnotit efektivitu správního trestání.

Z analýz dat z let 2014 – 2016 jednotlivých městských úřadů budou na závěr komparovány jednotlivé skutkové podstaty řešené na vybraných úřadech. Metodou deskripce bude vyhodnoceno poměrné zastoupení skutkových podstat na vybraných městských úřadech.

Vlastní práce bude zahrnovat také názorný příklad z praxe, který bude za pomoci deskripce a vlastního pozorování uveden a popsán. Příklad bude řešen za pomoci platného zákona upravujícího přestupky a řešení bude komparováno s řešením podle právní úpravy upravující řešení přestupků platné do 30. 6. 2017. Budou demonstrována pozitiva a negativa řešení podle platné právní úpravy a budou navrhnuty možné změny při řešení.

Vlastní práce bude zakončena nestrukturovaným rozhovorem se zástupci jednotlivých městských úřadů, kteří budou dotazováni na zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, na jeho aplikaci v praxi s porovnáním s právní úpravou přestupků platnou do 30. 6. 2017.

Vyhodnocení a doporučení budou zahrnovat porovnání dat z vybraných městských úřadů a metodou deskripce bude vyhodnoceno, který úřad řeší více přestupků, zda se jedná o vzrůstající trest v počtu řešených přestupků. Metodou komparace bude zhodnoceno, který z vybraných městských úřadů řeší efektivněji obecné přestupky s ohledem na počet úvazků referentů přestupků na oddělení.

Vyhodnocení bude za pomoci syntézy posuzovat aplikaci nového přestupkového zákona v praxi vybraných městských úřadů a zohlední vlastní praxi autorky práce v oblasti přestupků.

Doporučení bude syntézou všech zjištění, která budou vlastní prací získána a budou navrhnuty možné změny při řešení přestupků.

3 Teoretická východiska

Řízení o přestupcích do 30. 6. 2017 vycházelo především ze zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích⁷, který byl v době psaní diplomové práce zcela nahrazen zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁸. Nový zákon upravuje především obecné pojmy z přestupkové problematiky a procesní úpravu postupu řešení přestupků. V případě obecných přestupků je tento zákon ještě doplněn zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích⁹, který specifikuje jednotlivé skutkové podstaty obecných přestupků.

3.1 Členění zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Nová platná právní úprava řízení o přestupcích se člení na 4 hlavní části. V první části se nachází obecná ustanovení od § 1 až 4. Druhá část od § 5 až 59 hovoří o základech odpovědnosti za přestupek. Ve třetí části je zpracováno řízení přestupcích od § 60 až 102 a poslední závěrečná čtvrtá část obsahuje společná, přechodná a závěrečná ustanovení od § 103 až 114.

3.1.1 Časová působnost zákona

Časová působnost zákona znamená, že se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání skutku. Obecně se odpovědnost za přestupek posuzuje podle doby jeho spáchání. Rozhodná doba je doba, kdy pachatel přestupku konal nebo měl konat. Pokud se po spáchání přestupku v průběhu jeho řešení změní zákon, použije se ten, který je pro pachatele příznivější a trest se uloží podle zákona, který ho dovoluje v době vydání rozhodnutí.¹⁰ Např. pokud pachatel spáchal přestupek v roce 2016 a za přestupek bylo možné uložit pokutu do 20.000 a zákaz činnosti na 6-12 měsíců a rozhodnutí vydává správní orgán v době, kdy lze uložit správní trest do 30.000 Kč a nelze již uložit zákaz činnosti, uloží správní orgán pokutu do 20.000 Kč, která je pro pachatele přestupku příznivější a nelze již uložit zákaz činnosti, který bylo možné uložit v roce 2016.

⁷ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁹ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

¹⁰ § 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

3.1.2 Územní působnost zákona

Odpovědnost za přestupky spáchané na území České republiky se posuzuje podle tohoto zákona. Dále se jedná se o přestupky, kdy pachatel jednal zcela nebo zčásti na území ČR a k ohrožení nebo porušení zákona došlo zcela nebo zčásti v zahraničí, nebo naopak, pachatel jednal v cizině a k porušení či ohrožení zákona došlo v České republice. Přestupky spáchané v zahraničí občanem České republiky, osobou bez státní příslušnosti s trvalým pobytem (sídlem) v České republice a občanem vlastním nemovitý majetek v České republice, se posuzují podle právního řádu ČR, pokud se jedná o přestupky proti majetku a občanskému soužití a nebyly projednány v zahraničí.¹¹ Jako příklad lze uvést tzv. distanční přestupek, který byl spáchán při telefonování občana České republiky, a došlo k urážce na cti občana ze zahraničí. Dalším příkladem může být zájezd českých turistů do zahraničí, kdy v zahraničí mezi občany České republiky dojde k hrubému jednání, urážce na cti nebo krádeži.

3.1.3 Osobní působnost zákona

Osobní působnost definuje zákon negativně, tzn. vymezuje jednání, která nelze projednat podle tohoto zákona, pokud se ho dopustili poslanci, senátoři požádají-li o disciplinární řízení, osoby požívající výsady a imunity, příslušníci bezpečnostních sborů, osoby pod vojenskou kázeňskou pravomocí a osoby v trestu odnětí svobody, ve výkonu vazby a v zabezpečovací detenci. Naopak jednání těchto osob lze opět projednat, přestanou-li být takovou osobou před vydáním rozhodnutí.¹²

3.2 Hmotně-právní část

V této části zákona jsou upraveny základy odpovědnosti za přestupky, správní tresty a ochranná opatření. Jsou zde vymezeny základní pojmy ze zákona č. 250/2016 Sb.¹³

¹¹ § 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹² § 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹³ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

3.2.1 Přestupek

*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*¹⁴

Do 30. 6. 2016 platila zákonná definice přestupku uvedená v § 2 zákona o přestupcích: *Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*¹⁵

Z výše uvedeného je zřejmý rozdíl, že od 1. 7. 2017 byl vytvořen jednotný pojem přestupek, který zahrnuje nejen přestupky fyzických osob, ale i správní delikty a jiné správní delikty.

3.2.2 Znaky přestupku

Ze zákonné definice přestupku je patrné, že pojem přestupek je založen na materiálně-formálním pojetí. Materiální a formální znak přestupku musí být naplněn současně. Jednání, které obsahuje formální znaky přestupku, ale chybí mu materiální znak, není přestupkem a opačně. Má-li být jednání, ke kterému došlo, označeno jako přestupek, musí naplnit zákonné znaky přestupku: protiprávnost, společenská škodlivost, jednání musí být v zákoně výslovně za přestupek označeno, musí naplnit znaky stanovené zákonem a nesmí se jednat o trestný čin.

Protiprávnost značí, že se jedná o jednání, které je v rozporu s právní normou v rámci právního řádu. **Společenská škodlivost** je materiálním znakem, který pokud chybí, nejedná se vůbec o přestupek. Většinou bývá společenská škodlivost určena již samotným naplněním skutkové podstaty přestupku. Přestupkový zákon pojem společenská škodlivost neobsahuje a dovozuje se z trestního zákoníku. Do roku 2010 byl v trestním zákoně vymezen pojem společenská nebezpečnost a stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, který byl nahrazen pojmem společenská škodlivost.¹⁶ Na rozdíl od dřívějšího pojmu společenské nebezpečnosti již není zákonem odstupňována (nepatrný stupeň, malý stupeň). Formálním znakem přestupku je **výslovné označení přestupek** a podle ustanovení § 112

¹⁴ § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁵ § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ § 12 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

odst. 1¹⁷ se za přestupky považují i jiné správní delikty. Dále musí jednání splňovat **obecné znaky stanovené zákonem** (zavinění, odpovědnost, věk a přičetnost atd.) a **znaky konkrétní skutkové podstaty**, které upravují zvláštní zákony. V případě obecných přestupků upravuje konkrétní skutkové podstaty zákon č. 251/2016 Sb.¹⁸ Negativní vymezení pojmu přestupek říká, že jednání, které nenaplnuje **znaky trestného činu**, se posuzuje za přestupek.

Trestní zákoník definuje **trestný čin**: *Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*¹⁹ *Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny. Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*²⁰

Za přestupkové jednání se podle současného zákona považuje i **pokus**. Pokusem přestupku se rozumí jednání fyzické, právnické i podnikající fyzické osoby, které bezprostředně směřuje k dokonání přestupku a k jeho dokonání nedošlo. Ke vzniku odpovědnosti za pokus u fyzické osoby je třeba, aby se pokusu dopustila v úmyslu přestupek spáchat. U právnické osoby postačí, že jednání právnické osoby bezprostředně směřovalo k dokonání přestupku. Odpovědnost za pokus zaniká, jestliže pachatel dobrovolně upustil od dokonání přestupku a odstranil nebezpečí, které hrozilo.²¹

3.2.3 Přestupky pokračující, hromadné a trvalé

Za pokračování v přestupku považuje zákon jednání, která jsou vedena jednotným záměrem, jsou stejné skutkové podstaty a stejného způsobu provedení, existuje mezi nimi blízká časová souvislost a souvislost mezi předmětem útoku.²² Jako příklad lze uvést

¹⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁸ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

¹⁹ § 13 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ § 14 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²¹ § 6 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²² § 7 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

opakované krádeže potravin v obchodních domech jedním pachatelem v průběhu např. jednoho měsíce.

Hromadný přestupek vyžaduje více dílčích skutků. Např. pachatel uskuteční několik schválností vedených k zesměšnění souseda (jednotný záměr).²³

Pro trvajícím přestupek je charakteristické jednání pachatele, které nejen vyvolá, ale následně udržuje protiprávní stav. Udržování protiprávního stavu je závislé na vůli pachatele přestupku, který ho neustále obnovuje.²⁴

Na tyto přestupky se do doby zahájení správního řízení s pachatelem přestupku hledí jako na jeden skutek. Pokud pachatel pokračuje v protiprávním jednání i po zahájení správního řízení, považuje se tento čin za nový skutek.

3.2.4 Opomenutí a spolupachatelství

Nový zákon zavádí pojem opomenutí a spolupachatelství. *Jednáním se pro účely tohoto zákona rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel povinen podle jiného právního předpisu nebo úředního rozhodnutí, v důsledku dobrovolného převzetí povinnosti konat nebo vyplývala-li jeho zvláštní povinnost z jeho předchozího ohrožujícího jednání nebo k němuž byl z jiného důvodu podle okolností a svých poměrů povinen.*²⁵ Opomenutím může být v praxi např. nepodání léku nemocnému dítěti, ač má rodič zákonnou povinnost nemocnému dítěti potřebný lék podat.

Za spolupachatelství se považuje společné jednání dvou a více osob, kterými byl spáchán pokus přestupku nebo byl dokonán přestupek. Každý ze spolupachatelů má vlastní odpovědnost za přestupek a posuzuje se samostatně.²⁶ Např. krádež v obchodě, kdy jeden z pachatelů pouze se zbožím manipuluje za účelem zmást pracovníky bezpečnostní agentury obchodního domu, ale sám zboží při průchodu pokladnami u sebe nemá. Odcizené zboží má druhý pachatel krádeže. Je zřejmé, že o krádeži věděl a ke krádeži aktivně napomáhal, ale zboží fakticky neodcizil.

²³ § 9 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁴ § 8 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁵ § 10 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁶ § 11 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

3.2.5 Odpovědnost za přestupky

Zákon č. 250/2016 Sb., rozlišuje odpovědnost fyzické osoby, právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Do 30. 6. 2017 existovala pouze odpovědnost fyzické osoby za přestupek. Právnická a fyzická osoba podnikající odpovídaly za jiné správní delikty.

Odpovědnost fyzické osoby

*Fyzická osoba je pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný.*²⁷ Zákon dále nově říká, že pachatelem je i fyzická osoba, která užila ke spáchání přestupku jinou fyzickou osobu nebo právnickou osobu, které nejsou za přestupky odpovědné jako pachatelé přestupku nebo fyzická osoba naplnila svým jednáním okolnosti vylučující protiprávnost. Jako příklad lze uvést rodiče, který pošle malé dítě krást do obchodu. Zákon se dále inspiroval v trestním zákoně, kdy se nově rozlišuje pachatel – **organizátor**, který zosnuje nebo řídí spáchání přestupku (vymyslí, ale sám se neúčastní), **návodce** – vnuknul jinému myšlenku spáchat přestupek (rodič navede dítě, aby šlo bez rybářského lístku chytat ryby) a **pomocník**, který jinému pomůže spáchat přestupek (např. hlídá před obchodem, když druhý v obchodě krade). Konal-li či měl konat za fyzickou osobu, která má zvláštní vlastnost nebo způsobilost, její zákonný zástupce nebo opatrovník, je odpovědný za fyzickou osobu.

Fyzická osoba musí k odpovědnosti splňovat dostatek věku, přičetnost a formu zavinění. Za přestupky je odpovědná pouze fyzická osoba, která dovršila 15 rok věku, ale nejdříve den po dni patnáctých narozenin.²⁸

*Subjektivní stránku přestupku představuje zavinění.*²⁹ *Zavinění je vnitřní (psychický) vztah člověka k určitým skutečnostem, která zakládají přestupek. Subjektivní stránka přestupku v podstatě charakterizuje psychiku pachatele. Přestupek může být spáchán úmyslně nebo z nedbalosti, přičemž zavinění je třeba odpovědnému subjektu vždy prokázat. U přestupků se musí vždy zkoumat subjektivní stránka, avšak postačí zavinění z nedbalosti, jestliže není v zákoně o přestupcích nebo v jiném zákoně výslovně stanoveno že k odpovědnosti je třeba úmyslného zavinění. Zavinění je předpokladem pro vyvození subjektivní odpovědnosti fyzické osoby za spáchaný přestupek. Odpovědnost za přestupek*

²⁷ § 13 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁸ § 18 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁹ § 15 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

má být vázána na naplnění skutkové podstaty přestupku. Zavinění podle § 3 a § 4 zákona o přestupcích má dvě části. Jednu část tvoří složka vědění (představová složka zavinění) a druhou složka vůle (volní složka zavinění). Některé skutečnosti pachatel přestupku zná a na základě nich dospěje k určitým závěrům. Volní složka pak znamená, že pachatel určitou věc chce, ale je s ní i srozuměn. Na složce vědění a vůle jsou vytvořeny v zákoně o přestupcích dvě formy zavinění (úmysl a nedbalost). Rozlišení mezi nimi závisí na složce vůle. Úmysl vždy obsahuje vedle složky vědění také složku volní. U nedbalosti v podstatě tato složka chybí. Zavinění ve formě úmyslu má vyšší míru společenské škodlivosti než nedbalost, a proto může odůvodňovat uložení vyšší sankce.³⁰

Nově zákon zavádí pojem **omyl skutkový a právní**³¹, který se týká pouze fyzické osoby. Omyl skutkový a omyl právní znal do 30. 6. 2017 pouze trestní zákoník³², ze kterého zákon o přestupcích a řízení o nich čerpal. Jako příklad skutkového omylu je případ, kdy prarodič omylem obleče dítě v mateřské školce do jiného oblečení, které dítěti nepatří. Právní omyl může nastat např. u cizince, který navštíví v České republice město, které má obecně závaznou vyhláškou upravené venčení psů bez vodítka v určité lokalitě a psa v této lokalitě vypustí, aniž by byl seznámen s vyhláškou.

Poslední složkou odpovědnosti fyzické osoby je **příčetnost**. Zákon negativně vymezuje, kdy není fyzická osoba odpovědná za přestupek. *Za přestupek není odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat; odpovědnosti se však nezbavuje ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, užitím návykové látky; návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.³³* Existence psychické poruchy nezbavuje pachatele přestupku odpovědnosti. Příčetnost se posuzuje u každého případu individuálně s ohledem na povahu spáchaného přestupku. *Za přestupek tak není odpovědný ten, kdo v době spáchání přestupku byl nepřičetný. Určujícím okamžikem při stanovení odpovědnosti za přestupek s ohledem na nepřičetnost pachatele přestupku je doba spáchání přestupku. Zákon o přestupcích na*

³⁰ Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 26-27

³¹ § 16 až 17 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

³² § 18 až 19 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

³³ § 19 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

rozdíl od trestního zákoníku (podle § 123 TrZ se duševní poruchou rozumí mimo duševní poruchy vyplývající z duševní nemoci i hluboká porucha vědomí, mentální retardace, těžká asociální porucha osobnosti nebo jiná těžká duševní nebo sexuální odchylka) nevymezuje legální definici pojmu duševní porucha. Za duševní poruchu tak můžeme považovat takový stav osoby, vyvolaný duševní nemocí či momentální psychickou situací, který je zřetelně odchýlný od běžného duševního stavu konkrétní osoby, ve srovnání s chováním osob stejného pohlaví a věku se stejným postavením ve společnosti nebo sociálním prostředí.³⁴

Odpovědnost právnické osoby

Vzniká při kumulativním splnění 3 podmínek: porušila právní podmínky uložené právnické osobě, povinnost porušila fyzická osoba, která jedná jménem právnické osoby, při činnosti právnické osoby nebo v přímé souvislosti s její činností, v zájmu právnické osoby nebo k jejímu prospěchu. Odpovědnost právnické osoby je objektivní. To znamená, není třeba zavinění. Jednat za právnickou osobu může statutární orgán, člen statutárního orgánu, zaměstnanec nebo fyzická osoba při plnění úkolů pro právnickou osobu, fyzická osoba, kterou právnická osoba používá při své činnosti. Zprostit odpovědnosti se může právnická osoba prokázáním tzv. liberačního důvodu.³⁵ V praxi to znamená, že prokáže veškeré úsilí, aby přestupku zabránila. Jako příklad lze uvést firmu vlastníci obchod s tabákovými výrobky a lihovinami. Firma se zaměstnancem podepíše poučení, aby neprodával alkohol a tabákové výrobky osobám mladším 18 let. Pokud zaměstnanec takovéto poučení podepíše, je poučení pro právnickou osobu liberační důvod v případě odpovědnosti za přestupek prodej alkoholu a tabákových výrobků mladistvému. V případě, že takovéto poučení firma se zaměstnancem nepodepíše, nastává dvojí odpovědnost. Odpovědnost zaměstnance (fyzické osoby), který alkohol mladistvému prodal a odpovědnost také právnické osoby (vlastníka obchodu), ve kterém k prodeji alkoholu mladistvému došlo.

Odpovědnost fyzické osoby podnikající

Pachatelem je podnikající fyzická osoba, pokud k přestupkovému jednání došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním, v zájmu podnikající fyzické osoby nebo

³⁴ JEMELKA, L.; VETEŠNÍK, P., *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*, 2. vydání, ISBN 978-80-7400-501-5, s. 35-36

³⁵ § 20 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

v její prospěch, porušením právní povinnosti, která jí byla uložena. Zprostit odpovědnosti za přestupek se může podnikající fyzická osoba prokázáním liberačního důvodu stejně jako právnická osoba.³⁶

3.2.6 Okolnosti vylučující protiprávnost

Okolnostmi vylučujícími protiprávnost byly do 30. 6. 2017 jednání v krajní nouzi a nutné obraně. Ostatní okolnosti vylučující protiprávnost neupravoval přestupkový zákon, ale trestní zákoník a patří mezi ně oprávněné použití zbraně, svolení poškozeného a dovolené riziko.³⁷ Nový zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich zavedl i tyto instituty, kterými se nechal inspirovat v trestním zákoníku. Pokud dojde jednáním osoby k naplnění některé z podmínek okolností vylučujících protiprávnost, nebude se jednání považovat za přestupek, ale jen protiprávní čin. Dojde-li jen částečně k naplnění podmínek vylučujících protiprávnost činu, bude toto jednání bráno jako polehčující okolnost při ukládání správního trestu.

Jednáním v **krajní nouzi** se odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, které nebylo možné odvrátit jinak. Při odvracení nebezpečí nesmí být způsoben závažnější nebo stejně závažný následek než ten, který původně hrozil. Každý subjekt je oprávněn jednat v krajní nouzi.³⁸ *Musí se jednat o odvracení nebezpečí. Nebezpečí je širším pojmem než útok. Nejvyšší správní soud dovodil, že „nebezpečí je stav hrozící poruchou, který může být vyvolán různě, např. působením přírodní síly (povodeň, požár, zemětřesení), technickými nedostatky (v dolech, dopravě) i nebezpečným lidským jednáním“.*³⁹ *Nebezpečím mohou být lidská jednání, která nejsou útokem ve smyslu ustanovení o nutné obraně. Může se jednat např. o případy, kdy nebezpečí vyvolal člověk, ale jednání nesměřuje proti nebezpečnému jednání, ale proti účinkům takového jednání. Může se jednat také o případy, kdy nebezpečí vyvolal konkrétní člověk, ale odvracení nebezpečí působí újmu jiným osobám. Může jít i o případy, kdy zdrojem nebezpečí je*

³⁶ § 22 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

³⁷ § 28 až 32 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

³⁸ § 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

³⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 7 As 17/2005

*jednání osob nepřičetných, dětí nebo osob jednajících bez požadovaného zavinění, a to zejména ve skutkovém omylu.*⁴⁰

Nutnou obranu použije ten, kdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok fyzické osoby na zájem chráněný zákonem. Nutná obrana musí být přiměřená způsobu útoku.⁴¹

*Útok je chápán jako úmyslné protiprávní jednání člověka, které je pro společnost škodlivé. Z těchto důvodů útok zvířete neopravňuje k jednání v nutné obraně, ale opravňuje použít jednání v krajní nouzi. Stejně tak čin osoby duševně nemocné, která ohrožuje své okolí, není útokem ve smyslu nutné obrany, ale opravňuje k jednání v krajní nouzi. Nutná obrana je pak ve vztahu speciality ke krajní nouzi.*⁴² Na rozdíl od krajní nouze se nesrovnává následek způsobený nutnou obranou a následek hrozící útokem, ale pouze způsob obrany a útoku.

Nově se objevilo v zákoně **svolení poškozeného**. Musí být splněny kumulativně tyto podmínky: svolení musí být dáno určitě, srozumitelně, vážně myšleno, dobrovolně, může ho dát pouze ten, jehož zájmy budou jednáním dotčeny a o nichž může sám bez omezení oprávněně rozhodovat. Lze ho udělit předem, současně a ve výjimečných případech i po jednání, mohlo-li se předpokládat, že by ke svolení došlo. Nelze ho udělit k ublížení na zdraví.⁴³ Např. na svém pozemku má pan X v zahradním domku uloženou sekačku. Odjede na dlouhou dovolenou a zapomene předat zahradníkovi klíče od zahradního domku. Po dohodě se zahradníkem mu udělí souhlas, aby odstranil zámek u zahradního domu a sekačku na trávu si vzal. Zahradník sice způsobí škodu panu X na zahradním domku, ale jednal s jeho svolením a v jeho zájmu.

Dalším novým prvkem je **přípustné riziko**. Jedná se o společensky prospěšnou činnost, která je vykonávána v rámci zaměstnání, povolání, postavení a funkce, kterou někdo ohrozí nebo poruší zájem chráněný zákonem.⁴⁴ Např. při výzkumné činnosti v zájmu společnosti dojde k poškození cizího majetku.

⁴⁰ VARVAŘOVSKÝ, P a kol., *Přestupky, Sborník stanovisek veřejného ochránce práv 9*, ISBN 978-80-7357-945-6, s. 15

⁴¹ § 25 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁴² Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016*, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 28-29

⁴³ § 26 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁴⁴ § 27 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Poslední okolností vylučující protiprávnost je **oprávněné použití zbraně**. Nejedná se pouze o střelné zbraně, ale i o bodné, sečné a jiné zbraně, které byly použité v mezích stanovených zákonem. Zbraň může použít i občan v mezích krajní nouze nebo nutné obrany.⁴⁵

3.2.7 Zánik odpovědnosti za přestupek

Odpovědnost za přestupek zaniká:

- a) *uplynutím promlčecí doby,*
- b) *smrtí fyzické osoby,*
- c) *zánikem právnické osoby, nemá-li právního nástupce, nebo*
- d) *vyhlášením amnestie.*⁴⁶

Ad a) Promlčecí doba základní je stanovena dobu 1 rok, nebo na 3 roky, pokud se jedná o přestupek, za který zákon stanoví horní hranici pokuty minimálně 100 000 Kč.⁴⁷ Správní orgán přihlédně k uplynutí lhůty z moci úřední a účastník řízení nemusí namítat, že odpovědnost již zanikla. Následující den po ukončení jednání (spáchání přestupku) začíná běžet promlčecí doba.⁴⁸ Promlčecí dobu lze přerušit a stavět.⁴⁹ **Stavení** promlčecí doby znamená, že po určitém zákonem vymezenou dobu promlčecí doba neběží. Jakmile pominou důvody pro stavení, běh promlčecí doby pokračuje. Do promlčecí doby se nezapočítává doba, pro kterou se vedlo trestní řízení pro tentýž skutek nebo ve věci se vedlo soudní řízení správní. Nově přibýly v zákoně důvody stavení promlčecí doby - řízení o přestupku se přeruší z důvodu očekávání uložení trestu za jiný skutek v trestním řízení obviněnému z přestupku nebo trvalo podmíněné upuštění od uložení správního trestu. V praxi si podmíněné upuštění od uložení správního trestu lze představit tak, že pachatel se přiznal ke způsobené škodě a přislíbil, že dobrovolně škodu nahradí. Správní orgán mu určí lhůtu, do kdy musí škodu nahradit, po tuto dobu se promlčecí doba staví. V případě, že by pachatel přestupku dobrovolně škodu nenahradil, uloží se mu správní trest. Velkou změnu v zákoně lze zaznamenat v **přerušení** promlčecí doby. Přerušením

⁴⁵ § 28 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁴⁶ § 29 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

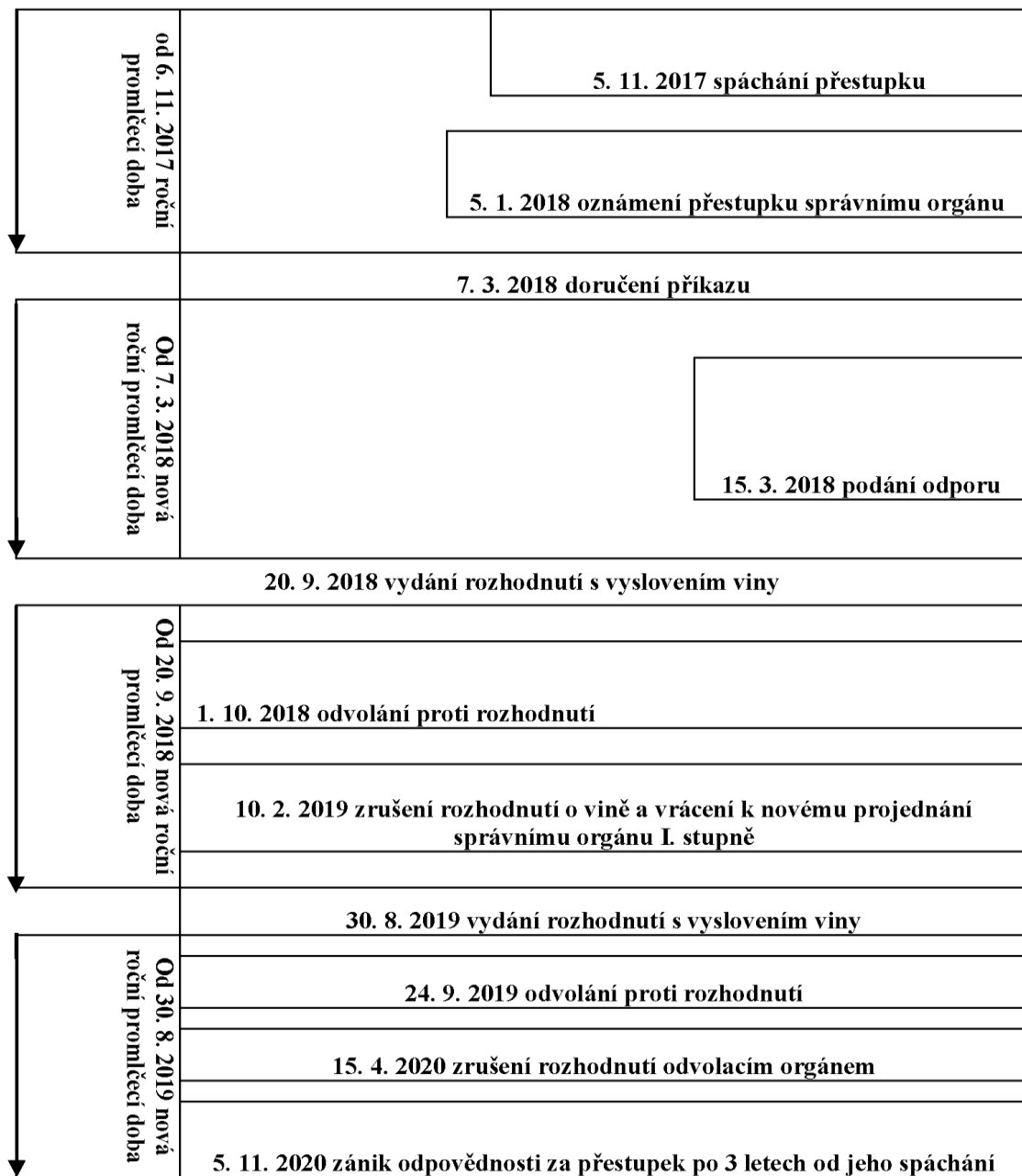
⁴⁷ § 30 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁴⁸ § 31 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁴⁹ § 32 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

promlčecí doby ze zákonných důvodů začíná běžet doba nová. Přerušit lze zahájením řízení o přestupku, vydáním rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným a naprosto nově je v zákoně vydáním rozhodnutí o schválení dohody a narovnání. Pokud základní délka promlčecí doby byla 1 rok, zaniká odpovědnost za přestupek nejpozději 3 roky od jeho spáchání. Pokud délka promlčecí doby byla 3 roky, zaniká odpovědnost za přestupek nejpozději za 5 let od jeho spáchání.

Obrázek 1- Příklad možného přerušování běhu roční promlčecí doby

Zdroj: vlastní zpracování

Ad b) smrtí fyzické osoby odpovědnost za přešupek zaniká. Dokladem je úmrtní list nebo údaje z evidence obyvatel. Ad c) právnická osoba, která nemá právního nástupce, zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku. Pokud existuje právní nástupce, přechází odpovědnost za přešupek spáchaný právnickou osobou na právního nástupce. Ad d) vyhlásí-li prezident ve Sbírce zákonů amnestii, vydá správní orgán nové rozhodnutí, ve kterém zruší uložený správní trest, jeho dosud nevykonanou část anebo rozhodnutím nařídí vyřazení z centrální evidence přešupků.

3.2.8 Správní tresty

Zákon o přešupcích⁵⁰ hovořil o sankcích, současný zákon se inspiroval trestním zákoníkem a zavádí pojem správní tresty. Mezi správní tresty patří napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci. Nový zákon ruší dosavadní zákaz pobytu, který se v praxi neosvědčil a zavádí zcela nový správní trest zveřejnění rozhodnutí o přešupku a rozšiřuje dosavadní sankci propadnutí věci o správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.⁵¹

*Správní trest lze uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.*⁵² Správní orgán při určení druhu a výše správního trestu vždy zohlední v zákoně demonstrativně uvedené okolnosti, které mají vliv na míru společenské škodlivosti přešupku (povaha a závažnost přešupku, polehčující a přitěžující okolnosti). Vždy současně zohlední i jiná specifika daného přešupkového jednání a zohlední i osobu pachatele přešupku. Jedná-li se o fyzickou osobu, přihlédne k jejím osobním poměrům, jsou-li mu známy, zda byla a jakým způsobem byla pro tentýž skutek potrestána v jiném řízení před správním orgánem. U fyzické osoby podnikající a právnické přihlédne správní orgán k povaze její činnosti, zda vykonává společensky prospěšnou činnost atd.⁵³

Povaha a závažnost přešupku je charakterizována významem zákonem chráněného zájmu (např. ochrana veřejného pořádku bude hodnocena na stupnici závažnosti níže než ochrana zdraví), způsobem spáchaní přešupku (co bylo použito ke spáchaní přešupku, zda

⁵⁰ Zákon č. 200/1990 Sb., o přešupcích, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ § 35 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich

⁵² § 36 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich

⁵³ § 37 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich

byly přítomné děti), okolnostmi spáchání (zda se dopustil pachatel více přestupků), u fyzické osoby mírou a druhem zavinění (pokud zákon stanoví u skutkové podstaty, že je třeba úmyslné zavinění, nelze při ukládání správního trestu k této okolnosti přihlídnout, protože je nezbytností ke spáchání určitého typu přestupku- např. u majetkových přestupků je nutností úmyslné spáchání, nemůže být tedy přitěžující okolností pro pachatele přestupku), délkou trvání a u pokračujících přestupků i počtem dílčích útoků.⁵⁴

Za polehčující okolnosti považuje zákon věk blízký mladistvému, napomáhání k odstranění následku přestupku (pachatel přestupku dobrovolně uhradil vzniklou škodu), odvracení nebezpečí nebo útoku aniž by se jednalo o okolnost vylučující protiprávnost (pachatel způsobil svým jednáním zranění jiné osoby, ale ihned zavolal sanitku), oznámení přestupku a pomoc při objasnění přestupku, pachatel spáchal přestupek pod nátlakem, vlivem hrozby. Tyto polehčující okolnosti jsou také pouze demonstrativním výčtem.⁵⁵

Přitěžujícími okolnostmi jsou situace, kdy pachatel přestupku využil něčí bezbrannost, závislost, spáchal více přestupků, spáchal přestupky opakovaně, spáchal přestupky jako člen organizované skupiny, spáchal přestupek na dítěti, nemocné osobě, těhotné ženě atd.⁵⁶

Více přestupků téhož pachatele lze projednat ve společném řízení. Při určování výše správního trestu se vychází dle nejpřísněji postižitelného přestupku, v případě rovnosti z nejzávažnějšího. V případě, že budou horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest za přestupek nejzávažnější. Závažnost popisuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 22. 9. 2005 sp. zn. 6 As 57/2004-54 následovně: „*především s ohledem na charakter individuálního objektu deliktu, tedy, zájem, proti kterému delikt směřuje a k jehož ochraně je příslušné ustanovení především určeno*“⁵⁷. Pokud je společně projednáváno více přestupků téhož pachatele, lze uložit pokutu ve vyšší sazbě (tzn., horní hranice sazby za nejpřísněji postižitelný přestupek se zvýší až o polovinu, ale maximálně do součtu horních hranic za jednotlivé přestupky projednávané ve společném řízení).⁵⁸ Příklad: pachatel se dopustí přestupku rušení nočního klidu a dále spáchá v recidivě

⁵⁴ § 38 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁵⁵ § 39 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁵⁶ § 40 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁵⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2005, sp. zn. 6 As 57/2004-54

⁵⁸ § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

přestupek proti občanskému soužití jiné hrubé jednání. Tyto přestupky řeší správní orgán ve společném řízení. Za přestupek proti občanskému soužití spáchaný opakovaně stanoví zákon pokutu do 30.000 Kč⁵⁹ a za přestupek rušení nočního klidu lze uložit pokutu do 10.000 Kč⁶⁰. Součet horních hranic výší pokut za jednotlivé přestupky je 30.000 Kč + 10.000 Kč = 40.000 Kč a zvýšená hranice o polovinu za přestupek nejpřísněji postižitelný činí 30.000 Kč + 15.000 Kč = 45.000 Kč. Ve společném řízení bude moci správní orgán uložit pachateli přestupku pokutu do 40.000 Kč.

Nově zákon přichází s **podmíněným upuštěním od trestu**. To lze pouze v případech majetkových přestupků, kdy byla způsobena škoda nebo kdy se pachatel bezdůvodně obohatil a k nápravě pachatele stačí pouze projednání přestupku. V praxi se to řeší tak, že se vydá rozhodnutí, kde se vysloví vina za spáchaný přestupek, ale správní trest se neuloží a uloží se povinnost, jak bude pachatel plnit, lhůta plnění a forma nahrazení škody nebo vrácení předmětu bezdůvodného obohacení. V případě, že pachatel v dané lhůtě nesplní správním orgánem uloženou povinnost, vydá se nové rozhodnutí, ve kterém se zruší výrok o podmíněném upuštění od správního trestu a uloží se správní trest. Dále zákon zavádí **upuštění od samotného trestu** v případě, že samotné projednání je dostatečné nebo v případě, že pachatel spáchal více skutků, které byly řešeny mimo společné řízení a již byl uložen trest, který je postačující. Navíc lze u některých přestupků **snížit výměru pokuty** v případech, kdy lze očekávat nápravu pachatele, za pokus přestupku, nebo s ohledem na poměry pachatele, když je např. dolní hranice výše pokuty 50.000 Kč a horní 100.000 Kč. V tomto případě by bylo uloženo 10.000 Kč, protože pokuta nesmí být nižší než jedna pětina dolní hranice sazby. Jedná se o odstranění přílišné tvrdosti zákona v určitých individuálních případech pachatele.⁶¹

Správní trest **napomenutí**⁶² lze uložit za jakýkoliv přestupek, pokud to není zákonem výslovně zakázáno. Napomenutí lze uložit v rozhodnutí o přestupku (i ve formě příkazního řízení) a v příkazu na místě. Zákon o odpovědnosti za přestupky však neřeší, jak v praxi provést příkaz na místě napomenutím, protože současná právní úprava zná pouze příkaz na místě s uložením pokuty. Při vydání napomenutí příkazem na místě se

⁵⁹ § 7odst. 4 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

⁶⁰ § 5odst. 3 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

⁶¹ § 42 až 44 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶² § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

vychází z ustanovení o příkazu podle správního řádu.⁶³ Podle tohoto ustanovení lze uložit příkaz na místě i v případě nepeněžitě povinnosti, kdy pachatel přestupku je přítomen, plně uzná důvody vydání příkazu, přestupek je dostatečně prokázán a pachatel přestupku byl výslovně upozorněn, jaký správní trest mu hrozí v případě recidivy obdobného jednání.

Pokutu lze uložit za přestupky, u kterých to stanoví zákon. Pokud zákon nestanoví výši pokuty, lze uložit pokutu do výše 1.000 Kč.⁶⁴

Zákaz činnosti lze uložit pouze za vybrané přestupky podle zvláštních zákonů a skutek pachatele je spáchán v souvislosti s činností, ke které je nutné veřejné oprávnění nebo v souvislosti s činností v pracovním poměru či jiném poměru. Zákon u jednotlivých skutkových podstat přestupků stanoví dobu, pokud tak nestanoví, lze uložit zákaz činnosti maximálně na dobu 3 let.⁶⁵

*Výkon sankce zákazu činnosti začíná právní mocí rozhodnutí, kterým byla uložena, a končí uplynutím doby, na kterou byla stanovena. Pokud příslušný správní orgán v souvislosti s projednáváním přestupků učinil před právní mocí rozhodnutí o přestupku opatření, na jehož základě pachatel již nesměl činnost, která se zakazuje, vykonávat (v platné právní úpravě se však konkrétní příklad těžko hledá), doba od účinnosti takového opatření do právní moci rozhodnutí se započítává do doby zákazu činnosti (o tuto dobu se zkracuje). Zápočet doby uvede správní orgán ve výroku rozhodnutí.*⁶⁶

V praxi se zákazem činnosti lze setkat u řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Správní orgán při ukládání pokuty v rozhodnutí uloží i zákaz činnosti od 6-12 měsíců. V případě, že obviněný řádně zaplatil uloženou pokutu nebo alespoň splácel uloženou pokutu, nedopustil se žádného jiného přestupku či trestného činu v dopravě od doby nabytí právní moci rozhodnutí, může požádat správní orgán po polovině vykonaného trestu o upuštění od zbytku trestu zákazu řízení motorových vozidel. Zákaz činnosti nelze uložit u mladistvého pachatele, pokud by byl v přímé souvislosti s jeho přípravou na budoucí povolání.

⁶³ § 150 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶⁵ § 47 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶⁶ ČERVENÝ, Z.; ŠLAUF, V.; TAUBER, M., *Přestupkové právo, Komentář k zákonu o přestupcích a výňatky ze souvisejících zákonů*, ISBN 978-80-7201-830-7, s. 49

Propadnutí věci lze uložit za jakýkoliv přestupek, pokud věc náležela pachateli přestupku, věc byla ke spáchání přestupku použita nebo přestupkem získána nebo získána jako odměna za přestupek. Nelze uložit v případě, že by hodnota věci byla ve značném nepoměru k povaze přestupku, ale v případě, že by šlo o bezpečnost osob či majetku, nepřihlíží se k hodnotě věci a věc se nechá propadnout (návykové látky, jedy, zbraně). Vlastníkem věci, u které bylo vysloveno propadnutí, se stává stát.⁶⁷ *Obdobně jako u sankce zákazu činnosti je smyslem této sankce především zabránit pachateli přestupku v další protiprávním jednání (v jeho opakování) a také odejmout mu prospěch, který přestupkem získal. Uvedenou sankci lze uložit samostatně i s kteroukoliv jinou sankcí, za předpokladu, že budou splněny podmínky uvedené zákonem. Základním předpokladem je, že věc patří výlučně pachateli přestupku.*⁶⁸

Nový institut **propadnutí náhradní hodnoty** řeší situaci, kdy věc určená k propadnutí je zničena, znehodnocena, poškozena, odcizena, poté je pachateli přestupku určena náhradní hodnota do výše hodnoty takové věci.⁶⁹

Posledním a zcela novým správním trestem je **zveřejnění rozhodnutí o přestupku**. Tento trest nelze uložit fyzické osobě a týká se jen omezeného množství skutkových podstat. Správní orgán zveřejní výrokovou část rozhodnutí na úřední desce a na náklady pachatele přestupku ve sdělovacím prostředku, který mu správní orgán určí.⁷⁰

3.2.9 Ochranná opatření

Smyslem ochranných opatření není potrestat pachatele přestupku, ale prevence proti páčání dalšího protiprávního jednání. Náleží sem omezující opatření, zabránění věci a nově i zabránění náhradní hodnoty.⁷¹

Při uložení **omezujícího opatření** musí být kumulativně splněny tyto skutečnosti: pachatelem je pouze fyzická osoba, mezi jejím přestupkem a omezujícím opatřením musí existovat přímá souvislost, ochranné opatření lze uložit pouze se správním trestem na maximálně 1 rok a musí být přiměřené závažnosti, povaze přestupku a osobním poměrům

⁶⁷ § 48 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶⁸ Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016*, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 82

⁶⁹ § 49 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁰ § 50 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷¹ § 51 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

pachatele. Rozlišujeme 3 druhy omezujícího opatření: 2 zakazující určitou činnost - povinnost zdržet se styku s určitým okruhem osob nebo konkrétní osobou a zákaz navštěvovat místa veřejně přístupná, kde se konají kulturní, sportovní a jiné společenské akce a 1 příkazující - absolvovat program pro zvládnání agrese nebo násilného chování. V praxi zatím není pro správní orgán vyřešena situace, kdo, v případě uložení povinnosti navštěvovat program pro zvládnání agrese (násilného chování), bude program financovat.⁷²

Zabrání věci je podpůrné opatření, které se realizuje v případě, že nebylo možno uložit propadnutí věci a pokud to vyžaduje obecný zájem společnosti, bezpečnost osob, majetku. Správní orgán vysloví zabránění věci, pokud je mu znám jeden z následujících důvodů: nebyl zjištěn pachatel přestupku do 60 dnů, vlastník věci není znám nebo věc nenáleží (nebo nenáleží zcela) pachateli přestupku, věc patří pachateli, kterému bylo od správního trestu zcela nebo podmíněně upuštěno nebo kterého nelze stíhat za přestupek (např. pachatel není za přestupek odpovědný pro nedostatek věku, pro nepřičetnost). Vlastníkem zabraně věci se stává stát. Zabrat lze i náhradní hodnotu věci, pokud byla věc určená k zabránění zničena, odcizena, poškozena, spotřebována, může správní orgán vyslovit zabránění náhradní hodnoty maximálně do výše hodnoty věci, která měla být zabráněna. Lhůta, kdy je možné vyslovit zabránění věci nebo náhradní hodnoty se prodloužila z 2 let na 5 let od data spáchání skutku.⁷³

3.2.10 Mladistvý

Za mladistvého pachatele přestupku považuje zákon osobu, která v době spáchání přestupku dovršila 15 rok a nepřekročila 18 rok svého věku (v den svých osmnáctých narozenin je fyzická osoba ještě považována za mladistvou osobu). Aby mohl být mladistvý pachatel správně odpovědný, musí spáchat přestupek nejdříve po plnoci v den dovršení 15 roku svého věku.⁷⁴ V praxi to znamená, že pokud by pachatel v době svých 15 narozenin spáchal přestupek krádeže před plnoci, nebude ještě za přestupek odpovědný.

Vzhledem ke skutečnosti, že zákon o přestupcích stanovuje mladistvému plnou odpovědnost za svoje jednání, je mladistvý i procesně způsobilý být účastníkem řízení o přestupku jako obviněný z přestupku. Při posuzování přestupku osoby, která v době jeho

⁷² § 52 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷³ § 53 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁴ § 55 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

spáchání byla mladistvým⁷⁵, by měl správní orgán přihlédnout k jeho osobnosti včetně jeho věku a rozumové a mravní vyspělosti, jakož i k jeho osobním, rodinným a sociálním poměrům, tak aby další vývoj mladistvého byl co nejméně ohrožen.⁷⁶

Vzhledem k osobě mladistvého nepodnikajícího pachatele je horní hranice pokuty snížena až na polovinu, maximálně na 5.000 Kč. Zákaz činnosti lze uložit mladistvému maximálně na dobu 1 roku pouze v případě, že mu výkon správního trestu nebrání přípravě na jeho budoucí povolání. Od uložení správního trestu lze upustit, pokud by k nápravě mladistvého pachatele stačilo uložit omezující opatření, které by lépe zajistilo jeho nápravu.⁷⁷ Z praxe správního orgánu na Městském úřadě v Chebu lze uvést případ, kdy mladistvý pachatel ve věku 15 let jel na motorové čtyřkolce na stezce pro chodce a cyklisty. Vzhledem k jeho věku řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění, za které ukládá správní orgán dospělému pachateli správní trest pokuty od 25.000 Kč do 50.000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel od 1 – 2 let. Vzhledem k věku pachatele uložil správní orgán pachateli pokutu do 5.000 Kč, a protože mladistvý pachatel uvedl, že navštěvuje střední školu, ve které je výuka řízení motorových vozidel jako povinný předmět, nemohl mu uložit správní orgán zákaz řízení motorových vozidel, protože by mu to bránilo v přípravě na budoucí povolání.

3.3 Procesní část – řízení o přestupku

Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Jedná se o souhrn právních norem, které vymezují postavení subjektů tohoto řízení, jejich práva a povinnosti, a jejichž prostřednictvím se řídí proces projednávání a vyřizování přestupků. Smyslem jednotlivých ustanovení tohoto procesu je, aby bylo účelně, bez zbytečných průtahů, ale objektivně zjištěno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností, a jakou sankci je třeba uložit pachateli přestupku.⁷⁸

⁷⁵ § 56 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁶ JEMELKA, L.; VETEŠNÍK, P., *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*, 2. vydání, ISBN 978-80-7400-501-5, s. 121

⁷⁷ § 57 až 59 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁸ Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 313

Na jakékoliv přestupkové řízení se primárně použijí procesní ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁷⁹ a zákon upravujícího skutkovou podstatu daného přestupku. Pokud tyto zákony neobsahují speciální úpravu, použijí se subsidiárně ustanovení správního řádu⁸⁰.

Definice přestupkového řízení vychází z ustanovení § 9 správního řádu o správním řízení. Jedná se o postup správního orgánu, který směřuje k vydání správního rozhodnutí ve věci, jakožto individuálního správního aktu. Rozhodnutí, které může určitým osobám zakládat, měnit nebo rušit práva anebo povinnosti, se nazývá konstitutivní (např. rozhodnutí přestupkového oddělení o uložení správního trestu za přestupek). Rozhodnutí, které prohlašuje, že individuálně určená osoba práva nebo povinnosti má či nemá, se nazývá deklaratorní (např. rozhodnutí o státním občanství).

Správní řízení může mít až 3 fáze. V první fázi probíhá prvoinstanční řízení před správním orgánem prvního stupně. Druhá fáze se nazývá náprava vadných rozhodnutí a dochází v ní k přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů. Třetí fázi představuje exekuční řízení.

První fázi lze rozdělit do několika částí. Nejprve se provedou úkony před zahájením řízení tzv. přípravné řízení. V případě, že existují skutečnosti odůvodňující pokračování, zahájí správní orgán nalézací řízení, ve kterém se zjišťují podklady pro vydání rozhodnutí, provádí se ústní jednání a dokazování. Vše končí vydáním rozhodnutí o přestupku.

3.3.1 Postup správního orgánu před zahájením správního řízení

V přípravném řízení zjišťuje správní orgán, zda existují skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o přestupku. Řeší se věcná, funkční a místní příslušnost správního orgánu. Vzhledem k tomu, že projednávání přestupků spadá do výkonu přenesené působnosti, je věcná příslušnost stanovena zákonem, který určí, který správní orgán řeší danou situaci. V případě přestupků podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, je k projednání vybraných přestupků příslušný obecní úřad.⁸¹ Neurčí-li zákon jinak, je v ostatních případech příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁸² Zákon

⁷⁹ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁸¹ § 60 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸² § 60 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

také umožňuje obcím základního typu, aby uzavřely veřejnoprávní smlouvu o přenesení působnosti celého rozsahu přestupkové agendy na obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo na obec s pověřeným obecním úřadem. Funkční příslušnost řeší, který orgán příslušného správního orgánu je příslušný k řízení a vydání rozhodnutí (v případě řešení přestupků to může být např. starosta obce, jednotliví referenti splňující kvalifikační požadavky k projednávání přestupků, komise k projednání přestupků, ale na rozdíl od úpravy platné do 30. 6. 2017, která dovolovala i komisi rady obce, aby projednávala přestupky, nelze od 1. 7. 2017 pověřit komisi rady obce k projednávání přestupků).

Místní příslušnost je primárně určena místem, kde byl přestupek spáchán. Pouze v případě, že nelze určit místo spáchání přestupku (např. v případě distančních přestupků, které spáchá podezřelý z přestupku - řidič kamionu při své cestě, když zašle urážlivou zprávu ze svého mobilního telefonu), je k řízení místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu má podezřelý z přestupku trvalý pobyt. V případě podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby je určující sídlo, kde vykonává svoji činnost nebo kde má svůj movitý majetek. V případě, že nelze určit místní příslušnost nebo je příslušných více správních orgánů, pak je místně příslušný správní orgán v místě, kde došlo ke zjištění přestupku nebo kde vyšel poprvé najevo. Existují však obligatorní důvody pro změnu místní příslušnosti v případě, že podezřelým z přestupku je územní samosprávný celek, jehož orgán je příslušný k projednání přestupku nebo podezřelý z přestupku je členem zastupitelstva územního samosprávného celku, jehož orgán je příslušný k rozhodování o přestupku, předá správní orgán věc nadřízenému orgánu, aby provedl delegaci.⁸³

Podnětem pro zahájení řízení je oznámení přestupku nebo poznatek z vlastní činnosti správního orgánu. Podnět k zahájení řízení může správní orgán předat, odložit nebo ve věci zahájit řízení o přestupku.

V případě, že správní orgán není věcně, ani místně příslušný, předá věc věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Nasvědčují-li okolnosti věci tomu, že se jedná o trestný čin, předá správní orgán věc orgánu činnému v trestním řízení. Spáchal-li přestupek senátor, příslušník bezpečnostního sboru, osoba podléhající vojenské kázeňské povinnosti

⁸³ § 62 až 63 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

nebo osoba během výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, předá se věc příslušnému orgánu k projednání přestupku.⁸⁴

Má-li správní orgán důvodné pochybnosti, zda zahájit řízením, může podle § 137 správního řádu⁸⁵ vyzvat konkrétní osobu k podání vysvětlení. *Ustanovení § 137 upravuje postup správních orgánů při opatřování vysvětlení. Vysvětlení správní orgán opatřuje především k prověření oznámení, ostatních podnětů a vlastních zjištění, která by mohla být důvodem k zahájení řízení. V této souvislosti správní řád hovoří o „nezbytných“ vysvětleních, správní orgán tedy k tomuto postupu před zahájením řízení přistupuje pouze tehdy, je-li to skutečně nezbytné.*⁸⁶

Některá nezahájená řízení je možné ukončit vydáním příkazu na místě.⁸⁷ Nahrazuje dosavadní blokové řízení a lze jím uložit pouze pokutu do 10.000 Kč nebo napomenutí. Jedná se o nejjednodušší úkon správního orgánu, kterým se ukládá obviněnému správní trest. Lze ho uložit pouze tehdy, jestliže obviněný nebo osoba, která jedná za právnickou nebo podnikající fyzickou osobu, souhlasí s uložením pokuty, její výší, s právní kvalifikací přestupku a s uložením příkazového bloku na pokutu. Podpisem na příkazovém bloku obviněný stvrzuje, že souhlasí se spácháním přestupku a příkaz je okamžikem podpisu pravomocný a vykonatelný. Nemůže-li obviněný z přestupku zaplatit příkazový blok na místě, uloží se mu příkazový blok na pokutu místě nezaplacenou, který obsahuje informace o způsobu zaplacení a lhůtě splatnosti. Jestliže se objeví důvody pro přezkumné řízení, lze jej zahájit do 6 měsíců od právní moci příkazu na místě. Proti příkazu na místě nelze podat opravný prostředek - odpor. V praxi se často příkaz na místě používá například policisty při zjištění dopravního přestupku, drobné krádeže, nebo pokud správní orgán na základě zjišťování podkladů před zahájením správního řízení si předvolá osobu k podání vysvětlení. Při podání vysvětlení se osoba do záznamu o podání vysvětlení dozná ke spáchání přestupku a je ochotná věc řešit uložením příkazu na místě. Existují i situace, kdy je možné ukončit i zahájené správní řízení v rámci dokazování při ústním jednání uložením pokuty příkazem na místě. Správní orgán vše zaznamená do protokolu, který obviněný z přestupku podepíše a příkaz na místě se stává okamžitě pravomocný. Tato situace nebývá

⁸⁴ § 64 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁵ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ Jemelka, L.; Pondělíčková, K.; Bohadlo, D., *Správní řád, komentář, 4. vydání*, ISBN 978-80-7400-484-1, s. 566-567

⁸⁷ § 91 až 92 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

v praxi častá. Děje se tak většinou, když se obviněný ke spáchání přestupku v rámci dokazování při ústním jednání dozná a s uloženou pokutou souhlasí. Takto zakončená řízení není nutné ukončit vydáním rozhodnutí.

V případech, kdy se věc nevyřeší uložením příkazu na místě nebo se při podání vysvětlení před správním orgánem nezjistí důvody pro zahájení řízení, správní orgán věc odloží.

Institut odložení věci se někdy zaměňuje se zastavením řízení. Rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že k odložení věci přistupuje správní orgán před zahájením řízení, zatímco k zastavení řízení přikročí přestupkový orgán až po zahájení řízení.⁸⁸

Nezahájená řízení je nutné z **obligatorních důvodů** odložit, jestliže nejsou dány důvody pro zahájení řízení o přestupku (např. oznámení neodůvodňuje zahájení řízení, pachatel přestupku nedovršil v době spáchání přestupku 15 let, pachatel přestupku byl v době spáchání přestupku nepříčetný, zanikla odpovědnost za přestupek, pachatel přestupku zemřel). Řízení o přestupku nelze zahájit, pokud podezřelý z přestupku užívá výsad a imunit podle jiného zákona, nebo je senátorem, poslancem, který požádal o disciplinární řízení. Z **fakultativních důvodů** lze přestupek odložit, pokud došlo jedním skutkem ke spáchání více přestupků, které nebyly projednány ve společném řízení, a uložení správního trestu za některý z těchto přestupků považuje správní orgán za dostačující vzhledem k neprojednaným přestupkům. Správní orgán může věc odložit, pokud byl podezřelému z přestupku uložen trest v trestním řízení za jiný skutek, který je významnější, než by byl uložený správní trest ve správním řízení. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu přímo postiženou spácháním přestupku, aby jí umožnil případně řešit věc jinou cestou, např. soukromoprávní.⁸⁹

3.3.2 Nalézací řízení

Neshledá-li správní orgán, že existují důvody pro odložení, předání věci nebo vyřešení věci uložením příkazového bloku, je povinen zahájit správní řízení nejpozději do 60 dnů od doručení oznámení o přestupku.

⁸⁸ ČERNÝ, J.; Horzinková, E.; Kučerová, H., *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*, ISBN 978-80-7201-859-8, s. 86

⁸⁹ § 76 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Jinou formou zkráceného přestupkového řízení, jehož účelem je urychlení a zjednodušení projednávání přestupků, je řízení příkazní.⁹⁰ Jedná se o speciální ustanovení ve vztahu k § 150 správního řádu. Vzhledem k tomu se ustanovení o příkazním řízení upravené ve správním rádu nepoužije ani subsidiárně. Správní orgán po zjištění přestupku bez dalšího řízení vydá příkaz o uložení sankce za přestupek. Podmínkou příkazního řízení je, že není pochyb o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil a věc nebyla vyřízena v blokovém řízení. Podstatou je to, že správní orgán vydá pachateli přestupku, o němž není pochyb, že se ho dopustil, písemný příkaz, který má všechny náležitosti rozhodnutí o přestupku (výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku). Ve výroku příkazu musí být uvedena i forma zavinění.⁹¹ Příkazem lze projednat pouze přestupky zahájené z moci úřední, nikoliv přestupky vyžadující souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku. Nelze uložit správní trest příkazem mladistvému, osobě s omezenou svéprávností a také nelze projednat nárok na náhradu škody. V příkazním řízení může správní orgán uložit správní trest napomenutí, pokutu, zákaz činnosti a propadnutí věci nebo její náhradní hodnoty.⁹² Je-li vydání příkazu prvním úkonem správního orgánu ve věci, musí obsahovat odůvodnění a nelze v něm uložit náklady řízení. Proti uloženému nepravomocnému příkazu lze podat řádný opravný prostředek odpor do 8 dnů ode dne oznámení příkazu obviněnému. Podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán provede řádné správní řízení zakončené vydáním rozhodnutí. Ve svém rozhodnutí je ve věci druhu a výše správního trestu správní orgán vázán obsahem zrušeného příkazu.⁹³

Obviněnému z přestupku nemůže proto uložit vyšší pokutu, než mu měla být uložena příkazem, ani uložit pokutu místo napomenutí. To platí i v případě, že by v provedeném řízení vyšly najevo nové okolnosti, které by zvyšovaly závažnost přestupku. Jedinou změnou může být použití napomenutí místo původně uložené pokuty.⁹⁴

Pokud obviněný nepodá odpor včas, stane se příkaz pravomocným a lze proti němu podat pouze mimořádné opravné prostředky. Pokud nejsou dány důvody, aby byl institut

⁹⁰ § 87 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹¹ Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 520

⁹² § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁹³ Platí tzv. zákaz reformace in peius (zákaz změny k horšímu)

⁹⁴ Horzinková, E.; Kučerová, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016, ISBN 978-80-7502-101-4, s. 521

příkazu prvním úkonem v řízení, zahájí správní orgán správní řízení a nařídí ústní jednání. Toto ústní jednání nemusí být vždy zakončeno vydáním rozhodnutí, ale nová právní úprava umožňuje vyřešit věc vydáním příkazu. V tomto případě je příkaz druhým úkonem v řízení, nemusí obsahovat odůvodnění, ale musí ukládat náklady řízení. Proti tomuto příkazu je možným opravným prostředkem odpor. Odporem se příkaz ruší a nařizuje se nové ústní jednání, které je již zakončeno rozhodnutím.

Nelze-li věc řešit ve zkráceném příkazním řízení, zahájí správní orgán správní řízení vždy z moci úřední. Řízení je zahájeno v okamžiku, kdy je oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku doručeno nebo ústním vyhlášením. Současná právní úprava zavádí nově zahájení řízení se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku (dříve se jednalo o tzv. návrhové přestupky) a to pouze v zákonem stanovených případech. O právu udělit souhlas se zahájením řízení poučí správní orgán osobu přímo postiženou spácháním přestupku a určí jí lhůtu k podání souhlasu.⁹⁵

Účastníkem řízení a zároveň obviněným, se stává podezřelý z přestupku od okamžiku, kdy vůči ní učiní správní orgán první úkon v řízení. Dále je účastníkem poškozený v části řízení týkajícího se uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Účastníkem se stává i vlastník věci, která má být v řízení zabráná. Osoba přímo postižená spácháním přestupku, která dala souhlas se zahájením řízení o přestupku, není účastníkem řízení, ale má specifická procesní práva, která jí umožní se řízení účastnit, avšak jí neumožňují podat odvolání proti rozhodnutí. Za účastníka zákon nepovažuje zákonného zástupce, opatrovníka mladistvého a orgán sociálně-právní ochrany dětí, a přiznává jim určitá procesní práva.⁹⁶

Existují 2 možnosti zahájení řízení a to z moci úřední a řízení se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. *Zákon stanoví, že pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku lze projednat některé přestupky. Jsou to přestupky, u kterých nutnost souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku s jejich projednáním stanoví zvláštní zákon. Především se jedná o zákon o některých přestupcích, který nutnost souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku váže k přestupku ublížení na zdraví, narušení občanského soužití, přestupku proti majetku spáchaného mezi osobami blízkými*

⁹⁵ § 79 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁹⁶ § 68 až 72 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

nebo přestupku ublížení na cti. Osoba přímo postižená spácháním přestupku je buď poškozený, anebo osoba, které spácháním přestupku sice nebyla způsobena škoda, ale do jejíchž práv a oprávněných zájmů bylo spácháním přestupku zasaženo (např. ublížení na cti).⁹⁷

Souhlas by měla osoba přímo postižená přestupkem dát ještě před zahájením řízení. V některých případech však správní orgán tuto osobu ještě před zahájením řízení nemusí znát. Pokud ji zjistí až v průběhu řízení, bez prodlení ji o souhlas s projednáním přestupku pořádá v probíhajícím řízení. Je-li osob přímo postižených spácháním přestupku více, postačí souhlas pouze jedné z nich, výzvu k podání souhlasu s projednáním přestupku však správní orgán adresuje všem osobám přímo postiženým spácháním přestupku.⁹⁸

Dřívější právní úprava vázala zahájení ústního jednání u konkrétních právních podstat přestupků na návrh osoby. Podáním návrhu se zahájilo řízení, nikoliv až následně z úřední povinnosti. Navrhovatel v případě neúspěchu, kdy se řízení zastavilo, nesl náklady řízení.⁹⁹ V současné době osoba přímo postižená spácháním přestupku nenese náklady řízení, protože podáním souhlasu není řízení zahájeno, ale zahájí ho až z moci úřední správní orgán sám. Osoba přímo postižená spácháním přestupku může vzít svůj souhlas zpět nejpozději do vydání rozhodnutí o odvolání. V případě, že vzala svůj souhlas zpět, nelze již přestupek znovu projednat.¹⁰⁰ V praxi od 1. 7. 2017 se to projevilo tím, že osoby přímo postižené spácháním přestupku, kterým se podaří doručit poučení správního orgánu o možnosti podat souhlas se zahájením řízení, tento souhlas podají. Do 1. 7. 2017, kdy se řízení zahajovalo pouze na návrh těchto osob a v případě neúspěchu, nesli navrhovatelé náklady řízení, si navrhovatelé často rozmysleli, zda řízení o přestupku je natolik průkazné v jejich prospěch (doložené svědeckými výpověďmi, důkazy), aby nemuseli v případě neúspěchu nést náklady, které činily 1000 Kč. Nyní zahajuje řízení správní orgán z úřední povinnosti a v případě neprokázání viny obviněnému, nenese osoba přímo postižená přestupkem žádné náklady řízení. V současné době je zákon v působnosti teprve několik měsíců, tudíž nelze s určitostí říci, zda se povedou vleklá řízení spojená s dokazováním, která osoby přímo postižené spácháním přestupku nakonec vzdají např. i po odvolání a

⁹⁷ § 79 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁹⁸ Kočí, R., *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1. 7. 2017*, ISBN 978-80-7502-207-3, s. 141

⁹⁹ § 68 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁰ § 79 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

svůj souhlas před vydáním rozhodnutí o odvolání vezmou zpět. Existuje v praxi však možnost, že v případě, že by správní orgán již od počátku spatřoval v daném případě důkazní nouzi, může přestupek odložit, vyrozumět o odložení osobu přímo postiženou spácháním přestupku a řízení vůbec nezahajovat. Toto však bude narážet na úskalí, protože některé osoby přímo postižené spácháním přestupku budou přesvědčené o průkaznosti svého tvrzení a budou trvat na projednání přestupku i po odložení přestupku z důvodu důkazní nouze. Zatím neexistuje praxe a tyto situace vyřeší až následná odvolání a žaloby k nejvyššímu správnímu soudu, aby vznikly patřičné judikatury, podle kterých se v následujících letech budou správní orgány ubírat.

Ústní jednání podle nové právní úpravy nemusí správní orgán vždy nařizovat v každém přestupkovém řízení. Existují pouze 3 situace, kdy musí správní orgán obligatorně nařídit ústní jednání (když je to nutné pro zjištění stavu věci, je-li obviněným mladistvý a na žádost obviněného o nařízení ústního jednání nezbytného k uplatnění jeho práv). Žádost obviněného k uplatnění jeho práv (např. žádá důkaz svědeckou výpovědí na podporu svého tvrzení) musí být odůvodněna. Správní orgán může také vést ústní jednání na žádost poškozeného ve věci náhrady škody. V obou případech na požádání, je na posouzení správního orgánu, zda vyhoví žádosti obviněného či poškozeného a v případě, že správní orgán usoudí, že ústní jednání není třeba vést, usnesením zamítne vést ústní jednání a oznámí to obviněnému či poškozenému. Ústí jednání se vede za přítomnosti obviněného. Lze ho vést i bez jeho přítomnosti, pokud byl obviněný řádně předvolán a nedostavil se bez náležité omluvy. Dále ho lze vést i bez jeho přítomnosti, pokud obviněný byl řádně předvolán a souhlasí, aby bylo ústní jednání konáno v jeho nepřítomnosti. Následně ho vyzve správní orgán k seznámení se s poklady rozhodnutí, které za jeho nepřítomnosti správní orgán získal při dokazování v rámci ústního jednání. Nepřijde-li se seznámit v určité lhůtě, která mu byla poskytnuta, vydá správní orgán rozhodnutí.¹⁰¹

Hlavním smyslem ústního jednání je dokazování.¹⁰² Správní orgán předvolá účastníky řízení na určitý termín. Nejprve pozve obviněného, poučí ho o jeho právech a povinnostech a provede výslech, pokud je to nezbytné k uplatnění jeho práv (ne při každém nařízeném ústním jednání musí být povinně proveden výslech obviněného).

¹⁰¹ § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰² § 82 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Současná právní úprava zavádí nově oproti správnímu řádu důkazní prostředek výslechem obviněného. Obviněný nesmí být vyslýchán jako svědek. Má tedy právo nevypovídat a nemusí vypovídat pravdivě. Současně platí i zásada zákazu sebeobviňování (pokud se obviněný dozná ke spáchání přestupku, musí to být prokázáno i jinými důkazními prostředky, nelze jeho doznání brát jako jediný důkaz o vině, protože obviněný může i lhát). Ostatní situace, kdy je svědkovi zakázáno vypovídat, platí i pro obviněného.

Následně správní orgán přizve ostatní účastníky řízení a svědky a poučí je o jejich právech a povinnostech. *Zákon posiluje práva účastníků řízení (nejen obviněného) v tom¹⁰³, že jim umožňuje vyjádřit se ke všem prováděným důkazům tím, že jim výslovně umožní klást otázky svědkům, znalcům a sobě navzájem. Tato práva budou svědčit též osobám vystupujícím v řízení, které nejsou účastníky řízení, například zákonný zástupce mladistvého obviněného, jeho opatrovník nebo osoba přímo postižená spácháním přestupku. V obdobném postavení je rovněž orgán sociálně-právní ochrany dětí, i ten může klást otázky účastníkům řízení, svědkům a znalcům.*

Zákon neumožňuje účastníkům řízení klást otázky zákonnému zástupci mladistvého obviněného, jeho opatrovníkovi, osobě přímo postižené spácháním přestupku, která dala souhlas se zahájením nebo pokračováním v řízení o přestupku, nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí, neboť se jedná o osoby, jejichž postavení v řízení je subsidiární a vyplývá z účastenství mladistvého, resp. z faktu, že souhlas takové osoby je podmínkou vedení řízení o přestupku. Z hlediska zjištění stavu věci tak jejich výpověď zpravidla není důležitá, a pokud ano, správní orgán je předvolá jako svědky. V takovém případě se právo klást otázky uplatní. Dotazovaná osoba má právo odmítnout odpovědět na otázku a nesmí být tázána za stejných podmínek, jako může výpověď odmítnout svědek podle § 55 odst. 2 a 3 správního řádu. O tom musí tyto osoby poučit správní orgán.¹⁰⁴

V případě, že by probíhalo ústní jednání u správního orgánu, v jehož správním obvodu nemá svědek trvalý pobyt a jeho předvolání by bylo spjato s nadměrnými náklady, je možné dožádat výslech svědka jiným správním orgánem v místě bydliště svědka. Takto lze provést výslech mimo ústní jednání bez obviněného a jiných účastníků řízení pouze

¹⁰³ § 82 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰⁴ Kočí, R., *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1. 7. 2017*, ISBN 978-80-7502-207-3, s. 148

v případě, že byli o možnosti účastnit se výslechu vyrozuměni a svého práva se výslovně zřekli nebo netrvali na osobní účasti.

Zákon zná institut **záruky za splnění povinnosti**¹⁰⁵, kterou lze uložit v případech, kdy je důvod k pochybnostem, že bude obviněný ztěžovat a mařit řízení, vyhýbat se potrestání nebo výkonu správního trestu. Lze ji uložit i osobě podezřelé z přestupku před zahájením řízení (správní orgán zná ze své praxe člověka podezřelého z přestupku). Zpravidla se rozhodnutím správního orgánu ukládá peněžitá záruka, kterou lze uložit i příkazem nebo příkazovým blokem na místě. Příkazovým blokem na místě bude možné uložit záruku například řidiči motorového vozidla zjištěný při silniční kontrole. Jakmile pominou důvody pro uložení záruky, vydá správní orgán rozhodnutí a záruku zruší a vrátí ji obviněnému.

Správní řízení lze v některých případech **přerušit**.¹⁰⁶ Obligatorně se musí usnesením správní řízení přerušit, pokud byla podána kasační stížnost podle soudního řádu správního v téže věci. Jedná se o novou věc, která řeší problém tzv. obžvlých rozhodnutí v dosavadní praxi. Přestupkový zákon účinný do 30. 6. 2017 umožňoval, aby krajský soud zrušil správní rozhodnutí a správní orgán byl nucen ve věci znovu rozhodnout bez ohledu na výsledek řízení u soudu o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud v některých případech zrušil rozsudek krajského soudu a správní orgán vydal rozhodnutí na základě zrušeného rozsudku krajského soudu. Nyní správní orgán přeruší řízení do vydání rozsudku o kasační stížnosti a poté pokračuje v řízení. Dále existují 2 situace, kdy je možné řízení přerušit. Pokud lze očekávat uložení trestu za jiný skutek v trestním řízení a správní trest uložený ve správním řízení by byl bezvýznamný nebo pokud se zjistí, že obviněný není pro duševní poruchu, která nastala až v průběhu řízení, chápat smysl řízení. V obou těchto případech může správní orgán řízení přerušit a vyčkat, zda duševní porucha, která nastala, není jen přechodná nebo do vydání rozsudku o uloženém trestu v trestním řízení.

Zahájené správní řízení lze usnesením **zastavit**¹⁰⁷, pokud správní orgán dojde k závěru, že v řízení nelze z nějakého zákonem daného důvodu pokračovat. V některých

¹⁰⁵ § 83 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰⁶ § 85 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰⁷ § 86 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

zákonem vyjmenovaných důvodech se usnesení poznamená do spisu a jsou důvody, kdy se oznamuje účastníkům řízení, kteří se mohou proti němu odvolat.

Mezi důvody obligatorního zastavení řízení¹⁰⁸, při němž je třeba alespoň z části přezkoumat meritum věci, patří skutečnost, že se skutek nestal nebo není přestupkem, nespáchal jej obviněný (je prokázáno, že skutek spáchala osoba odlišná od obviněného) nebo obviněnému nelze prokázat spáchání skutku (skutek zřejmě spáchal obviněný, nicméně s ohledem na zásadu in dubio pro reo jej nelze uznat vinným). V těchto případech tedy musí správní orgán posoudit předmět řízení, aby mohl dospět k závěru, že z těchto důvodů nelze vyslovit vinu obviněného.

Řízení o přestupku se zastaví rovněž v případě, že obviněný nebyl v době spáchání přestupku pro nepřičetnost za přestupek odpovědný. Tento důvod zastavení řízení si z povahy věci vyžaduje zkoumání skutku a okolností jeho spáchání na straně obviněného. I zde se tedy vydává usnesení o zastavení řízení s možností se proti němu odvolat.

Další z důvodů pro zastavení řízení vycházejí z úpravy zahájení řízení se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Pokud správní orgán v průběhu řízení zjistí, že předmětem řízení je přestupek, který lze projednat jen se souhlasem osoby přímo postižené spácháním tohoto přestupku, musí si vyžádat takový souhlas a současně určí této osobě lhůtu k dání souhlasu. Není-li souhlas dán, musí být řízení zastaveno. Řízení musí být rovněž zastaveno v případě, že byl již jednou daný souhlas vzat zpět.¹⁰⁹

Existují důvody, pro které není nutné usnesení oznamovat účastníkům, ale poznamená se od spisu a účastníci se o této skutečnosti vyrozumí. Proti usnesení poznamenanému do spisu se nelze odvolat. Vychází se ze skutečnosti, že je zcela zřejmé, že v řízení nelze pokračovat, aniž by to bylo nutné dále prokazovat. Např. v situaci, kdy se až v průběhu správního řízení zjistí, že skutek spáchal obviněný, který v době spáchání skutku nedovršil 15 let. V tomto případě není třeba posuzovat spáchaný skutek, ale zjištění, že pachatel přestupku nedosáhl 15 let, znemožňuje správnímu orgánu vyslovit vinu a řízení se bez dalšího zastaví usnesením poznamenaným do spisu.

¹⁰⁸ § 86 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰⁹ Kočí, R., *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1. 7. 2017*, ISBN 978-80-7502-207-3, s. 157-158

Správní orgán může usnesením řízení zastavit, pokud by uložený správní trest byl bezvýznamný vedle trestu, který byl za jiný skutek uložen v trestním řízení. Zákon umožňuje správnímu orgánu zvážit, zda takovéto řízení vést.

Zákon zavádí zcela nový institut, který do současné doby přestupkový zákon neznal, **narovnání**.¹¹⁰ Spočívá v dohodě uzavřené mezi obviněným a poškozeným. Toto řešení přichází v úvahu v situacích, kdy byla přestupkem spáchána škoda na majetku druhého. Předpokladem je, že se obviněný ke spáchání skutku dozná, způsob vyřízení věci narovnáním není v rozporu s veřejným zájmem a je dostačující k povaze a závažnosti spáchaného přestupku. V praxi to bude probíhat tak, že obviněný požádá správní orgán, aby určil výši způsobené škody, příjemce, výši částky určené k obecně prospěšným účelům a lhůtu pro plnění. Částka určená správním orgánem nesmí být nepřiměřená, lze ji uložit do maximální výše pokuty za přestupek. Příjemcem může být např. stát, kraj, obec, státní fond, registrovaná církev, spolek, veřejná vysoká škola atd. Obviněný předloží správnímu orgánu dohodu o narovnání a doklad o složení peněz k veřejnoprávním účelům. Správní orgán si předvolá obviněného a poškozeného, aby zjistil okolnosti uzavření dohody o narovnání. Dohoda musí být uzavřena svobodně, dobrovolně, vážně a určitě. Na závěr vydá správní orgán rozhodnutí o narovnání.¹¹¹ Jedná se o tzv. odklon, kdy je přestupek vyřešen bez vyslovení viny a nedochází k zápisu do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Řízení je ukončeno právní mocí rozhodnutí o narovnání.

3.3.3 Rozhodnutí

Je-li skutek projednán a neexistují-li důvody pro přerušení řízení či zastavení, vysloví správní orgán vinu a vydá rozhodnutí. Rozhodnutí je individuální správní akt, který se většinou skládá z 3 částí: výrok, odůvodnění a poučení o možnosti podat odvolání.

Výrok rozhodnutí musí obsahovat popis skutku, místo, čas a způsob spáchání přestupku, právní kvalifikaci skutku, vyslovení viny, u fyzické osoby také formu zavinění (úmysl, nedbalost). Správní orgán určí druh a výměru správního trestu. V situacích, kdy byl uložen v rozhodnutí správní trest zákazu činnosti, uvede správní orgán do výroku dobu, která se obviněnému započítá do zákazu činnosti (např. pokud obviněný spáchá dopravní

¹¹⁰ § 87 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹¹¹ § 93odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

přestupek a policista mu na místě zadrží řidičský průkaz, bude se do správního trestu zákazu činnosti započítávat i doba od zadržení řidičského průkazu na místě policistou). Do výroku lze uložit ochranné opatření, povinnost náhrady škody nebo bezdůvodného obohacení. Výrokem lze mimořádně snížit výměru pokuty nebo podmíněčně upustit od uložení správního trestu. Součástí výroku je také uložení nákladů správního řízení (pokud od nich správní orgán ze zcela výjimečných důvodů neupustil). Na výrok rozhodnutí jsou kladeny vysoké nároky, protože je důležité, aby bylo nesporné, k jakému skutku se rozhodnutí o přestupku vztahuje, jaký správní trest je za přestupek uložen a čím vina je vyslovena.¹¹²

Odůvodnění má zásadní význam pro rozhodnutí. Důsledná argumentace správního orgánu je důležitá nejen pro účastníky řízení, ale i pro následný možný přezkum nadřízeným správním orgánem. Z odůvodnění musí být zřejmé, co vedlo správní orgán k výroku, úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení podkladů, jak se správní orgán vypořádal s navrženými důkazy atd. Odůvodnění není třeba, pokud správní orgán vyhoví účastníkům v plném rozsahu. Jako příklad lze uvést institut příkazu, který pokud je prvním úkonem v řízení, je nutné ho řádně odůvodnit, ale pokud je druhým úkonem v řízení, odůvodnění nemusí obsahovat. Děje se tak tehdy, pokud správní orgán zahájí řízení, věc projedná při ústním jednání a následně rozhodne formou příkazu.

Na závěr rozhodnutí poučí správní orgán účastníka řízení o možnosti podat odvolání s vyznačením zákonné odvolací lhůty. Obecně podle správního řádu platí lhůta 15 dnů, pokud zvláštní zákon nestanoví lhůtu jinak. Odvolat se může jen účastník řízení, pokud se svého práva nevzdal. Lze se odvolat jen proti výrokové části rozhodnutí, nelze se odvolat proti odůvodnění.¹¹³

Obecné náležitosti poučení účastníků o řádných opravných prostředcích jsou stanoveny v § 68 odst. 5 (zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě, od kterého dne se tato lhůta počítá – tedy ode dne doručení rozhodnutí, který správní orgán o

¹¹² § 93 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹¹³ § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

*odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává). V případě, že odvolání nemá odkladný účinek, je navíc nutné uvedení této skutečnosti.*¹¹⁴

Dokud rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným, nenabyde právní moci, platí zásada presumpce nevinny. Platí, že v případě pochybností, rozhodne správní orgán ve prospěch obviněného.

Náklady řízení se ukládají obviněnému, který byl uznán vinným. *Náklady se stanoví paušální částkou, která je uvedena ve vyhlášce č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení (paušální částka nákladů je 1 000 Kč, kterou lze zvýšit o 2 500 Kč ve zvlášť složitých případech nebo byl-li přibrán znalec jiného oboru než oboru dopravy nebo zdravotnictví psychiatrie nebo toxikologie. Pokud byl přibrán znalec z oboru dopravy nebo zdravotnictví odvětví psychiatrie nebo toxikologie, zvyšuje se paušální částka 1 000 Kč o částku 5 000 Kč).*

*Obecně je problematika nákladů řízení stanovena v § 79 správního řádu. Pokud je rozhodováno o přestupku příkazem a příkaz je prvním procesním úkonem v řízení (např. příkaz na místě), povinnost nahradit náklady řízení se neuloží (viz § 150 odst. 4 správního řádu).*¹¹⁵

U některých skutkových podstat přestupků stanoví zákon povinnou evidenci.¹¹⁶ Ta je vedena Rejstříkem trestů, a jakmile je příkazový blok uložený na místě, příkaz či rozhodnutí v právní moci, zapíše tuto skutečnost správní orgán do evidence. Evidence je celorepubliková a má napomáhat správním orgánům, aby měly přehled mimo svoji místní působnost, kterého přestupku se přestupce dopustil. Zároveň slouží jako informace o recidivě. Zjistí-li správní orgán, že se pachatel přestupku dopustil přestupku stejné skutkové podstaty opakovaně v průběhu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci o přestupku, musí zohlednit v uloženém správním trestu i tuto skutečnost a přísněji recidivu postihnout. Oproti přestupkovému zákonu účinnému do 30. 6. 2017, který neumožnil v případě zjištěné recidivy projednání přestupku příkazem na místě, tak zákon o

¹¹⁴ Jemelka, L.; Pondělíčková, K.; Bohadlo, D., *Správní řád, komentář, 4. vydání*, ISBN 978-80-7400-484-1, s. 330-331

¹¹⁵ Kočí, R., *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1. 7. 2017*, ISBN 978-80-7502-207-3, s. 181

¹¹⁶ § 106 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

odpovědnosti za přestupky toto omezení zrušil a je možné i recidivu trestat uložením příkazu na místě. V praxi se tak zjednoduší situace, kdy státní policií či obecní policií byl dostižen např. pachatel opakované krádeže a nebylo ho možné řešit uložením příkazu na místě. S pachatelem přestupku bylo sepsáno pouze oznámení o přestupku, které bylo zasláno příslušnému správnímu orgánu k následnému vyřešení se zohledněním recidivy. Většina pachatelů, kteří v okamžiku, kdy je policie zastihla při krádeži, by se na místě doznali a příkaz na místě podepsali, tak tito se ve většině oznámených případů k řešení ke správnímu orgánu osobně již následně nedostavili. Nastala pak rozsáhlá administrativa, kterou ve zcela jasných případech, bylo možné ukončit ve zrychleném příkazním řízení, ale pokud se poškozený připojil se svým nárokem na náhradu škody, musel nařídit správní orgán ústní jednání a přestupková řízení se prodlužovala. Zápisu do evidence přestupků z obecných přestupků podléhají např. přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku. Výjimku tvoří rozhodnutí o schválení dohody o narovnání, ve kterém sice pachatel v řízení uznal svoji vinu, aby bylo možné schválit dohodu, ale rozhodnutím o narovnání správní orgán vinu nevysloví. Nepodléhá tedy zápisu do evidence přestupků, i kdyby se mělo jednat např. o majetkový přestupek, který by za normální situace podléhal zápisu do evidence.

4 Vlastní práce

Hlavním cílem diplomové práce bude zjistit, zda vybrané městské úřady Aš a Cheb postupují efektivně při řešení přestupků a předložit doporučení na zlepšení procesu řešení přestupků na zvolených městských úřadech. Efektivita řešení přestupků bude v praktické části diplomové práce zjišťována prostřednictvím informací a dat zjištěných při působení na Městském úřadě Cheb v oddělení přestupků. Zjištěná data budou porovnána s daty poskytnutými z Městského úřadu Aš. Cílem bude zjistit, jaký je celkový objem obecných přestupků za jednotlivé roky 2014, 2015, 2016 v jednotlivých obecních úřadech. Zjistit strukturu oznamovaných přestupků podle skutkových podstat a jakým způsobem jsou řešeny. Poskytnout přehled o objemu uložených pokut a zjistit efektivnost jejich uložení. Následně se práce zaměří na změnu přestupkového zákona, který zásadně zasáhl do praxe územních samosprávných celků od 1. 7. 2017. Provede názorným příkladem řešení přestupku podle přestupkového zákona účinného do 30. 6. 2017 a řešení podle nové právní úpravy účinné od 1. 7. 2017. Upozorní na přínosy a nedostatky z hlediska praktického řešení na městských úřadech, které podloží informacemi poskytnutými zaměstnanci jednotlivých městských úřadů. Práce by měla poskytnout základní informace z dosavadní možné aplikace zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v praxi. K novému zákonu v době psaní diplomové práce chybí dlouhodobější praktické zkušenosti z aplikace nového zákona územními samosprávnými celky a chybí judikatury, ze kterých by se daly čerpat cenné informace. Autorka vychází ze své letité praxe referenta na oddělení přestupků na Městském úřadě Cheb a při aplikaci nového zákona se také opírá o důvodovou zprávu k novému zákonu.

4.1 Městský úřad Cheb

Městský úřad Cheb je úřad s rozšířenou působností a projednává tudíž nejen přestupky spáchané v jeho správním obvodu, ale i přestupky na základě uzavřených veřejnoprávních smluv. Některé okolní obce I. stupně, které musí ze zákona řešit obecné přestupky (přestupky proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku)¹¹⁷ a které se nacházejí ve správním obvodu Městského úřadu Cheb, uzavřely s Městským úřadem Cheb veřejnoprávní smlouvu. Obce tím přenesly

¹¹⁷ § 60 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

veškerou příslušnost k projednávání obecných přestupků na obec s rozšířenou působností, dle které řeší Městský úřad Cheb přestupky spáchané v jejich správním obvodu. Z této smlouvy nelze vyčlenit některé přestupky, které si obce ponechají, ale musí být převedena veškerá příslušnost k projednání přestupků. Za účinnosti předešlého přestupkového zákona č. 200/1990 Sb., si některé obce řešily svoji přestupkovou agendu samy, ale s nastupující náročností novel tohoto zákona, stoupl i počet obcí, které převedly tuto agendu na obec s rozšířenou působností (nebo na obec s pověřeným obecním úřadem). Většina obcí I. stupně v minulosti řešila přestupky prostřednictvím komise pro projednávání přestupků na svém obecním úřadě. Komise je kolegiální orgán a musí splňovat zákonné požadavky na počet členů, který musí být lichý a musí mít svého předsedu. Personální obsazení zajišťuje starosta obce jmenováním. Předseda komise musí mít od roku 2023 vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru právo nebo bakalářské vzdělání v jakémkoliv oboru a současně musí mít složenou zkoušku odborné způsobilosti. V přechodném období, které trvá do konce roku 2022, postačí, aby předseda komise měl složené zkoušky odborné způsobilosti nebo vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru právo. Vzhledem k personální náročnosti na obsazení referentů, kteří by na malých obcích měli řešit přestupky, uchylují se malé obce k tomu, že za ně obce s rozšířenou působností nebo s pověřeným úřadem řeší veškerou přestupkovou problematiku. Městský úřad Cheb řeší přestupky za celkem 13 obcí.

Město Cheb se nachází v západních Čechách a k 1. 1. 2017 žilo ve městě 32 394 obyvatel.¹¹⁸ Městský úřad Cheb, odbor správních činností a obecní živnostenský úřad, oddělení přestupků řeší přestupky dle místní příslušnosti spáchané ve správním obvodu obce. Tyto přestupky nemusí páchat pouze občané Města Cheb, ale kdokoliv, kdo ve správním území obce Cheb spáchá přestupek. Na Městském úřadě Cheb, oddělení přestupků zajišťovalo v roce 2014 přestupkovou agendu 6 referentů, 1 administrativní pracovnice a 1 vedoucí oddělení. V roce 2015 byl navýšen počet referentů na 7, ostatní personální zastoupení zůstalo stejné. V roce 2016 se počet referentů nezměnil. V roce 2017 v souvislosti s nárůstem administrativy a požadavky na vysokoškolské vzdělání, došlo ke změně personálního obsazení přestupkového oddělení, ale celkový počet referentů zůstal stejný. Náplní oddělení přestupků nejsou pouze obecné přestupky (přestupky proti pořádku

¹¹⁸ Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017 [online]. ©2017 [cit. 29-12-2017]. Dostupný z WWW:<<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>>

v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku), ale převážnou většinu zaujímají přestupky v dopravě. Referenti oddělení přestupků musí tedy mít znalosti nejen přestupkového zákona, ale i zákonů, které se týkají přestupků v dopravě, což musel každý z nich prokázat složením zkoušky odborné způsobilosti se specializací na dopravu i na obecné přestupky.

4.1.1 Městský úřad Cheb v roce 2014

V roce 2014 zajišťovalo přestupkovou agendu 6 referentů, tedy o referenta méně než v následujících letech. Rok 2014 byl z hlediska změn přestupkového zákona klidný. Celkem bylo během roku oznámeno 532 nových obecných přestupků a z roku 2013 přešlo 74 nezpracovaných přestupků. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 238 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty, v příkazním řízení nebo ve správním řízení nebo zůstaly nezpracovány a přešly do roku 2015¹¹⁹.

Tabulka 1 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹²⁰

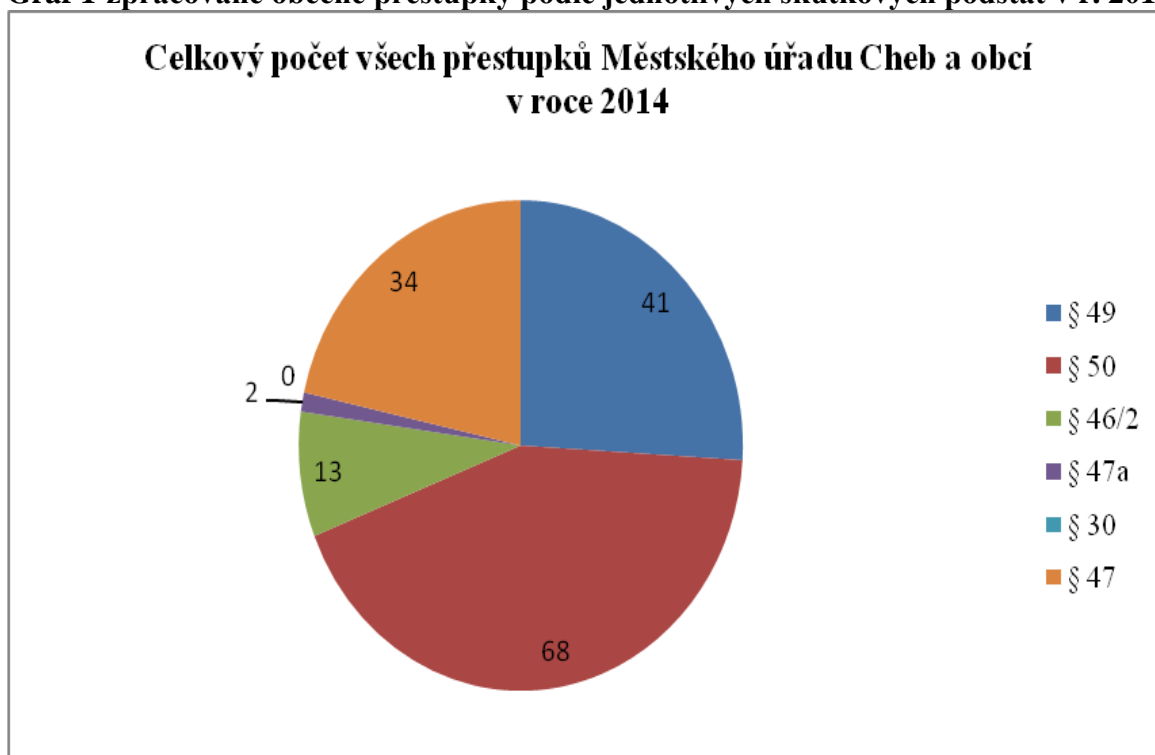
Městský úřad Cheb a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2014	41	68	13	2	34	0

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

¹¹⁹ viz příloha diplomové práce č. 1

¹²⁰ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

Graf 1-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2014

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Z výše uvedených dat je zřejmé, že nejvíce přestupků, které Městský úřad Cheb řešil, byly přestupky proti majetku podle § 50, které činily v přepočtu na procenta 42,5 %. Druhé nejčastější ze všech řešených přestupků byly přestupky proti občanskému soužití podle § 49, které činily 25,625 % a třetí nejčastější byly přestupky proti veřejnému pořádku podle § 47, které činily 21,25 %. Přestupky proti majetku a proti občanskému soužití jsou i z celorepublikového hlediska nejčastěji řešené a oznámené přestupky. Tabulka ani graf nezachycují poslední druh přestupků, který Městský úřad Cheb řešil, a byly to přestupky podle jiných právních předpisů, které byly odděleny přestupků přiděleny dle organizačního řádu městského úřadu. V celém počtu řešených přestupků to byly v roce 2014 pouze 2 přestupky. V tabulce je celkový počet zpracovaných přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi nulový, přesto to neznamená, že by je Městský úřad Cheb vůbec neřešil. Tyto přestupky na Městském úřadě Cheb dle organizačního řádu zpracovává odbor zdravotnictví a sociálních věcí a tudíž není součástí statistik zpracovaných obecných přestupků.

Tabulka 2 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2014

Městský úřad Cheb a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracované přestupky
Rok 2014	47	95	18	160	78

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Z příložené tabulky vyplývá, že nejčastějším institutem, který Městský úřad Cheb při řešení přestupků používá, je institut příkazu. Jedná se o nejrychlejší institut, kterého lze v praxi využít, pokud správní orgán věc před zahájením řízení neodložil nebo nevyřešil uložením blokové pokuty. Pokud má správní orgán veškeré podklady pro vydání příkazu, o vině přestupce nejsou pochybnosti a neprojednává se mladistvý pachatel nebo se neřeší náhrada škody vzniklé přestupkovým jednáním, lze věc vyřešit v příkazním řízení. Druhým nejčastějším institutem je blokové řízení. Blokové řízení přichází v úvahu v okamžiku, kdy se pachatel přestupku dostaví ke správnímu orgánu osobně. Před správním orgánem se ke spáchání přestupku dozná a souhlasí s uložením blokové pokuty. Správní orgán může uložit blokovou pokutu na místě nezaplacenou nebo zaplacenou (institut blokové pokuty uložené podle přestupkového zákona platného v roce 2014). Nejméně častým řešením přestupků, jak tabulka vypovídá, je institut správního řízení. Správní řízení je pro správní orgán nejvíce časově a administrativně náročné a vede se v případech, kdy věc nebylo možné vyřešit blokově nebo v příkazním řízení, rozhoduje se o náhradě škody nebo o mladistvém přestupci nebo se ukládá zákaz činnosti (od účinnosti z. č. 250/2016 Sb., lze uložit zákaz činnosti i v příkazním řízení). Zde je nutné upozornit, že mladistvého přestupce lze řešit také blokově. Přesto vzhledem k jeho osobnosti, věku, rozumové a mravní vyspělosti, je nutné při řešení přestupku přizvat jeho zákonné zástupce, nebo opatrovníka a orgán sociálně-právní ochrany dětí. V případě náhrady škody, kdy se poškozený připojí se svým nárokem na náhradu škody do řízení, se vždy musí nařídit ústní jednání.

Tabulka 3 - přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2014

Městský úřad Cheb	Počet uložených pokut celkem (ks)	Celkem uloženo na pokutách (Kč)	Celkem zapláceno na blok na místě zaplácený (Kč)	Celkem zapláceno na přidělený variabilní symbol (příkaz, správní řízení - pokuta, bloková pokuta na místě nezaplácená) Kč	nezapláceno do současné doby
rok 2014	154	219000	6100	33700	179200

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Tabulka znázorňuje celkový počet uložených pokut v roce 2014 a jejich celkovou výši. Tyto pokuty byly uloženy v blokovém řízení, příkazním řízení a ve správním řízení. Při zjišťování efektivity uložených pokut byla nejprve zjištěna v účetním systém celková zaplácená suma, která byla přestupci zaplácena buď na pokladně Městského úřadu Cheb oproti vygenerovanému variabilnímu symbolu nebo složenkou nebo z bankovního účtu v roce 2014. Následně bylo v elektronické evidenci přestupků, kam se evidují veškerá došlá oznámení přestupků v daném roce, zjištěno, kolik bylo celkově uloženo blokových pokut a zda byly na místě zaplácené. Přestupkový modul neumožňuje celkový náhled na rozdělené blokové pokuty na místě nezaplácené a na místě zaplácené s vyčíslením sumy za uložené jednotlivé pokuty, proto bylo nutné tyto údaje zjistit po jednotlivých případech. Pokud byl přestupci uložen blok na místě zaplácený, byla uložena pokuta přestupcem zaplácena na místě správnímu orgánu, který ji následně odvedl do pokladny Městského úřadu Cheb. Takto bylo zjištěno, že zapláceno na místě bylo pouze 24 uložených blokových pokut. Při porovnání celkové částky uložené na pokutách a částky zaplácených pokut, je procentuelním vyčíslením zřejmé, že nebylo zapláceno celkem 81,8 %.

4.1.2 Městský úřad Cheb v roce 2015

Na Městském úřadě Cheb pracovalo v roce 2015 celkem 7 referentů, kteří zajišťovali přestupkovou agendu. Důvodem zvýšení počtu referentů byla narůstající agenda dopravních přestupků. Zároveň od 1. 10. 2015 došlo ke změně přestupkového zákona z. č. 204/2015 Sb. Tento zákon se vyznačoval dělenou účinností, tzn. že konkrétně vymezené části novely přestupkového zákona nabývaly účinnosti v odlišný časový okamžik. První účinnost zákona byla od 1. 10. 2015 a druhá od 1. 10. 2016. Od 1. 10. 2015 došlo k některým zásadním procesním změnám přestupkového zákona, které byly

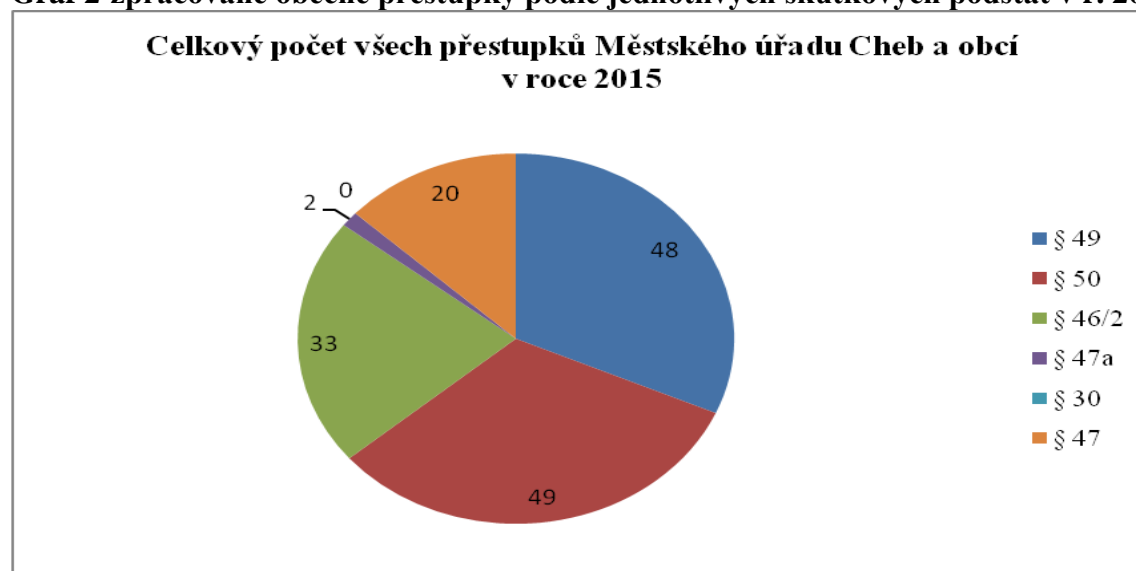
nezbytné pro druhou fázi účinnosti novely. V první fázi došlo např. ke změně výše uložených pokut, změnila se promlčecí lhůta z 1 roku max. až na 2 roky ode dne spáchání přestupku, pokud došlo ke stavění promlčecí lhůty při zahájení řízení o přestupku a dnem vydání rozhodnutí o vině, dále povinnost uvádět formu zavinění (úmysl či nedbalost) na rozhodnutí, příkazu či na blokové pokutě a další změny. Celkem bylo během roku oznámeno 578 nových obecných přestupků a z roku 2014 přešlo 78 nezpracovaných přestupků. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 317 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty, v příkazním řízení nebo ve správním řízení nebo zůstaly nezpracovány a přešly do roku 2016. Je zde patrný nárůst počtu oznámených přestupků oproti předchozímu roku¹²¹.

Tabulka 4 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹²²

Městský úřad Cheb a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2015	48	49	33	2	20	0

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Graf 2-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2015

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

¹²¹ viz příloha diplomové práce č. 2

¹²² § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

Z tabulky a grafu je zřejmý pokles počtu přestupků proti majetku podle § 50, které činily v přepočtu na procenta 32 %. Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 činily 32 %. Třetí nejčetnější byly přestupky proti pořádku v územní samosprávě podle § 46 odst. 2, které činily 22 %. Došlo ke snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku na 13%. Nárůst počtu přestupků proti pořádku v územní samosprávě lze vysvětlit přestupky, kterými se porušovaly vyhlášky Města Chebu, konkrétně se jednalo o vyhlášku, která zakazovala parkování vozidel mimo pozemní komunikace (tzv. na veřejné zeleni – trávničky) a nejednalo se o silniční vegetaci podle zákona o provozu na pozemních komunikacích.

Tabulka 5 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2015

Městský úřad Cheb a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracované přestupky
Rok 2015	48	85	21	154	163

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Z výše uvedené tabulky není patrná větší změna v použití konkrétních institutů oproti roku 2014. Pouze narostl značný počet nezpracovaných přestupků, které přešly do následujícího roku. Lze to vysvětlit změnou zákona ke konci roku, která způsobila komplikace při aplikaci v praxi a hlavně nárůstem počtu dopravních přestupků, které oddělení přestupků muselo navíc řešit.

Tabulka 6 - přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2015

Městský úřad Cheb	Počet uložených pokut celkem (ks)	Celkem uloženo na pokutách (Kč)	Celkem zaplacen na blok na místě zaplacený (Kč)	Celkem zaplacen na přidělený variabilní symbol (příkaz, správní řízení - pokuta, bloková pokuta na místě nezaplacená) Kč	nezaplaceno do současné doby
rok 2015	145	126900	5400	34200	87300

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

V roce 2015 bylo uloženo celkově 145 pokut a z toho 20 blokových pokut na místě zaplacených v celkové hodnotě 5 400 Kč. Nebylo zaplaceno 87 300 Kč, což představuje v procentech 68,8% z celkového počtu uložených pokut. V porovnání s rokem 2014 došlo ke zvýšení počtu zaplacených pokut.

4.1.3 Městský úřad Cheb v roce 2016

V roce 2016 zůstal počet zaměstnanců oddělení přestupků stejný. Od 1. 10. 2016 vstoupila v účinnost druhá část novely přestupkového zákona, která přinesla velké změny v evidenci přestupků, především rozčlenění skutkových podstat – jako příklad lze uvést § 50 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona účinného do 30. 9. 2016¹²³, který v sobě zahrnoval úmyslnou škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem, zničením či poškozením věci nebo pokus o ně. Pokud tedy správní orgán uznal pachatele vinným podle § 50 odst. 1 písm. a) z. č. 200/1990 Sb., nebylo z pouhého označení skutkové podstaty zřejmé, o jaký druh majetkového přestupku se jedná. Novela počítala se zavedením evidence přestupků, a proto také rozčlenila jednotlivé skutkové podstaty, aby byly přehlednější i pro referenta přestupků z jiné části republiky, který daný přestupek neřešil. Proto výše uvedenou skutkovou podstatu přestupku proti majetku rozčlenila na § 50 odst. 1 písm. a) – krádež, § 50 odst. 1 písm. b) – zpronevěra, § 50 odst. 1 písm. c) – podvod, § 50 odst. 1 písm. d) – zničení či poškození věci. Novela zavedla celorepublikovou evidenci přestupků, aby bylo zřejmé, jakého přestupku se pachatel dopustil. Evidence se týká pouze zákonem vyznačených přestupků. Proto také zavedla povinnost vyhotovit si opis z evidence přestupků před vydáním příkazu, zahájením řízení, aby bylo možné zjistit případnou recidivu a nově ji postihnout (opakované páčání přestupku).

Celkem bylo během roku oznámeno 596 nových obecných přestupků a z roku 2015 přešlo 161 nezpracovaných přestupků. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 334 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty, v příkazním řízení nebo ve správním řízení nebo zůstaly nevyřešeny a přešly do roku 2017¹²⁴.

Tabulka 7 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹²⁵

Městský úřad Cheb a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2015	48	49	33	2	20	0

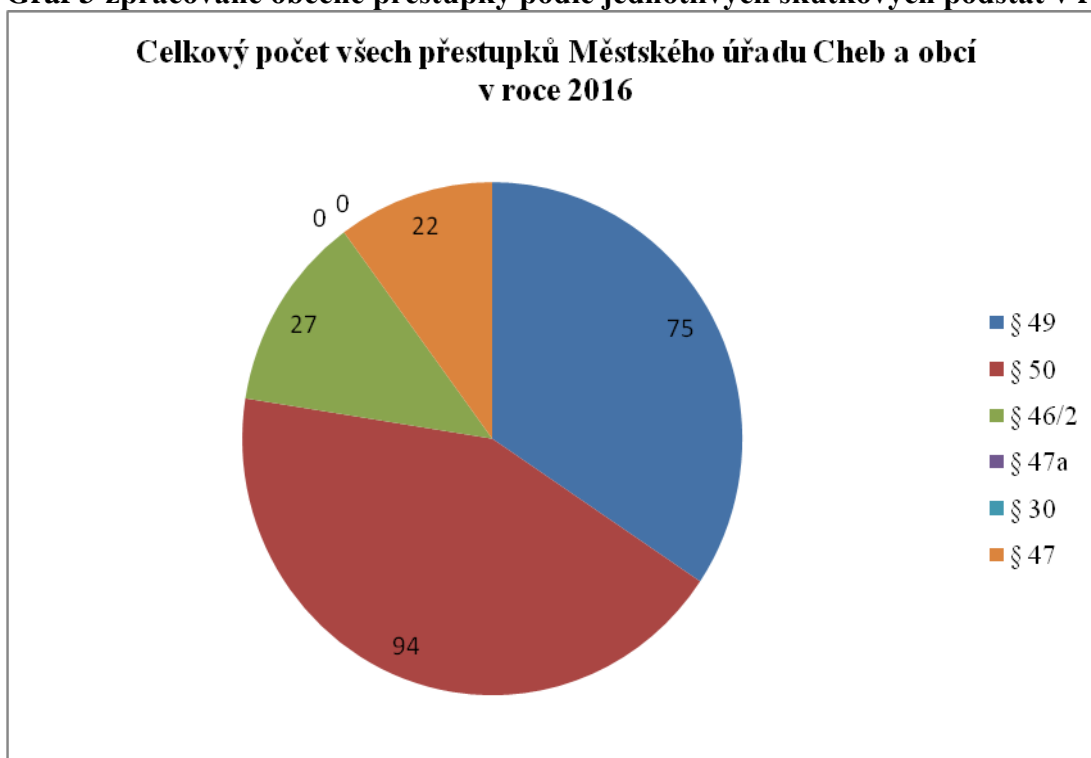
Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

¹²³ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁴ viz příloha diplomové práce č. 3

¹²⁵ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

Graf 3-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2016

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

V roce 2016 došlo k nárůstu počtu přestupků proti majetku podle § 50, které činily vyjádřeno v procentech 43 % a přestupky proti občanskému soužití podle § 49, které činily 35 % a třetí nejčetnější byly přestupky proti pořádku v územní samosprávě podle § 46 odst. 2, které činily 12 % - zde je zřejmý pokles. Poklesl také počet přestupků proti veřejnému pořádku na 10%.

Tabulka 8 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2016

Městský úřad Cheb a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracované přestupky
Rok 2016	48	154	32	234	100

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Tabulka vypovídá o značném nárůstu řešení přestupků v příkazním řízení a zvýšení počtu řešení přestupků ve správním řízení. Vzhledem k roku 2015 došlo ke snížení nezpracovaných přestupků, které přešly do následujícího roku.

Tabulka 9 - přehled uložených pokut na Městském úřadě Cheb v roce 2016

Městský úřad Cheb	Počet uložených pokut celkem (ks)	Celkem uloženo na pokutách (Kč)	Celkem zaplaceno na blok na místě zaplacený (Kč)	Celkem zaplaceno na přidělený variabilní symbol (příkaz, správní řízení - pokuta, bloková pokuta na místě nezaplacená) Kč	Nezaplacené do současné doby
rok 2016	220	229700	5000	61900	162800

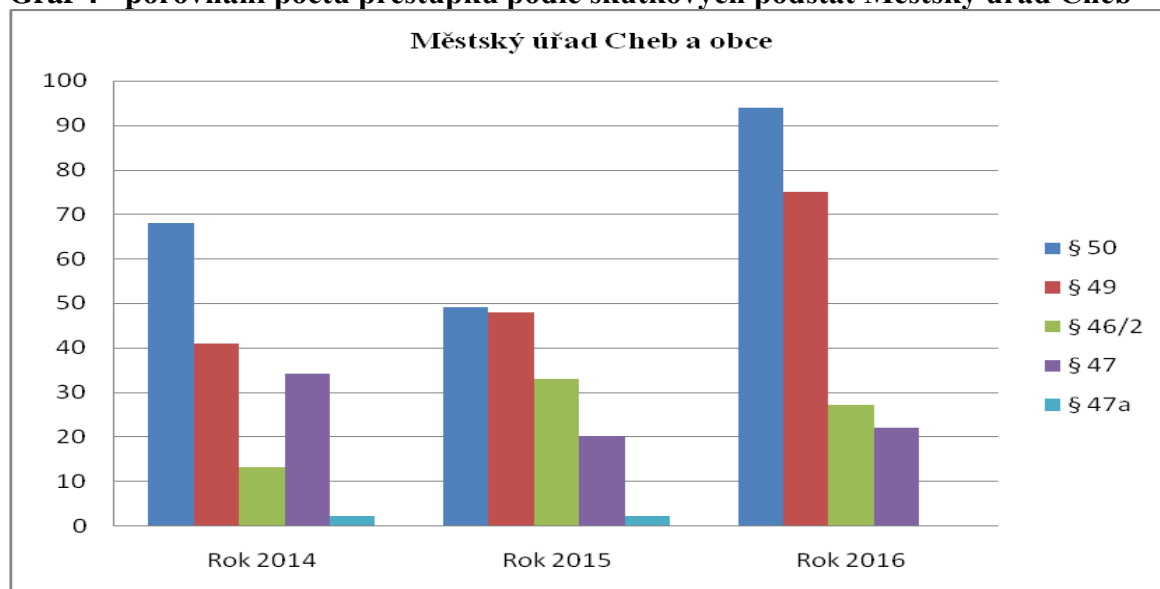
Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

V roce 2016 bylo celkově uloženo na pokutách 229 700 Kč, na místě bylo zaplaceno 17 blokových pokut v celkové výši 5 000 Kč, na účet bylo zaplaceno 61 900 Kč a nezaplaceno 162 800 Kč, což představuje 70,9 % z celkového počtu uložených blokových pokut.

4.1.4 Porovnání roků 2014-2016

Výsledná tabulka zobrazuje vývoj počtu přestupků podle jednotlivých vybraných skutkových podstat s evidentním nárůstem v roce 2016. Nejčtenější množství řešených přestupků dosahují přestupky proti majetku, což odpovídá celorepublikovému trendu.

Graf 4 - porovnání počtu přestupků podle skutkových podstat Městský úřad Cheb¹²⁶

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

¹²⁶ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

4.2 Městský úřad Aš

Město Aš se nachází v západních Čechách a k 1. 1. 2017 žilo ve městě 13 227 obyvatel.¹²⁷ Městský úřad Aš je úřadem obce s rozšířenou působností, jehož správní obvod zahrnuje další 4 obce (Hazlov, Hranice, Krásná a Podhradí) a k 1. 1. 2017 čítal 17 688 obyvatel.¹²⁸ Městský úřad Aš, odbor dopravy a silničního hospodářství, přestupky obecné a přestupky v dopravě řeší přestupky dle místní příslušnosti spáchané ve správním obvodu obce. Tyto přestupky nemusí páchat pouze občané Města Aš, ale kdokoliv, kdo ve správním území obce Aš spáchá přestupek. Na Městském úřadě Aš, oddělení přestupků obecných a dopravních přestupků zajišťovali v roce 2014-2016 přestupkovou agendu 2 referenti a 1 vedoucí oddělení. Přestupkovou agendou obecných přestupků pověřil úřad pouze 1 zaměstnanec a dopravními přestupky pověřil 1 zaměstnanec s dohledem a výpomocí vedoucího odboru dopravy. Na oddělení pověřili 1 zaměstnankyni, která byla na pozici administrativní pracovnice, aby evidovala došlá oznámení přestupků, aby zpracovávala statistiky, aby vymáhala pohledávky po dlužnících za uložené pokuty za přestupky a zpracovávala údaje o pověsti (tzv. posudky) pro policii, soudy, okresní státní zastupitelství. Náplní oddělení obecných přestupků nejsou pouze obecné přestupky (přestupky proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku), ale i přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Referenti oddělení přestupků z důvodu zastupitelnosti musí mít znalosti nejen přestupkového zákona, ale i zákonů, které se týkají přestupků v dopravě, což musel každý z nich prokázat složením zkoušky odborné způsobilosti se specializací na dopravu i na obecné přestupky.

4.2.1 Městský úřad Aš v roce 2014

Přestupkovou agendu obecných přestupků v roce 2014 zajišťoval 1 referent. Rok 2014 byl z hlediska změn přestupkového zákona klidný. Celkem bylo během roku oznámeno 546 nových obecných přestupků. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 424 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty,

¹²⁷ Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017 [online]. ©2017 [cit. 14-1-2018]. Dostupný z WWW:<<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-1-1-2017>>

¹²⁸ Tamtéž

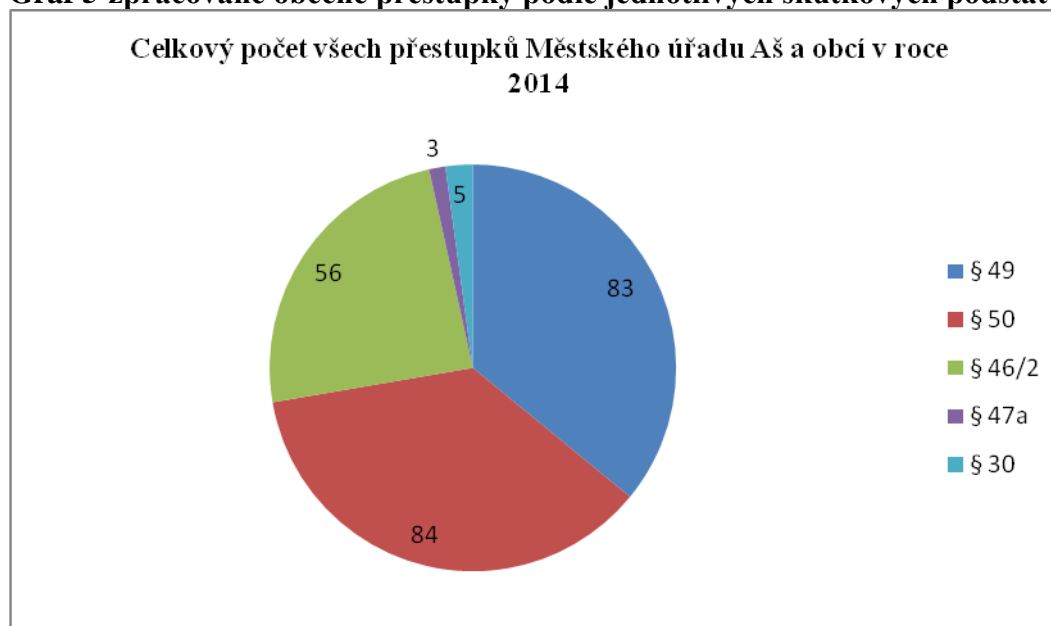
v příkazním řízení nebo ve správním řízení (celkem 273 přestupků) a 151 nezpracovaných přestupků přešlo do roku 2015.

Tabulka 10 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹²⁹

Městský úřad Aš a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2014	83	84	56	3	0	5

Zdroj: Městský úřad Aš, interní zdroje, vlastní zpracování

Graf 5-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2014

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Z výše uvedených dat je zřejmé, že poměrně stejné zastoupení na Městském úřadě Aš měly přestupky proti majetku podle § 50, které činily vyjádřením na procenta 37 % a přestupky proti občanskému soužití podle § 49, které činily 36 %. Třetí nejčastěji řešené přestupky byly přestupky proti pořádku v územní samosprávě podle § 46 odst. 2, které činily 24 %. Zvýšený počet přestupků proti pořádku v územní samosprávě lze vysvětlit porušováním vyhlášek města Aš a to především vyhlášky, která zakazuje provozování

¹²⁹ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

prostituce na území města Aš. Na základě sdělení referenta obecných přestupků, činila prostituce 99% ze všech oznámených přestupků porušení vyhlášek města.

Tabulka 11 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2014

Městský úřad Aš a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracova né přestupky
Rok 2014	12	234	27	273	151

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Z výše uvedené tabulky je patrný nejčastější institut řešení přestupků pomocí příkazního řízení. Vzhledem k počtu referentů na Městském úřadě v Aši je to i nejrychlejší možné řešení přestupků, pokud jsou splněny všechny zákonné podmínky k vydání příkazu.

4.2.2 Městský úřad Aš v roce 2015

Přestupkovou agendu obecných přestupků v roce 2015 zajišťoval stále 1 referent. Celkem bylo během roku oznámeno 431 nových obecných přestupků, což bylo o 115 přestupků méně než v roce 2014. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 311 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty, v příkazním řízení nebo ve správním řízení (celkem 248 přestupků) a 63 nezpracovaných přestupků přešlo do roku 2016. Oproti roku 2014 zůstalo o 88 méně nezpracovaných přestupků. Toto lze vysvětlit tím, že vzhledem k počtu nových došlých přestupků, který byl o 115 přestupků nižší než v roce 2014, byl zde prostor pro referenta oddělení přestupků zpracovat více z oznámených nových přestupků.

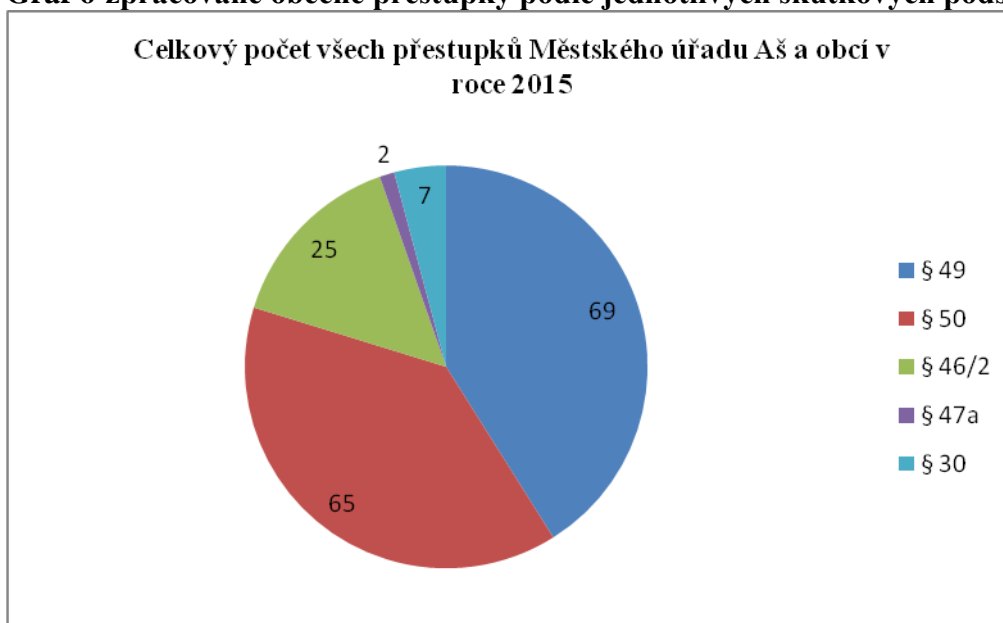
Tabulka 12 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹³⁰

Městský úřad Aš a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2015	69	65	25	2	0	7

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

¹³⁰ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

Graf 6-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2015

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Z grafu a tabulky vyplývá, že se počet přestupků proti občanskému soužití podle § 49 zvýšil vyjádřením v procentech na 41 % a přestupky proti majetku podle § 50 činily 39 %. Třetí nejčastěji řešené přestupky byly stále přestupky proti pořádku v územní samosprávě podle § 46 odst. 2, které se snížily na 15 %. V roce 2015 se snížil počet přestupků, které porušovaly obecně závazné vyhlášky. Dle sdělení referenta přestupků došlo ve spolupráci s policií a městskou policií ke snížení počtu prostitutek ve městě Aš, jelikož byl ze strany správního orgánu v roce 2014 velice často uplatňován institut zákazu pobytu.

Tabulka 13 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2015

Městský úřad Aš a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracova né přestupky
Rok 2015	4	222	22	248	63

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Tabulka uvádí, že i v roce 2015 bylo nejčastějším institutem řešení přestupků příkazní řízení. Došlo ke snížení celkového počtu řešených přestupků o 25 přestupků oproti roku 2014, který byl i co se počtu oznámených přestupků týká, rekordní.

4.2.3 Městský úřad Aš v roce 2016

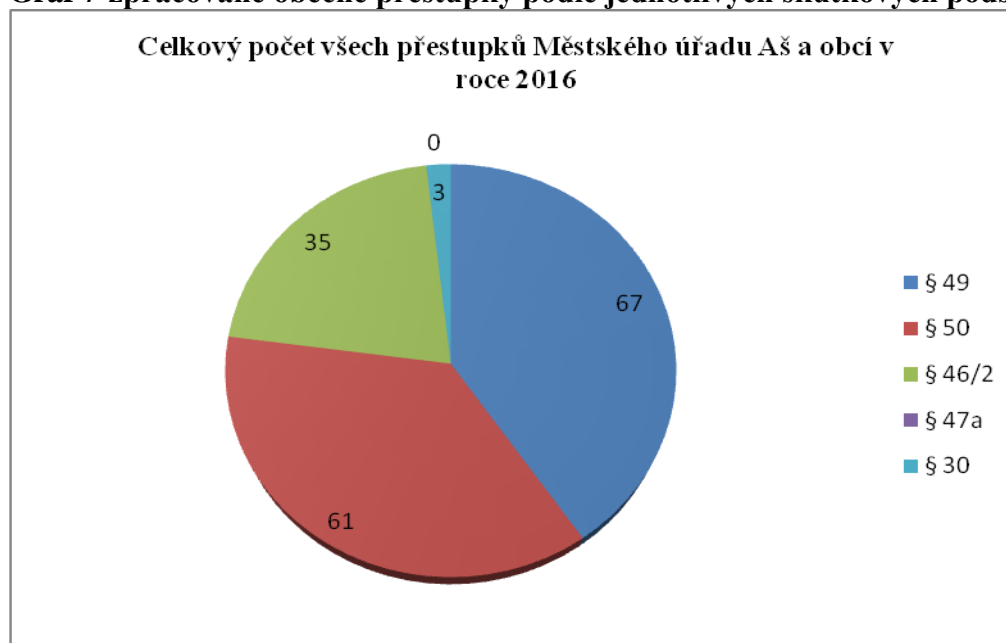
Počet referentů zabývajících se přestupkovou agendou se ani po změně zákona (přinesla více administrativních úkonů a změny v praktickém řešení přestupků) nezměnil. Celkem bylo během roku oznámeno 393 nových obecných přestupků, což bylo o 38 přestupků méně než v roce 2015. Některé z nich byly postoupeny na jiný věcně nebo místně příslušný obecní úřad, jiné byly před zahájením řízení odloženy. Ke zpracování zůstalo 280 obecných přestupků, které byly řešeny uložením blokové pokuty, v příkazním řízení nebo ve správním řízení (celkem 219 přestupků) a 61 nezpracovaných přestupků přešlo do roku 2017. Z výše uvedeného je patrný výrazný pokles oznámených obecných přestupků oproti předcházejícím rokům 2014 a 2015.

Tabulka 14 - přehled zpracovaných přestupků podle skutkových podstat¹³¹

Městský úřad Aš a obce	§ 49	§ 50	§ 46/2	§ 47a	§ 47	§ 30
Rok 2016	67	61	35	2	0	3

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Graf 7-zpracované obecné přestupky podle jednotlivých skutkových podstat v r. 2016

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

¹³¹ § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

Zobrazená data ukazují, že se počet přestupků proti občanskému soužití podle § 49 nepatrně snížil v přepočtu na procenta na 40 % a přestupky proti majetku podle § 50 se snížily na 37 %. Třetí nejčastěji řešené přestupky proti pořádku v územní samosprávě podle § 46 odst. 2 se naopak zvýšily na 21 %. Zvýšení nepoukazuje na návrat přestupků porušujících obecně závaznou vyhlášku provozováním prostituce na území města Aš, kterou se dle sdělení referenta přestupků téměř podařilo z ulic města Aš odstranit, ale narostlo porušení obecně závazné vyhlášky, která majitelům nemovitostí ukládá povinnost obzvláště v zimních měsících udržovat před svými nemovitostmi přístupové cesty a chodníky čisté. Vzhledem k vyšší nadmořské výšce města Aš (zimy jsou zde dlouhé a je zde dostatek sněhu), je neodstranění sněhu u nemovitostí častým oznámeným přestupkem.

Tabulka 15 - způsob řešení oznámených obecných přestupků v roce 2016

Městský úřad Aš a obce	blokově vyřízeno	příkazní řízení	správní řízení	celkem vyřešeno	nezpracova né přestupky
Rok 2016	22	178	19	219	61

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

I v roce 2016 bylo nejčastějším institutem řešení přestupků příkazní řízení. Došlo ke snížení celkového počtu řešených přestupků o 29 přestupků oproti roku 2015. Důvodem je nižší počet oznámených přestupků v roce 2016. Počet nezpracovaných přestupků se téměř nezměnil. Z výše uvedeného nižšího počtu zpracovaných přestupků (219 přestupků) s porovnáním údajů z roku 2014, kdy bylo zpracováno 273 přestupků, lze dovodit, že se změnou zákona zvýšila náročnost na zpracování přestupků a na znalosti referentů na úseku přestupků.

Tabulka 16 - přehled uložených pokut na Městském úřadě Aš v roce 2014 - 2016

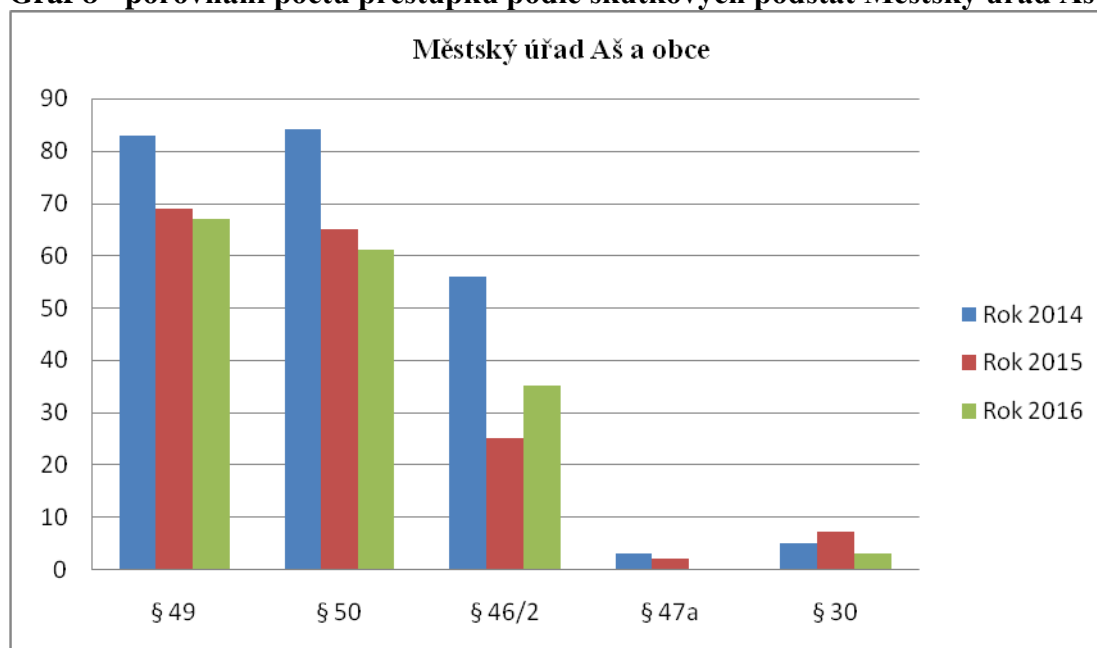
Městský úřad Aš a obce	Počet uložených pokut celkem (ks)	Celkem uloženo na pokutách (Kč)	Celkem zapláceno na blok na místě zaplácený (Kč)	Celkem zapláceno na přidělený variabilní symbol (příkaz, správní řízení - pokuta, bloková pokuta na místě nezaplácená) Kč	nezapláceno do současné doby
Rok 2014	224	470300	NEEVIDOVÁNO		
Rok 2015	203	395800	NEEVIDOVÁNO		
Rok 2016	166	263300	NEEVIDOVÁNO		

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Vzhledem k velké náročnosti získání dat o celkovém počtu zaplacených pokut uložených blokovou pokutou, příkazem nebo ve správním řízení nebylo možné doplnit tabulku o konkrétní data. Stejně jako na Městském úřadě v Chebu se neevidují na oddělení přestupků celkové částky, které byly zapláceny za daný rok na pokutách. Z evidencí přestupků lze zjistit, kolik kusů pokut bylo celkově uloženo. Následně je nutné jednotlivé přestupkové případy řešené uložením pokut ve správním řízení, v příkazním řízení nebo na blokovou pokutu na místě nezaplácenou otevřít a zjistit, zda konkrétní pokuta byla zaplácena na místě (to se týká pouze uložených blokových pokut), popřípadě, jaký variabilní symbol jí byl přidělen. Pokud nebyla zaplácena, je nutné v účetním programu otevřít jednotlivé případy po přidělených variabilních symbolech a zjistit, zda byl či nebyl zaplácen. Na oddělení přestupků na Městském úřadě v Aši evidují přestupkové případy do konce splatnosti uložené pokuty a po splatnosti je předávají k vymáhání na finanční oddělení. Na základě sdělení administrativní pracovnice, která zpracovává roční statistiky a má přehled o zaplacených pokutách do konce splatnosti, bylo zjištěno, že cca jedna čtvrtina všech pokut bývá řádně v době splatnosti uhrazena. Ostatní je nutné exekučně vymáhat.

4.2.4 Porovnání roků 2014-2016

Graf 8 - porovnání počtu přestupků podle skutkových podstat Městský úřad Aš¹³²

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Aš

Graf vypovídá, že největší objem z celkového počtu řešených přestupků zaujímají přestupky proti občanskému soužití (výjimkou byl pouze rok 2014, kdy byl řešen o 1 majetkový přestupek více než přestupků proti občanskému soužití). Druhé nejčastěji řešené jsou přestupky proti majetku. Z porovnání roků 2014 – 2016 je patrný velký pokles v počtu řešených přestupků. V porovnání s grafem Městského úřadu Cheb, ve kterém je naopak patrný trend nárůstu celkového počtu řešených přestupků. Nárůst je způsoben rozšířením počtu uzavřených veřejnoprávních smluv s obcemi.

4.3 Praktický příklad řešení přestupku

Z dosavadní půlroční praxe zavedeného nového zákona č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, lze názorně ukázat na konkrétním případě rozdíl v řešení oznámeného přestupku od způsobu řešení, které se používalo do 30. 6. 2017. Jako příklad lze uvést přestupek proti občanskému soužití urážka na cti a vyhrožování újmou na zdraví.

¹³² § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku, § 46 odst. 2 – přestupky proti pořádku v územní samosprávě porušením obecně závazné vyhlášky obce, § 47a – přestupky křivého vysvětlení, § 47 přestupky proti veřejnému pořádku, § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami

4.3.1 Praktický příklad řešený podle z. č. 250/2016 Sb.

Správnímu orgánu byl po 30. 6. 2017 oznámen přestupek, kterého se měl dopustit pan X tím, že nadával svému kolegovi Y v zaměstnání, že je „ debil“ a současně mu vyhrožoval újmou na zdraví slovy: „ že si na něj počká a rozbije mu hubu“. Oznámenému přestupkovému jednání byl přítomen 1 svědek.

Před zahájením správního řízení zjišťuje správní orgán, zda existují skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o přestupku. Nejprve správní orgán důkladně prostuduje obsah spisu a nezjistí-li důvod pro zahájení řízení (nedostatek důkazů, neexistují další svědci), řízení nevede a přestupek odloží. Usnesení o odložení zašle správní orgán podezřelému z přestupku a osobě přímo postižené spácháním přestupku.

Vzhledem k tomu, že se jedná o přestupek proti občanskému soužití urážka na cti, která byla kvalifikována podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jako skutková podstata podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a), je nutné v případě urážky na cti, vždy vyrozumět osobu přímo postiženou spácháním přestupku o možnosti podat souhlas s projednáním přestupku nebo s pokračováním ve správním řízení.

Ve výše uvedeném příkladu nebyl důvod pro odložení věci a správní orgán zaslal panu Y poučení, ve kterém byl přiložen formulář o možnosti podat souhlas.¹³³ Pan Y ve lhůtě 30 dnů od doručení poučení podal souhlas k projednání přestupku a správní orgán nařídil z úřední povinnosti ústní jednání. Do dokumentu oznámení o zahájení správního řízení a předvolání obviněného k ústnímu jednání uvedl správní orgán současně i druhou skutkovou podstatu, úmyslné vyhrožování újmou na zdraví podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. c bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se dopustí přestupce, pokud úmyslně naruší občanské soužití tím, že jinému vyhrožuje újmou na zdraví. Správní orgán zaslal oznámení s předvoláním obviněnému a současně osobě přímo postižené spáchání přestupku, v tomto případě oznamovateli, a předvolal svědka. Doručením oznámení podezřelému z přestupku, se z něj stal účastník řízení, obviněný.

V oznámeném termínu konání ústního jednání se dostavil pouze obviněný a svědek, ale nedostavil se oznamovatel přestupku v pozici osoby přímo postižené spácháním přestupku, protože se včas a řádně omluvil. Vzhledem k tomu, že v případě přestupku

¹³³ viz příloha diplomové práce č. 4

urážky na cti, je nejprve nutné se pokusit obviněného a osobu, které bylo ublíženo na cti, usmířit, byla nezbytná osobní účast obou účastníků. Nový zákon č. 250/2016 Sb., uvádí, že osoba přímo postižená spácháním přestupku, která k zahájení řízení dala souhlas, má podle ust. § 71 právo na vyrozumění o zahájení řízení, právo navrhopat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení atd. Současně není účastníkem řízení, ani svědkem. Správní orgán se tím dostává do situace, kdy je nucen vyrozumět osobu přímo postiženou spácháním přestupku o konání ústního jednání, ale současně se jedná pouze o formu vyrozumění, nejedná se o předvolání. Správní orgán nemá možnost žádného zákonného donucení, aby zaručil její nezbytnou účast na ústním jednání. V mnohých přestupkových případech podle jiných skutkových podstat, kdy je nutný souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku se zahájením přestupku, není nezbytná její účast, ale přestupek proti občanskému soužití urážka na cti taxativně ukládá správnímu orgánu povinnost se pokusit mezi zúčastněnými stranami uzavřít smír, který vyžaduje vyjádření obou stran. Pokud by byla osoba přímo postižená spácháním přestupku v pozici svědka a byla řádně předvolána, má správní orgán k dispozici institut pořádkové pokuty, který v případě nedostavení se k ústnímu jednání, může použít. Správní orgán se tím dostává do patové situace, kterou Městský úřad Cheb vyřešil tím, že do vyrozumění osoby přímo postižené spáchání přestupku uvedl informaci, že v případě, že se osoba nebude osobně chtít účastnit ústního jednání, je její neúčast brána jako projev nesouhlasu uzavřít s obviněným smír. Totéž se v oznámení o konání ústního jednání uvedlo obviněnému.

Vzhledem k tomu, že se nedostavil k ústnímu jednání oznamovatel pan Y, byl stanoven nový termín ústního jednání. Při druhém termínu ústního jednání se pokusil správní orgán o smír, který nebyl stranami přijat. Při dokazování vyšlo najevo, že v době spáchání přestupku byli na místě další svědci, kteří dosvědčí, co se stalo. Správní orgán ukončil ústní jednání s tím, že nařídí nové jednání, ke kterému předvolá svědky.

Správní orgán nařídil třetí termín ústního jednání, ke kterému se dostavili navrhovaní svědci a ti vypověděli, že byli u toho, když obviněný hrubě urážel oznamovatele a současně mu vyhrožoval újmou na zdraví. Obviněný vše popřel.

Vzhledem k důkazní převaze na straně oznamovatele (osoby přímo postižené spácháním přestupku), uznal správní orgán obviněného vinným a vydal rozhodnutí o vině. Rozhodnutí zaslal obviněnému a oznámil rozhodnutí osobě přímo postižené spácháním

přestupku. Na konci rozhodnutí poučil správní orgán obviněného o možnosti se do 15 dnů od oznámení rozhodnutí odvolat a současně poučil osobu přímo postiženou, že nemá právo se odvolat. Ustanovení § 68 z. č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, uvádí, že osoba přímo postižená spácháním přestupku není v pozici účastníka řízení.

Obviněný se ve lhůtě pro podání opravného prostředku odvolal a jako důvod uvedl, že nesouhlasí s výší pokuty a nesouhlasí s výrokem, který je mu kladen za vinu. Odvoláním nenabýlo rozhodnutí právní moci a správní orgán zaslal nepravomocné rozhodnutí nadřízenému správnímu orgánu Krajskému úřadu Karlovy Vary k přezkumu rozhodnutí.

V době psaní práce je spis s odvoláním na Krajském úřadě v Karlových Varech. Nový zákon umožňuje osobě přímo postižené spácháním přestupku do vydání rozhodnutí o odvolání, kdykoliv vzít svůj souhlas zpět a tím se zastaví správní řízení a vydá se usnesení o zastavení. V případě, že by došlo k potenciálnímu usmíření oznamovatele Y a obviněného X, celé řízení by se zastavilo a nerozhodlo by se o vině. Další možností je, že nadřízený správní orgán rozhodnutí Městského úřadu Cheb potvrdí nebo naopak vrátí zpět k dalšímu projednání a rozhodnutí.

4.3.2 Praktický příklad řešený podle z. č. 200/1990 Sb.

Pokud by se tentýž případ řešil podle z. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, byl by oznamovatel přestupku v pozici navrhovatele. Již při oznámení na policii by byl poučen policií, že se v případě urážky na cti jedná o návrhový přestupek, který pokud by chtěl projednat, musí Městskému úřadu Cheb podat do 3 měsíců od spáchání přestupku nebo od okamžiku, kdy se o spáchání přestupku dozvěděl, návrh na projednání přestupku. Pokud by nevyužil svého práva a do 3 měsíců by nepodal na Městském úřadě Cheb návrh na projednání urážky na cti, odložil by správní orgán tuto skutkovou podstatu. Avšak skutkovou podstatu vyhrožování újmou na zdraví by musel posuzovat dál, protože se v tomto případě nejednalo o osoby blízké. Pokud by navrhovatel i podezřelý z přestupku byli osoby blízké a navrhovatel by nepodal v zákonné lhůtě návrh na projednání přestupku, věc by se odložila. V případě, že by ve spise nebyly dostatečné důkazy o vině obviněného, musel by správní orgán přestupek vyhrožování újmou na zdraví odložit. Pokud by naopak existovaly dostatečné důkazy pro prokázání viny obviněného v přestupku vyhrožování újmou na zdraví, mohl by správní orgán využít institutu příkazu a zaslat obviněnému

příkaz o vině. Obviněný by mohl podat odpor proti příkazu, zaslaným odporem proti příkazu by se příkaz zrušil a nařídilo by se ústní jednání, ve kterém by se provedlo dokazování.

Pokud by navrhovatel v případě urážky na cti podal na Městském úřadě Cheb návrh na projednání přestupku, vyzooměl by ho správní orgán, že má postavení účastníka řízení. V případě neprokázání viny obviněného, nesl navrhovatel náklady řízení, které činily 1 000 Kč. Možnost, že se neprokáže vina a navrhovatel ponese náklady řízení, vedla často k tomu, že se navrhovatelé v případě nedostatku důkazů nerozhodli podat návrh.

V případě, že by navrhovatel podal návrh i přes možnou hrozbu, že v případě neúspěchu ponese náklady řízení, nařídil by správní orgán ústní jednání. Podáním návrhu se automaticky zahájilo řízení. Správní orgán by následně zaslal obviněnému zahájení řízení a termín konání ústního jednání. Pokud by se oba účastníci dostavili k ústnímu jednání, pokusil by se je správní orgán smířit. Pokus o smír je nezbytnou součástí řešení přestupku urážky na cti. V případě, že by nepřistoupili na uzavření smíru, provedl by správní orgán dokazování. Pokud by při dokazování vyšly najevo skutečnosti, že se na místě vyskytovali další svědci, skončil by správní orgán jednání a nařídil by nové, kam by pozval navrhované svědky. Při dalším ústním jednání by správní orgán vyslechl navrhované svědky. Následně by vydal rozhodnutí, které by bylo zasláno oběma účastníkům řízení. Vzhledem k tomu, že do 30. 6. 2017 byl i navrhovatel účastníkem řízení, měl právo se odvolat proti rozhodnutí. Pokud by se někdo z účastníků odvolal, zaslal by správní orgán odvolání spolu se spisem odvolacímu orgánu na Krajský úřad v Karlových Varech.

4.3.3 Srovnání postupů

Hlavní rozdíl z hlediska obou zákonů je v označení osoby, která byla uražena na cti, a které bylo současně vyhrožováno újmou na zdraví. Do 30. 6. 2017 se nazývala navrhovatel a od 1. 7. 2017 osoba přímo postižená spácháním přestupku. V pozici navrhovatele, byla i účastníkem řízení a měla právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí. O tom, že je navrhovatelem, byla poučena již při oznámení na policii. Pouze na její návrh se zahájilo řízení a v případě neprokázání viny obviněnému, nesla náklady řízení. Správní orgán před zahájením řízení neměl možnost věc odložit (neexistoval-li důvod pro zahájení řízení), pokud navrhovatel podal návrh, musel správní orgán vždy

nařídít ústní jednání. Od 1. 7. 2017 nepatří osoba přímo postižená spácháním přestupku mezi účastníky řízení, má stejná práva jako účastník řízení, kromě možnosti odvolání proti rozhodnutí. Správní orgán v případě urážky na cti nezahájí správní řízení, pokud nedá osoba přímo postižená spácháním přestupku souhlas se zahájením řízení. I přesto, že tento souhlas dá, zahajuje správní orgán správní řízení z úřední povinnosti a proto také v případě neprokázání viny obviněnému, nenese osoba přímo postižená spácháním přestupku náklady řízení. Osoba přímo postižená spácháním přestupku může kdykoliv do rozhodnutí o odvolání vzít svůj souhlas s projednáním přestupku zpět, neponese žádné náklady na řízení a řízení se zastaví. Pozitivum lze spatřovat v tom, že pokud správní orgán nezjistí důvod pro zahájení řízení, řízení nevede, osobu přímo postiženou spácháním přestupku nepoučí o možnosti podat souhlas se zahájením řízení a věc usnesením odloží. Usnesení o odložení oznámí osobě přímo postižené spácháním přestupku a podezřelému z přestupku. I zde existuje možnost opravného prostředku proti vydanému usnesení podat do 15 dnů odvolání.

Za půlroční praxi v aplikaci nového přestupkového zákona od 1. 7. 2017 lze konstatovat, že se zvýšil počet případů, kdy se ve správním řízení řeší přestupky vyžadující souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku (proti občanskému soužití, majetku). Když byli oznamovatelé do 30. 6. 2017 poučeni na policii o možnosti podat návrh na projednání přestupku s 3. měsíční lhůtou, nebylo tak častý jevem, že by podali návrh na projednání přestupku. Nyní, když správní orgán poučí osobu přímo postiženou spácháním přestupku, že pouze s jejím souhlasem zahájí řízení a současně v případě neprokázání viny obviněnému, nenese žádné náklady řízení, zvýšil se v případě doručení poučení počet projednávaných přestupků vyžadujících souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku. Pokud chtěli navrhovatelé projednat přestupek do 30. 6. 2017, bylo výhodou, když měli dostatek důkazů na podporu svého tvrzení, jinak v případě neprokázání viny obviněnému, bylo správní řízení zastaveno a navrhovatel nesl náklady řízení. Povinnost nést náklady správního řízení v případě neprokázání viny odradilo část oznamovatelů (případných navrhovatelů), aby v případě, že neměli dostatek důkazů na své straně, návrh nepodávali.

4.4 Praktická aplikace zákona v období od 1. 7. 2017

Na Městském úřadě Cheb a Aš pracují zaměstnanci, kteří se zabývají aplikací přestupkového zákona. Při sběru dat a informací o aplikaci přestupkového zákona byl využit instrument dotazování. S odborníky v oblasti přestupků byl veden řízený rozhovor a bylo jim položeno 12 otázek. Za Městský úřad Cheb odpovídal na dotazy vedoucí oddělení přestupků a za Městský úřad Aš referent oddělení přestupků.

1. V čem spatřujete hlavní změnu, kterou přinesl nový přestupkový zákon č. 250/2016 Sb. v praxi oproti přestupkovému zákonu č. 200/1990 Sb.?

Vedoucí oddělení přestupků v Chebu je toho názoru, že zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, se přiblížil k trestnímu právu, začlenil trestní principy, které se dosud používaly v řadě případů pouze analogicky. Například nově obsahuje vymezení pojmů trvalý přestupek, hromadný přestupek, spolupachatelství, právní omyl a podobně. Referent oddělení přestupků v Aši uvedl, že zákon je z jeho pohledu složitější, méně přehlednější a komplikovanější.

2. Zdá se Vám při porovnání obou zákonů nový přestupkový zákon jednodušší, přehlednější než dosavadní přestupkový zákon?

Vedoucí oddělení přestupků v Chebu uvedl, že zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich je komplexnější, obsáhlejší, a proto se jeví oproti předcházející právní úpravě jako složitější a na první pohled méně přehledný. Na druhou stranu nově obsahuje postupy, které minulý zákon neřešil a musely se dovozovat z trestního řádu (v lepším případě byly obsaženy v komentáři k zákonu). To je ve svém důsledku z hlediska obsahové přehlednosti pozitivní posun. Referent Městského úřadu v Aši souhlasil s názorem, že zákon je méně přehledný a komplikovanější.

3. Bylo přestupkové oddělení na změnu zákona připraveno nebo se praxe upravovala až během účinnosti nového zákona? Např. mohli jste využít školení před účinností nového přestupkového zákona? Byl dostatek materiálů a metodické příručky?

Oba respondenti shodně sdělili, že zaměstnanci oddělení přestupků měli možnost se na nový zákon soustavně připravovat. Dopředu měli k dispozici znění zákona, účastnili se interních seminářů zaměřených na jednotlivé okruhy přestupkového práva, byli proškoleni

kvalitním lektorem jak před účinností zákona, tak posléze i po ní (později se zaměřením na první poznatky z praxe). Samozřejmě se nyní učí i tzv. „za pochodu“. Takový proces je přirozený, neboť i výklad zákona se bude odvíjet od praxe.

4. Z hlediska náročnosti na úředníky, kteří se touto problematikou zabývají, je z Vašeho pohledu nutné mít vysokoškolské vzdělání, které je podle nového zákona od roku 2023 povinností? Zákon uvádí, že od roku 2023 u referentů starších 50 let, není nutné vysokoškolské vzdělání, ale je nutná minimální praxe 10 let. Myslíte si, že praxe 10 let je adekvátní?

Vedoucí oddělení přestupků v Chebu uvedl, že principy přestupkového práva ve skutečnosti neprošly natolik dramatickou změnou, aby tuto agendu odborně nezvládli stávající zaměstnanci s jejich středoškolským vzděláním, se zvláštní odbornou způsobilostí k projednávání přestupků a nabytou praxí. Ostatně budou moci výkon agendy za stávajících podmínek (se středoškolským vzděláním) zajišťovat do roku 2022, takže podmínku vysokoškolského vzdělání (v libovolném oboru!) považuje za ryze formalistickou a zbytečně zatěžující. Nenevýhodná z hlediska konkurenceschopnosti na trhu práce. Desetiletou praxi k roku 2022 vidí jako adekvátní, výjimku u osob starších 50 let shledává jako zbytečnou. Není rozdíl v tom, zda má desetiletou praxi v oboru zaměstnanec padesátiletý nebo čtyřicetiletý. Věkovou hranici by tedy zcela odboural, do jisté míry ji považuje za diskriminační. Naopak referent přestupků v Aši uvedl, že souhlasí s nutností mít vysokoškolské vzdělání vzhledem ke komplikovanosti a složitosti nového zákona. Desetiletou praxi považuje za dostačující.

5. V případě, že přijímáte nové zaměstnance, zohledňujete již nutnost vysokoškolského vzdělání?

Na tuto otázku odpověděl pouze vedoucí oddělení přestupků v Chebu, že je již nutné vysokoškolské vzdělání, protože v tomto směru je již nyní nutné myslet na budoucnost. Referent oddělení přestupků v Aši uvedl, že na tuto otázku není schopen odpovědět, měla by spíše směřovat na personální oddělení.

6. Poklesla s novým zákonem administrativa spojená s přestupkovou agendou?

Referent oddělení přestupků v Aši uvedl, že administrativa spojená s přestupkovou agendou nepoklesla. Vedoucí oddělení přestupků v Chebu se vyjádřil obsáhleji a uvedl, že pokud nebude počítat s objemem nápadu přestupků, který se změnou zákona nesouvisí, lze

zaznamenat jak nové administrativní zatížení, tak ulehčení. Zatížení vidí např. v povinnosti poučovat osoby přímo postižené spácháním přestupku před zahájením řízení nebo v povinnosti vyrozumívát je o odložení věci. Je ale nutno přiznat, že správní orgány již před účinností zákona v určité míře ve snaze lepší informovanosti dotčené osoby stejně poučovaly a vyrozumívaly, ačkoliv to nebylo zákonem striktně stanoveno. Aplikovány byly tedy principy dobré správy podle správního řádu. Úlevu na druhou stranu vidí v možnosti ukládat veškeré tresty formou příkazu, odpadají tedy ústní jednání, která byla dříve povinná. Zároveň vidí jako pozitivum to, že doposud tzv. návrhové přestupky se již nezahájí na návrh, ale z úřední povinnosti (se souhlasem postižené osoby). To znamená, že pokud správní orgán nezjistí důvod pro zahájení řízení, řízení nevede. Dříve bylo takové řízení zahájeno podáním návrhu a správní orgán jej musel provést, ačkoliv bylo zřejmé, že řízení zastaví.

7. Ovlivnila změna zákona stav počtu zaměstnanců na oddělení a případně jak?

Na obou městských úřadech počet zaměstnanců na oddělení zůstal stejný.

8. V čem spatřujete přínos nebo naopak nedostatky z. č. 250/2016 Sb.?

Vedoucí oddělení v Chebu zaznamenal přínos v ucelenosti přestupkového práva. Za hlavní nedostatek považuje nepřiměřeně tvrdé požadavky na vzdělání oprávněných úředních osob. Naopak v Aši neshledává referent přestupků žádný přínos a za nedostatky považuje složitost a komplikovanost nového zákona.

9. Co z dosavadní půlroční praxe považujete za zbytečné nebo komplikované?

Vedoucí v Chebu prozatím zřejmě nenarazil na jakýkoliv procesní úkon, který by hodnotil jako zbytečný nebo extrémně komplikovaný. Jako komplikovanější vidí nakládání s přestupky, které bylo dosud možno odložit, pokud byla výše správního trestu bezvýznamná vedle trestu, který bude pachateli uložen za jiný čin v trestním řízení. Nyní je nutno takové řízení zahájit, po dobu trestného řízení ho lze přerušit a teprve po odsouzení pachatele v trestním řízení zastavit. Na druhou stranu to není každodenní agenda. V Aši se jeví jako komplikované nové řešení bývalých návrhových přestupků, dále určování druhu a výměry správního trestu.

10. Jsou nutné odborné konzultace s nadřízeným správním orgánem?

V Chebu dochází ke konzultacím s nadřízeným orgánem zřídka. Vedoucí v Chebu zaznamenal, že odvolací správní orgán pracuje s časovým posunem, tedy dosud zpracovává v odvolacích řízeních případy podle předchozí právní úpravy a v novém zákoně se zatím příliš neorientuje. Je ale nutno říct, že situace je na různých odděleních krajského úřadu odlišná – nelze proto říci, že bychom radu nedostali. Spíš nemáme potřebu tolik nový zákon konzultovat, jinými slovy naše dotazy nepřesahují obvyklou míru (oproti minulosti). V Aši byla potřebná pouze jedna konzultace za dobu půlroční aplikace nového přestupkového zákona.

11. Proved'te komparaci úpravy tzv. „návrhových přestupků“ a nové úpravy. V čem spatřujete pozitiva a negativa.

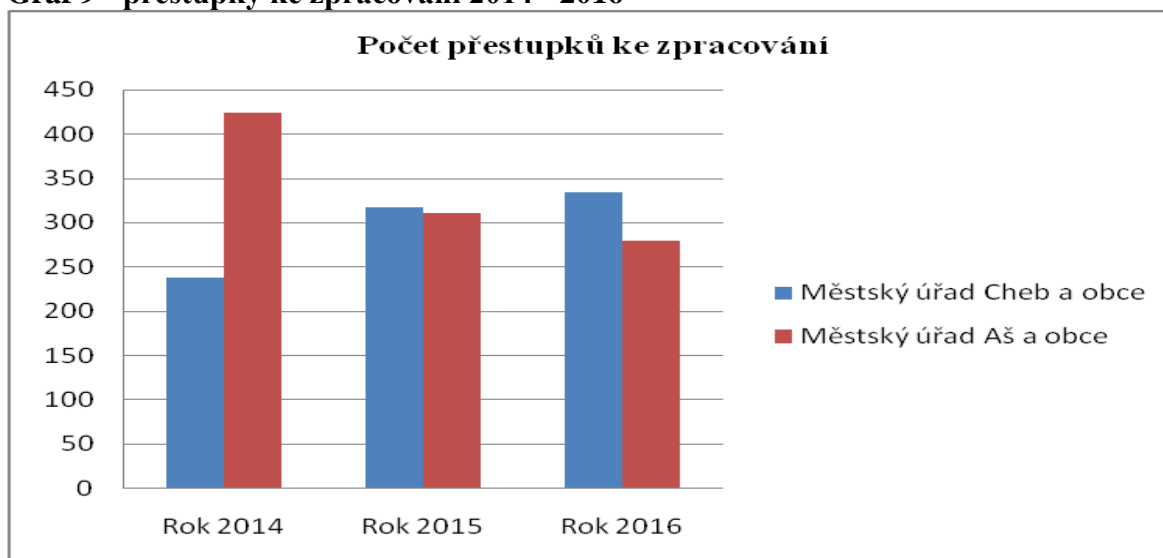
Názor vedoucího z Chebu, tzv. návrhové přestupky se již nezahajují na návrh, ale z úřední povinnosti (se souhlasem postižené osoby). To znamená, že pokud správní orgán nezjistí důvod pro zahájení řízení, řízení nevede. Dříve bylo takové řízení zahájeno podáním návrhu a správní orgán jej musel provést, ačkoliv bylo zřejmé, že řízení zastaví. Tento posun vidí jako jednoznačně pozitivní. Na druhou stranu zmizela pojistka v podobě nákladů řízení ukládaných navrhovateli, omezující „nadužívání“ systému, což vede v některých případech k neuváženému oznamování přestupků (i za okolností absolutní absence důkazů). V Aši považuje dříve nazvané „návrhové přestupky“ za jednoduché, protože pokud policie navrhovatele poučila (mohla a dělala to), nebylo nutné posílat další dokument s poučením o návrhu jako u nového zákona.

5 Výsledky a diskuse

Diplomová práce se zaměřila na dva vybrané městské úřady, ve kterých byla získána data z ročních statistik obecných přestupků z rozmezí let 2014 – 2016. Tato získaná data byla doplněna o praktická vysvětlení, proč dochází k nárůstu nebo naopak k poklesu počtu u konkrétních skutkových podstat přestupků. Počty přestupků byly doplněny o informace, jaký institut se v praxi při jejich řešení používá nejčastěji. Pro názornou představu aplikace přestupkového zákona byl uveden příklad konkrétního přestupku proti občanskému soužití, řešeného podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, účinného do 30. 6. 2017, v porovnání s platným zákonem č. 250/ 2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich. Na závěr byli dotazováni dva zástupci městských úřadů na aplikaci zákona č. 250/ 2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, z průběhu dosavadní půlroční praxe.

5.1 Porovnání dat získaných z Městských úřadů Aš a Cheb

Graf 9 - přestupky ke zpracování 2014 - 2016

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městský úřad Aš a Cheb

Při porovnání obecných přestupků ke zpracování na jednotlivých úřadech z let 2014-2016 je zřejmé, že Městský úřad Aš v roce 2014 řešil téměř o polovinu přestupků více než na Městském úřadě v Chebu. V roce 2015 došlo u Městského úřadu Aš ke snížení počtu řešených přestupků z důvodu snížení celkového počtu oznámených přestupků. Naopak u Městského úřadu Cheb došlo ke zvýšení počtu řešených přestupků, kdy celkový počet nepatrně převýšil počet řešených přestupků v Ašském úřadě. V roce 2016 došlo ke změně, kdy prvenství v počtu řešených obecných přestupků dosáhl Městský úřad Cheb.

V porovnání let 2014 -2016 je vidět pokles počtu řešených přestupků u Městského úřadu v Aši a naopak nárůst počtu řešených přestupků u Městského úřadu v Chebu, což bylo způsobeno nárůstem počtu oznámených přestupků z nových uzavřených veřejnoprávních smluv.

Při zjišťování efektivity řešení obecných přestupků na jednotlivých úřadech je nutné uvést, že počet referentů, řešících obecné přestupky, se v jednotlivých letech na Městském úřadě Cheb lišil. Při posuzování počtu úvazků na řešení obecných přestupků se zohlednil celkový počet referentů, kteří přestupky řešili. Na Městském úřadě v Chebu není oddělená agenda pouze obecných přestupků, ale referenti řeší současně i dopravní přestupky, které mnohonásobně převyšují počet obecných přestupků. Proto je nutné počty úvazků na řešení přestupků přepočítat na celkový počet všech oznámených přestupků na oddělení. V roce 2014 pracovalo na oddělení celkem 6 referentů, ale dle výpočtu vedoucího oddělení přestupků na agendu obecných přestupků připadalo 2,2 úvazku. V roce 2015 a 2016 se přestupky zabývalo 7 referentů. Řešení obecných přestupků čítalo 1,25 úvazku v roce 2015 a v roce 2016 to byly 2 úvazky. Na Městském úřadě v Aši řeší obecné přestupky pouze 1 referent, což činí v roce 2014 – 2016 1 úvazek. Při porovnání počtu řešených obecných přestupků a počtu úvazků na řešení přestupků na vybraných městských úřadech, lze po komparaci vyhodnotit větší efektivitu na Městském úřadě v Aši.

5.1.1 Průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele ve vybraných Městských úřadech Aš a Cheb

Tabulka 17 - průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele v obcích

	2014	2015	2016	průměr	průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele
Aš					
počet oznámených přestupků	546	431	393	456,667	0,035
počet obyvatel k 1. 1. daného roku	13163	13204	13190	13185,667	
Cheb					
počet oznámených přestupků	532	578	596	568,667	0,018
počet obyvatel k 1. 1. daného roku	32617	32351	32355	32441	

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městský úřad Aš a Cheb a dle ČSÚ

Tabulka č. 17 uvádí počet obyvatel žijících ve městě Aš a Cheb v letech 2014 – 2016, ze kterého byl vypočítán průměr. Dále znázorňuje počet oznámených obecných přestupků na jednotlivých městských úřadech v letech 2014 – 2016, ze kterého byla

zjištěna průměrná hodnota. Následně se průměrný počet oznámených přestupků vydělil průměrným počtem obyvatel ve městě Aš a Cheb a byl zjištěn průměrný počet oznámených přestupků na obyvatele v jednotlivých městech. Z výše uvedeného lze konstatovat, že průměrný počet oznámených přestupků na 1 obyvatele je téměř dvojnásobně vyšší u Městského úřadu v Aši než u Městského úřadu v Chebu.

5.1.2 Efektivita uložených správních trestů na vybraných úřadech

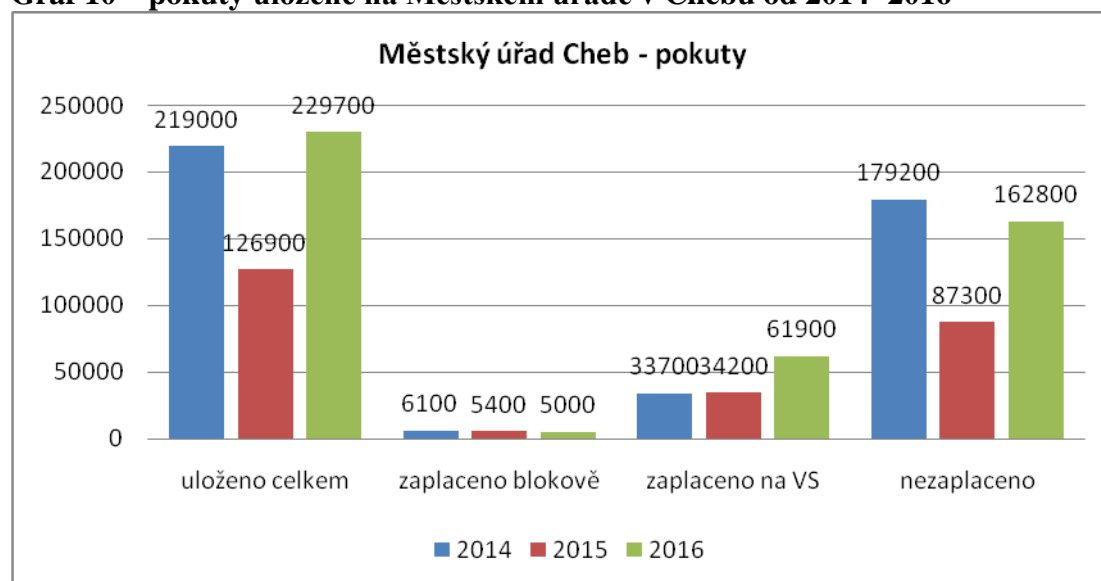
Efektivitu správního trestání lze hodnotit počtem zaplacených pokut uložených v přestupkovém řízení. Tabulka a graf níže zobrazují situaci na Městském úřadě v Chebu. Ze získaných dat lze vyhodnotit, že neefektivnost správního trestání se pohybuje od 68,8% do 81,8 %, neboť nejsou uhrazeny uložené pokuty z přestupkového řízení. Některé pokuty uložené na konci roku nejsou většinou uhrazeny tentýž rok, ale pokud je přestupci zaplatí do 30 dnů od uložení nebo do doby zahájení exekučního řízení, započítávají se do zaplacených pokut následujícího roku.

Tabulka 18 - pokuty uložené na Městském úřadě v Chebu

	uloženo celkem	zaplaceno blokově	zaplaceno na VS	nezaplaceno
2014	219000	6100	33700	179200
2015	126900	5400	34200	87300
2016	229700	5000	61900	162800

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Graf 10 – pokuty uložené na Městském úřadě v Chebu od 2014 -2016

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů Městského úřadu Cheb

Důvodem vysoké neefektivity správního trestání jsou většinou osoby pachatelů přestupků. Jedná se např. o opakovaně spáchané krádeže, které nebývají téměř nikdy zaplacený v době splatnosti. Většinou u nich dochází až k vymáhání pohledávek prostřednictvím exekučního řízení. Z praxe správního orgánu u Městského úřadu v Chebu lze uvést, že z převážné většiny případů se jedná o tytéž pachatele přestupků, kteří jsou často naprosto bez prostředků a svoji tíživou situaci řeší drobnými krádežemi. V případě nezaplacení uložené pokuty jim hrozí exekuční řízení, ale vzhledem k jejich tíživé finanční situaci, nelze většinou pohledávky ani exekučně vymáhat, neboť se jedná často o lidi bez práce a bez jakýchkoliv oficiálních finančních zdrojů.

V průběhu práce bylo zjištěno, že efektivitu správního trestání nebylo možné u Městského úřadu v Aši zjistit, neboť data o počtu zaplacených pokut a o celkové výši zaplacených pokut v jednotlivých letech 2014 - 2016 Městský úřad Aš neeviduje, a proto nemohla být pro účely diplomové práce poskytnuta. Nelze tedy komparovat oba vybrané městské úřady. Je otázkou, zda by efektivita neměla být na úřadě řešena na základě zákona o finanční kontrole, jehož jedním z hlavních cílů je prověřovat efektivnost, hospodárnost a účelnost výkonu veřejné správy.

5.1.3 Zhodnocení aplikace z. č. 250/2016 Sb. v praxi

Z informací získaných dotazováním zástupců obou vybraných městských úřadů lze konstatovat, že platný zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich, se přiblížil k trestnímu právu, začlenil trestní principy, které se dosud používaly v řadě případů pouze analogicky. Oba dotazovaní se shodují, že zákon je komplexnější, obsáhlejší, a proto se jeví oproti předcházející právní úpravě jako složitější a na první pohled méně přehledný. Jako pozitivum uvádějí, že obsahuje některá ustanovení, která minulý zákon neřešil, a musela se dovozovat z trestního řádu. Vybrané úřady byly formou školení a přednášek seznámeny s novým zákonem, ale samozřejmě se praxe při aplikaci zákona vytváří tzv. „za pochodu“. V současné době neexistují žádné podpůrné judikatury, o které by se mohly správní orgány při výkladu opřít a tak se i výklad zákona bude odvíjet od praxe. Administrativa spojená s aplikací nového přestupkového zákona se zvýšila. Přínos zákona spatřuje vedoucí oddělení přestupků v Chebu v ucelenosti přestupkového práva. Za hlavní nedostatek považuje nepřiměřeně tvrdé požadavky na vzdělání oprávněných úředních osob. Referent přestupků v Aši neshledává žádný přínos nového zákona a za nedostatky

považuje složitost a komplikovanost. Za půlroční praxi v aplikaci nového přestupkového zákona považují za komplikovanější nakládání s přestupky, které bylo dosud možno odložit, pokud byla výše správního trestu bezvýznamná vedle trestu, který bude pachateli uložen za jiný čin v trestním řízení. Nyní je nutno takové řízení zahájit, po dobu trestního řízení ho lze přerušit, a teprve po odsouzení pachatele v trestním řízení, zastavit. Dále se jeví jako komplikované nové řešení bývalých návrhových přestupků a určování druhu a výměry správního trestu. Z příkladu uvedeného v diplomové práci je také zřejmé, jak se řešení tzv. bývalých návrhových přestupků v praxi pro správní orgány zkomplikovalo. Ze zákona zmizela pojistka v podobě nákladů řízení ukládaných navrhovateli, omezující „nadužívání“ systému, což vede v některých případech k neuváženému oznamování přestupků (i za okolností absolutní absence důkazů).

V souvislosti s tím je nutné uvést zvýšení administrativy, kdy osoba přímo postižená spácháním přestupku nepodá do 30 dnů souhlas se zahájením přestupku správnímu orgánu, správní orgán věc usnesením odloží. Usnesení o odložení se oznámí osobě přímo postižené spácháním přestupku a podezřelému, kteří se proti usnesení mohou odvolat. Zde nastává okamžik zvýšené administrativy správního orgánu související s přestupkovým řízením, který i v případě, že osoba přímo postižená spácháním přestupku nedala souhlas se zahájením přestupku, opětovně činí vůči osobě přímo postižené spácháním přestupku úkon tím, že jí usnesení o odložení oznamuje a dává jí možnost podat opravný prostředek proti usnesení. Samotné nepodání souhlasu s projednáním přestupku by mělo být dostačujícím vyjádřením vůle osoby přímo postižené spácháním přestupku v řízení nepokračovat a tudíž další nadměrné administrativní úkony v podobě oznamování usnesení o odložení, vyvolávají otázku nadbytečnosti. Další postřeh z praxe souvisí s oznámením usnesení o odložení věci podezřelému, který v některých případech do doby oznámení usnesení o odložení ani netušil, že osoba přímo postižená spácháním přestupku věc oznamovala. Oznámením usnesení o odložení věci není chráněn oznamovatel přestupku (osoba přímo postižená spácháním přestupku - její identita), který si časem rozmyslí danou věc projednat ať už z jakéhokoliv důvodu (např. strach z následné reakce podezřelého). Pokud by se jednalo např. o osoby blízké, které žijí ve společné domácnosti, nemuselo by oznámené usnesení o odložení věci vést ke klidnému soužití osob.

Jako další negativum vyplynul důraz na vyšší dosažené vzdělání úředníků, kteří nebudou od roku 2023 moci řešit přestupky bez minimálně ukončeného vysokoškolského

studia v bakalářském programu v jakémkoliv oboru a současně musí mít splněnou zkoušku odborné způsobilosti. Výjimkou budou pouze zaměstnanci, kteří řešili přestupky minimálně deset let a v roce 2023 budou starší 50 let. Tlak na minimální dosažené vzdělání v bakalářském stupni je odůvodněný, avšak ne v jakémkoliv oboru. Měl by to být uchazeč spíše z oboru příbuzného právu a veřejné správě, než uchazeč, který dosáhl bakalářského titulu např. v jiném humanitním či technickém oboru. Zaměstnanec, který vykonával u správního orgánu dlouhodobou praxi a nesplňuje nárok na vzdělání, je pro obec a řešení přestupků daleko větším přínosem než absolvent bez jakékoliv praxe a z naprosto nepříbuzného oboru. Jeho do vzdělání v oblasti přestupků přináší nemalé náklady obci a tyto náklady nejsou v mnohých případech zárukou kvality. Podpůrně zde lze uvést i vyšší fluktuaci zaměstnanců v oblasti řešení přestupků v posledních letech. Tlak na zvýšené vzdělání a na náročnost vlastního řešení přestupků způsobuje častý odchod zaměstnanců.

Hlavním přínosem nového zákona je jeho komplexnost. Dřívější zákon nebyl jednotný. Často se muselo dovozovat z trestního práva, judikatur a správního řádu. Toto váhání odpadlo a nový zákon jasně sjednocuje procení pravidla a jejich aplikaci u různých správních orgánů. Zákon už neobsahuje skutkové podstaty některých přestupků. Tyto jsou už upraveny zvlášť ve zvláštních zákonech, které jsou vůči novému zákonu speciální. Jako výhodu lze uvést sjednocení pojmů přestupek, správní delikt a jiný správní delikt pod jednotný pojem přestupek. Nejde jen o jednotné pojmosloví, ale ujednotil se i proces řízení o přestupku, i v případě pachatele fyzické osoby podnikající nebo právnické osoby.

Jako pozitivum nového zákona je nutné zmínit, že reagoval na předchozí právní úpravu zakazující řešit opakované spáchání přestupků uložením příkazu na místě (dříve tzv. blokové řízení), kdy tento zákaz již neobsahuje. Byla to reakce na praxi správních orgánů, které byly zahlceny od policie případy, které zákon zakazoval opakovaně řešit na místě v blokovém řízení. Jednalo se o opakované krádeže či porušování vyhlášky města, které nebylo možné řešit v blokovém řízení, pokud byly spáchány do 12 měsíců od právní moci rozhodnutí o stejném přestupku. Současným zaregistrovaným problémem však je neinformovanost policie, ze zkušenosti zejména městské policie, která zatím nadále na tento výpadek ze zákona nereflktuje, a oznamuje správnímu orgánu přestupky s odůvodněním, že je nebylo možné na místě řešit uložením bloku v příkazním řízení na místě z důvodu recidivy během 12 měsíců od právní moci rozhodnutí o stejném přestupku.

6 Závěr

Při zpracování diplomové práce byly využity odborné zdroje. V teoretické části práce využila autorka informací z dostupné literatury, které doplnila o názorná vysvětlení na příkladech čerpaných ze svých praktických zkušeností u správního orgánu řešícího obecné přestupky. Byly zde vysvětleny zejména základní pojmy patřící mezi klíčová slova diplomové práce, aby na základě těchto definic mohla odborná veřejnost lépe pochopit téma diplomové práce.

Praktická část diplomové práce byla zpracována způsobem, aby případně mohla být podkladem pro odbornou veřejnost a studenty, kteří se budou nadále problematikou obecných přestupků zabývat a měla by jim být návodem, co bylo na počátku aplikace z. č. 250/2016 Sb. o přestupcích a řízení o nich, v praxi problematické, co zákon opomněl upravit a co naopak v počáteční praxi bylo přínosem v řešení přestupků. V době psaní diplomové práce chyběla jako významná opora soudní judikatura vztahující se k problematice, a proto další student, který se bude aplikací přestupkového zákona zabývat, a bude mít již k dispozici judikaturu k některým sporným ustanovením, bude moci na základě této diplomové práce komparovat, jaké byly počátky aplikace zákona bez možné opory v judikaturách a jak časem praxe utvářela sporná ustanovení zákona. Provedený výzkum ve vybraných městských úřadech by mohl být podkladem pro další výzkumnou práci, která by již mohla komparovat data z let 2017 a déle, aby se v ní odrazilo praktické použití nového přestupkového zákona.

Jako první doporučení vyplývající z praktické části práce a reagující na nemožnost jednoduchým způsobem zjistit efektivitu správního trestání u městských úřadů je, aby systémy, ve kterých jsou evidovány přestupky a současně i uložené pokuty, byly vzájemně propojené v jednotlivých fázích řízení. Obec by měla mít informace o efektivitě uložených pokut za správní řízení. V současné době lze efektivitu správního řízení zjistit velice složitým způsobem, vyžadujícím spolupráci dvou oddělení na úřadě. Přesto i takto složitě zjištěná data nejsou zcela spolehlivá. Vzhledem k tomu, že rada obce rozhoduje o úřednickém aparátu, který řeší přestupky, a současně usiluje o ekonomickou efektivitu obce, je důležité pro zlepšení předávání informací nechat navrhnout software, kterým by se snížila administrativa, která neustále narůstá a s tím spojené náklady. Navrhovaný nový software by v okamžiku uložení pokuty v přestupkovém řízení, zaplacení pokuty uložené

na místě v příkazním řízení nebo přidělení variabilního systému, se propojil s účetním systémem, který by po zaplacení či nezaplacení uložené pokuty tuto informaci předával i do přestupkového modulu. Tato informace je důležitá nejen pro informovanost oddělení přestupků, ale i pro finanční oddělení, které se zabývá příjmy do rozpočtu obce.

Druhé doporučení navrhuje změnu v aplikaci platného přestupkového zákona, kterou by se odbouraly některé administrativní úkony, které jsou časově i ekonomicky náročné a tím by se zvýšila rychlost přestupkového řízení. Se zvýšením rychlosti by se snížily náklady vynaložené na přestupkové řízení a tím by se ušetřily náklady, které by mohly být využity na lepší ohodnocení zaměstnanců. To by do budoucna mohlo přilákat více zájemců o tuto profesi. V letech 2014 až do současné doby byla zaznamenána vyšší fluktuace zaměstnanců, protože je neustále zvyšován tlak na jejich erudovanost a také jsou zvyšovány nároky na dosažené vzdělání nezbytné pro řešení přestupků.

Dalším bodem doporučení je erudovanost zaměstnanců. Je nutné neustále průběžně vzdělávat zaměstnance vzhledem k náročnosti přestupkového řízení, které se dle platného přestupkového zákona přiblížilo k trestnímu řízení. Čím více bude soudních rozhodnutí upravujících spory z praktické aplikace přestupkového zákona, tím více by se mělo na průběžné vzdělávání dbát.

Vzhledem k výsledkům výzkumného šetření by dalším navrhovaným řešením bylo provést legislativní změnu právního předpisu a vyloučit některé neefektivní úkony, které dávají možnost k obstrukčním praktikám. Návrh na změnu legislativního předpisu by mohl podat krajský úřad. Je těžké zatím říci v jaké konkrétní věci z důvodu, že zákon je nový, ale toto bude jasné až za nějakou dobu praxe. Zatím lze uvést komplikovanost na příkladu přestupku proti občanskému soužití řešeného v diplomové práci, který poukazuje na to, že se ze zákona vytratilo zajištění v podobě nákladů řízení ukládaných tzv. bývalému návrhovateli (dnes osobě přímo postižené spácháním přestupku), omezující „nadužívání“ systému. To vede v některých případech k unáhlenému oznamování přestupků (i za okolností absolutní absence důkazů).

Další doporučení směřuje opět ke změně zákona, který je v oblasti správních trestů dosti benevolentní a zjištěná neefektivnost správního trestání u Městského úřadu Cheb toto dokládá. V rozmezí od 68,8% do 81,8 % z pokut uložených v přestupkovém řízení nebylo uhrazeno. Doporučení navrhuje implementovat do správních trestů období alternativního trestu obecně prospěšných prací, která je ukládána v trestním řízení. Nelze-li při

opakovaném páchání přestupků efektivně trestat neplatící, nemajetné přestupce, bylo by vhodné jim ukládat výkon prací k obecně prospěšným účelům. Obecně prospěšné práce by byly užitečné pro obecní úřad, který by je ukládal a kontroloval by jejich plnění. Měly by na přestupce působit nejen preventivně, ale i výchovně, protože tomuto druhu správního trestu by nebylo možné se z důvodu finanční tísně se vyhnout. Za případné neplnění by následoval postih jako za přečin maření úředního rozhodnutí a vykázání, trestný podle trestního zákoníku. Tento způsob řešení by v mnoha případech mohl vést k větší obezřetnosti recidivistů vzhledem k přísnějším trestům ukládaným dle trestního zákona.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

ČERNÝ, Jan, HORZINKOVÁ, Eva a KUČEROVÁ, Helena. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. Praha : Linde, 2011. str. 758. 978-80-7201-859-8.

ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLAUF, Václav a TAUBER, Milan. *Přestupkové právo, Komentář k zákonu o přestupcích a výňatky ze souvisejících zákonů*. Praha : Linde, 2011. str. 457. 978-80-7201-830-7.

HORZINKOVÁ, Eva a KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou, 3. Aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016*. Praha : Leges, 2016. str. 576. 978-80-7502-101-4.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář, 2. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2013. str. 610. 978-80-7400-501-5.

JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a BOHADLO, David. *Správní řád, komentář, 4. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2013. str. 818. ISBN 978-80-7400-484-1.

KOČÍ, Roman. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů: podle právního stavu k 1. 7. 2017. Vydání první*. Praha: Leges, 2017. str. 269. Glosátor. ISBN 978-80-7502-207-3.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel a kol. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012. str.254. Stanoviska: sborník stanovisek veřejného ochránce práv; 9. ISBN 978-80-7357-945-6.

Právní předpisy:

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení

Judikatura:

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2005, sp. zn. 6 As 57/2004-54

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 7 As 17/2005

Elektronické zdroje:

Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017 [online]. ©2017 [cit. 2017-12-29]. Dostupné z WWW: <http://apl.czso.cz/irsw/detail.jsp?prajed_id=2952568>.

ČR, Ministerstvo vnitra. *Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv*. [Online] [Citace: 2017-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>>.

Další zdroje:

Interní zdroje Pracoviště Městského úřadu Cheb – Statistiky přestupků spáchaných v obci Cheb v letech 2014 až 2016.

Interní zdroje Pracoviště Městského úřadu Aš – Statistiky přestupků spáchaných v obci Aš v letech 2014 až 2016.

Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů – Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Praha : Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., 2017. str. 72. ISBN 978-80-87544-44-0.

8 Přílohy

Příloha 1 – statistická tabulka obecných přestupků za rok 2014 Městský úřad Cheb

Příloha 2 – statistická tabulka obecných přestupků za rok 2015 Městský úřad Cheb

Příloha 3 - statistická tabulka obecných přestupků za rok 2016 Městský úřad Cheb

Příloha 4 – poučení osoby přímo postižené spácháním přestupku

Příloha 1 – statistická tabulka obecných přestupků za rok 2014 Městský úřad Cheb

		Rok 2014			
OBEC odešle zpracovaný výkaz do 16.1.2015 příslušnému krajskému úřadu.		Obec		Výkaz Ministerstva vnitra o přestupcích projednaných orgány obcí a krajů	
KRAJSKÝ ÚŘAD odešle výkaz elektronicky do 30.1.2015 Ministerstvu vnitra na adresu: myron.zajonc@mvcv.cz		CHEB			
Údaje jsou poskytovány Ministerstvu vnitra v souladu s ustanovením § 96 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.					
		Číslo řádku	Krajský úřad	Obec	Celkem
a		b	1	2	3
Počet nevyřízených přestupků z minulého období		1		74	
Počet přestupků došlých během roku 2014		2		532	
Postoupeno	podle § 71 zák. o přestupcích podle § 12 správního řádu	3		32	
	podle § 55/3 zák. o přestupcích	4		16	
Odloženo		5		320	
Počet všech přestupků ke zpracování v tomto období		6		238	
a) blokově vyřízeno		7		47	
b) v příkazním řízení vyřízeno	napomenutím	8		0	
	pokutou	9		95	
c) ve správním řízení vyřízeno	projednáním bez uložení opatření	10		0	
	uložením sankce, z toho:	11		12	
	napomenutím	12		0	
	pokutou	13		12	
	zákazem činnosti	14		0	
	propadnutím věci	15		1	
	zákaz pobytu	16		0	
	zastavením řízení	17		6	
celkem ve správním řízení projednáno		18		18	
Počet nezpracovaných přestupků, které přecházejí do dalšího období		19		78	
Počet uložených ochranných opatření	omezující opatření	20		0	
	zabráni věcí	21		1	
Počet případů, kdy bylo rozhodováno o náhradě škody		22		1	
V běžném roce uloženo na pokutách	počet	23		154	
	Kč	24		219 000	
Odvolací řízení	počet odvolání podaných proti rozhodnutím vydaným v I. stupni	25		6	
	vyřízeno autoremedurou	26		1	
	počet potvrzených rozhodnutí	27		4	
	počet zrušených rozhodnutí	28		0	
	počet změněných rozhodnutí	29		0	
	počet zrušených rozhodnutí a vrácených k novému projednání	30		1	

Zdroj: Městský úřad Cheb

1. Projednané přestupky podle jednotlivých paragrafů zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů							3. Přestupky proti občanskému soužití						
§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem	§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec				KÚ	obec			
a	b	4	5	6	7	8	a	b	14	15	16	17	18
21	31						a	b	14	15	16	17	18
21a	32						49 1/a	60		0		4	4
23	33						49 1/b	61		0		1	1
24	34						49 1/c	62		1		35	36
28	35						49 1/d	63					
29	36						49 1/e	64					
29a	37						celkem	65		1		40	41
30	38						4. Přestupky proti majetku						
31	39						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
32	40						a	b	19	20	21	22	
33	41						50 1/a	66				55	55
35	42						50 1/b	67				13	13
38	43						50 1/c	68					
39	44						celkem	69				68	68
41	45						5. Přestupky projednané podle zvláštních právních předpisů						
42	46						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
42c	47						a	b	24	25	26	27	
43	48						celkem	70				2	2
44	49						6. Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi						
44a	50						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
45	51						a	b	29	30	31	32	
46/1	52						30 1/j	71					
46/2	53		0		13	13	30 1/k	72					
47a	54				2	2	celkem	73					
celkem	55		0		15	15	7. Úhrnem všechny projednané přestupky (součet řádků 55,59,65, 69, 70 a 73 se rovná součtu řádků 7 + 8 + 9+ 18)						
2. Přestupky proti veřejnému pořádku							§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
a	b	9	10	11	12	13	a	b	34	35	36	37	
47	56				34	34	celkem	74		0		160	146
47b	57						§	č. řádku	KÚ	obec	KÚ	obec	Celkem
48	58						a	b	34	35	36	37	38
celkem	59				34	34	celkem	74		0		160	146
Odesláno dne			Razítko				Zpracoval:			tel.:			

Zdroj: Městský úřad Cheb

Příloha 2 – statistická tabulka obecných přestupků za rok 2015 Městský úřad Cheb

OBEC odešle zpracovaný výkaz do 16.1.2016 příslušnému krajskému úřadu.		Rok 2015		Výkaz Ministerstva vnitra	
KRAJSKÝ ÚŘAD odešle v ýkaz elektronicky do 30.1.2016 Ministerstvu v nitra na adresu: myron.zajonc@mvcz.cz		Obec		o přestupcích	
Údaje jsou poskytovány Ministerstvu vnitra v souladu s ustanovením § 96 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.		CHEB		projednaných orgány obcí a krajů	
		Číslo řádku	Krajský úřad	Obec	Celkem
a		b	1	2	3
Počet nevyřízených přestupků z minulého období		1		78	
Počet přestupků došlých během roku 2014		2		578	
Postoupeno	podle § 71 zák. o přestupcích	3		23	
	podle § 12 správního řádu	4		7	
Odloženo		5		309	
Počet všech přestupků ke zpracování v tomto období		6		317	
a) blokově vyřízeno		7		48	
b) v příkazním řízení vyřízeno	napomenutím	8		0	
	pokutou	9		85	
c) ve správním řízení vyřízeno	projednáním bez uložení opatření	10		0	
	uložením sankce, z toho:	11		12	
	napomenutím	12		0	
	pokutou	13		12	
	zákazem činnosti	14		0	
	propadnutím věci	15		0	
	zákaz pobytu	16		1	
	zastavením řízení	17		9	
celkem ve správním řízení projednáno		18		21	
Počet nezpracovaných přestupků, které přecházejí do dalšího období		19		163	
Počet uložených ochranných opatření	omezující opatření	20		0	
	zabrání věci	21		0	
Počet případů, kdy bylo rozhodováno o náhradě škody		22		0	
V běžném roce uloženo na pokutách	počet	23		145	
	Kč	24		126 900	
Odvolací řízení	počet odvolání podaných proti rozhodnutím vydaným v I. stupni	25		3	
	vyřízeno autoremedurou	26		0	
	počet potvrzených rozhodnutí	27		2	
	počet zrušených rozhodnutí	28		0	
	počet změněných rozhodnutí	29		2	
	počet zrušených rozhodnutí vrácených k novému projednání a	30		0	

Zdroj: Městský úřad Cheb

1. Projednané přestupky podle jednotlivých paragrafů zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů							3. Přestupky proti občanskému soužití						
§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem	§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec				KÚ	obec			
a	b	4	5	6	7	8	a	b	14	15	16	17	18
21	31						49 1/a	60		0		1	1
21a	32						49 1/b	61		0		2	2
23	33						49 1/c	62		7		38	45
24	34						49 1/d	63					
28	35						49 1/e	64					
29	36						celkem	65		7		41	48
29a	37						4. Přestupky proti majetku						
30	38						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
31	39						a	b	19	20	21	22	
32	40						50 1/a	66		3		44	47
33	41						50 1/b	67		1		1	2
35	42						50 1/c	68					
38	43						celkem	69		4		45	49
39	44						5. Přestupky projednané podle zvláštních právních předpisů						
41	45						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
42	46						a	b	24	25	26	27	
42c	47						celkem	70				2	2
43	48						6. Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami						
44	49						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
44a	50						a	b	29	30	31	32	
45	51						30 1/j	71					
46/1	52						30 1/k	72					
46/2	53		0		33	33	celkem	73					
47a	54				2	2	7. Úhrnem všechny projednané přestupky (součet řádků 55,59,65, 69, 70 a 73 se rovná součtu řádků 7 + 8 + 9+ 18)						
celkem	55		0		35	35	§	č. řádku	KÚ	obec	KÚ	obec	Celkem
2. Přestupky proti veřejnému pořádku							a	b	34	35	36	37	38
§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem	celkem	59			20	20	
a	b	9	10	11	12		13	celkem	74		0	154	154
47	56				20	20	Odesláno dne		Razítko		Zpracoval:		tel.:
47b	57												
48	58												

Zdroj: Městský úřad Cheb

Příloha 3 - statistická tabulka obecných přestupků za rok 2016 Městský úřad Cheb

OBEC odešle zpracovaný výkaz do 16.1.2017 příslušnému krajskému úřadu.		Rok 2016		Výkaz Ministerstva vnitra o přestupcích projednaných orgány obcí a krajů	
KRAJSKÝ ÚŘAD odešle výkaz elektronicky do 30.1.2017 Ministerstvu vnitřní na adresu: myron.zajonc@mvcz.cz		Obec			
Údaje jsou poskytovány Ministerstvu vnitra v		CHEB			
		Číslo řádku	Krajský úřad	Obec	Celkem
a		b	1	2	3
Počet nevyřízených přestupků z minulého období		1		161	
Počet přestupků došlých během roku 2014		2		596	
Postoupeno	podle § 71 zák. o přestupcích podle § 12 správního řádu	3		17	
	podle § 55/3 zák. o přestupcích	4		14	
Odloženo		5		392	
Počet všech přestupků ke zpracování v tomto období		6		334	
a) blokově vyřízeno		7		48	
b) v příkazním řízení vyřízeno	napomenutím	8		5	
	pokutou	9		149	
c) ve správním řízení vyřízeno	projednáním bez uložení opatření	10		0	
	uložením sankce, z toho:	11		24	
	napomenutím	12		1	
	pokutou	13		23	
	zákazem činnosti	14		0	
	propadnutím věci	15		2	
	zákaz pobytu	16		1	
	zastavením řízení	17		8	
celkem ve správním řízení projednáno		18		234	
Počet nezpracovaných přestupků, které přecházejí do dalšího období		19		100	
Počet uložených ochranných opatření	omezující opatření	20		0	
	zabrání věci	21		0	
Počet případů, kdy bylo rozhodováno o náhradě škody		22		4	
V běžném roce ročně uloženo na pokutách	počet	23		220	
	Kč	24		229 700	
Odvolací řízení	počet odvolání podaných proti rozhodnutím vydaným v I. stupni	25		2	
	vyřízeno autoremedurou	26		0	
	počet potvrzených rozhodnutí	27		2	
	počet zrušených rozhodnutí	28		0	
	počet změněných rozhodnutí	29		0	
	počet zrušených rozhodnutí a vrácených k novému projednání	30		0	

Zdroj: Městský úřad Cheb

1. Projednané přestupky podle jednotlivých paragrafů zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve znění do 30. 9. 2016							3. Přestupky proti občanskému soužití, spáchané do 30. 9. 2016						
§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem	§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec				KÚ	obec			
a	b	4	5	6	7	8	a	b	14	15	16	17	18
21	31				1	1	49 1/a	60		0		15	15
21a	32						49 1/b	61		0		2	2
23	33						49 1/c	62		0		57	57
24	34						49 1/d	63					
28	35						49 1/e	64					
29	36						celkem	65		0		74	74
29a	37						4. Přestupky proti majetku, spáchané do 30. 9. 2016						
30	38						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
31	39						a	b	19	20	21	22	
32	40						50 1/a	66		4		81	85
33	41						50 1/b	67				4	4
35	42						50 1/c	68					
38	43						celkem	69		4		85	89
39	44						5. Přestupky projednané podle zvláštních právních předpisů						
41	45						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
42	46						a	b	24	25	26	27	
42c	47						celkem	70				4	4
43	48						6. Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami						
44	49						§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
44a	50						a	b	29	30	31	32	
45	51						30 1/j	71					
46/1	52						30 1/k	72					
46/2	53		0		27	27	celkem	73					
47a	54				2	2	Odesláno dne _____ Razítko _____						
celkem	55		0		28	28							
2. Přestupky proti veřejnému pořádku, spáchané do 30. 9. 2016													
§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem							
a	b	9	10	11	12								13
47	56				21	21							
47b	57				1	1							
48	58												
celkem	59				22	22							

Zdroj: Městský úřad Cheb

7. Přestupky proti veřejnému pořádku, spáchané po 1. 10. 2016

§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec	
a	b	34	35	36	37	38
47/1	74		1		10	11
47/2	75					
47b	76					
48	77					
celkem	78		1		10	11

8. Přestupky proti občanskému soužití, spáchané po 1. 10. 2016

§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec	
a	b	39	40	41	42	43
49/1	79					
49/2	80				1	1
49/3	81					
celkem	82				1	1

9. Přestupky proti majetku, spáchané po 1. 10. 2016

§	číslo řádku	Do 18 let		Přes 18 let		Celkem
		KÚ	obec	KÚ	obec	
a	b	44	45	46	47	48
50/1	83				5	5
50/2	84					
celkem	85				5	5

10. Úhrnem všechny projednané přestupky (součet řádků 55,59,65, 69, 70, 73,78,82 a 85 se musí rovnat řádku 18)

§	č. řádku	KÚ	obec	KÚ	obec	Celkem
a	b	49	50	51	52	53
celkem	86		5		229	234

Zpracoval:

tel.:

Zdroj: Městský úřad Cheb

Příloha 4 – poučení osoby přímo postižené spácháním přestupku

V _____ dne _____

**) nehodící se škrtněte*

věnujte pozornost poučení na zadní straně tiskopisu

Městský úřad Cheb

Odbor správních činností a obecní živnostenský úřad

26. dubna 4

350 20 Cheb

K Vašemu č. j. _____

SOUHLAS

- se zahájením řízení o přestupku *)
- s pokračováním řízení o přestupku *)

Já, _____, datum narození _____
(jméno a příjmení osoby přímo postižené spácháním přestupku)

trvale bytem

zaměstnán (a)

telefon _____

dávám *souhlas se zahájením řízení o přestupku – s pokračováním řízení o přestupku *)*
pana/paní *)

_____, datum narození _____
trvale bytem

zaměstnán (a)

kterého se dopustil (a) tím, že dne

Svědci události (uveďte co nejvíce známých údajů o svědcích – jméno, příjmení, datum narození, adresu, příp. zaměstnání) a známé důkazy

Podpis osoby přímo postižené spácháním přestupku: _____

Zdroj: Městský úřad Cheb

Poučení osoby přímo postižené spácháním přestupku

Řízení o přestupcích proti majetku (§ 8 odst. 1 nebo 3 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích), proti občanskému soužití (§ 7 odst. 1 písm. b/ nebo c/ anebo odstavce 2 písm. b/ zákona o některých přestupcích) a podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění, spáchaných mezi osobami blízkými, lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku.

Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Dále se se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku projednávají všechny případy urážky na cti (§ 7 odst. 1 písm. a/ nebo odst. 2 písm. a/ zákona o některých přestupcích).

Je-li osob přímo postižených spácháním přestupku více, postačí souhlas pouze jedné z nich.

Osoba přímo postižená spácháním přestupku má v řízení, k jehož zahájení nebo pokračování dala souhlas, právo na vyrozumění o zahájení řízení, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných ke zpětvzetí souhlasu, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo nahlížet do spisu, právo účastnit se ústního jednání a být přítomna při všech úkonech v řízení, právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům a právo na oznámení rozhodnutí.

Souhlas je nutno podat ke správnímu orgánu ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení tohoto poučení.

Osoba přímo postižená spácháním přestupku může vzít souhlas kdykoliv zpět, a to až do doby vydání rozhodnutí o odvolání.

Osoba přímo postižená spácháním přestupku nemůže dát souhlas, jestliže jej nedala ve stanovené lhůtě nebo již daný souhlas vzala zpět.

V případech přestupků urážky na cti se správní orgán pokusí obviněného a osobu, již bylo ublíženo na cti, usmířit. Dojde-li k usmíření, správní orgán řízení zastaví. V zájmu usmíření obviněného a osoby, již bylo ublíženo na cti, je žádoucí, aby se osoba přímo postižená spácháním přestupku dostavila k ústnímu jednání, jehož termín jí bude sdělen.

Osoba přímo postižená spácháním přestupku čitelně vyplní náležitosti souhlasu, uvedené na druhé straně. V popisu skutku uvede veškeré podstatné skutečnosti případu, který má být projednán (datum, čas, místo, pachatele přestupku, způsob a okolnosti jeho spáchání). V případě potřeby lze k souhlasu připojit přílohu s uvedením dalších podstatných skutečností.

Případné nejasnosti Vám vysvětlíme na Městském úřadě Cheb, 26. dubna 4, oddělení správních deliktů.

Zdroj: Městský úřad Cheb